

**RAPORT ZA LATA 2020-2021 Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU WROCŁAWSKIEGO
NA LATA 2016-2019 Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY DO ROKU 2023**

Wrocław 2022 r.

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	5
2.	Sytuacja demograficzna na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2020-2021	5
3.	Zamiany Stanu środowiska w latach 2020-2021	6
3.1	Wody powierzchniowe.....	6
3.1.1	Monitoring wód powierzchniowych.....	6
3.1.2	Stan wód powierzchniowych.....	9
3.2	Wody podziemne	12
3.2.1	Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego wg jednolitych części wód podziemnych	12
3.2.2	Ocena jakości wód podziemnych na obszarach uprzemysłowionych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń	13
3.2.3	Pobór wody	16
3.3	Jakość powietrza	17
3.4	Klimat akustyczny	25
3.4.1	Mapy akustyczne.....	26
3.5	Gleby.....	34
3.6	Pola elektromagnetyczne	40
3.7	Odnawialne źródła energii.....	42
4.	Stan i ocena wykonania założeń ochrony środowiska ujętych w powiatowym Programie Ochrony Środowiska	42
4.1	Obszar interwencji I – Zadania o charakterze systemowym	42
4.1.1	System transportowy.....	42
4.1.2	Budownictwo i gospodarka komunalna.....	92
4.1.3	Rolnictwo	95
4.1.4	Turystyka i rekreacja	96
4.1.5	Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska	96

4.1.6	Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym	98
4.2	Obszar interwencji II – Poprawa jakości środowiska.....	98
4.2.1	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	98
4.2.2	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych oraz ograniczenia niskiej emisji wśród indywidualnych odbiorców	101
4.2.3	Poprawa jakości wód	104
4.2.4	Racjonalna gospodarka odpadami	108
4.2.5	Ochrona powierzchni ziemi	114
4.2.6	Ochrona przed hałasem	114
4.2.7	Ochrona przed promieniowaniem.....	114
4.3	Obszar interwencji III – Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.....	115
4.3.1	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.....	115
4.3.2	Racjonalne gospodarowania zasobami geologicznymi.....	115
4.3.3	Efektywne wykorzystanie energii	117
4.4	Obszar interwencji IV – Ochrona przyrody i krajobrazu.....	118
4.4.1	Ochrona zasobów przyrodniczych	118
4.4.2	Ochrona zasobów leśnych.....	120
4.5	Obszar interwencji V – Kształtowanie postaw ekologicznych	121
4.5.1	Edukacja ekologiczna.....	121
4.5.2	Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku.....	123
4.6	Obszar interwencji VI - poprawa bezpieczeństwa ekologicznego.....	124
4.6.1	Ochrona przed powodzią i suszą.....	124
4.6.2	Ochrona przeciwpożarowa.....	133
5.	Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego na lata 2020-2021.....	134
6.	Realizacja zadań ujętych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu) w latach 2020-2021	137
7.	Podsumowanie	153

Autorzy publikacji

Raportu za lata 2020-2021 z realizacji aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023

mgr inż. Agnieszka Kwiatkowska – główny specjalista w Wydziale Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

mgr inż. Anna Krzywiecka – główny specjalista w Wydziale Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

pod redakcją Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Ireny Krasickiej, przy współpracy pracowników Wydziału Ochrony Środowiska.

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.), w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 została uchwalona uchwałą Rady Powiatu Wrocławskiego Nr XI/81/16 z dnia 30.05.2016 r. Zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 i 3 wymienionej wyżej ustawy z wykonania programów organ wykonawczy powiatu co 2 lata sporządza raporty, które przedstawia się radzie powiatu.

Po przedstawieniu raportów radzie powiatu, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy powiatu do organu wykonawczego województwa. W niniejszym raporcie dokonano analizy zaplanowanych zadań oraz ich realizację w latach 2020-2021 zarówno przez powiat wrocławski jak i poszczególne gminy powiatu w odniesieniu do aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016 – 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2023. Forma i zakres raportu został opracowany z uwzględnieniem „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” wydanych przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.

2. Sytuacja demograficzna na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2020-2021

Zgodnie z podziałem administracyjnym do powiatu zalicza się dziewięć gmin tj. Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Sobótka, Żórawina. Liczba mieszkańców powiatu wrocławskiego na koniec 2020 r. wynosiła 174 276 mieszkańców. Przez okres roku wzrosła o 4 581 osób. Czynniki wpływającymi na procesy demograficzne są przede wszystkim przyrost naturalny oraz migracje ludności. Podstawowy wpływ na migrację ma przenoszenie się mieszkańców Wrocławia na tereny podmiejskie. Poniżej zestawiono liczbę ludności w poszczególnych gminach powiatu wrocławskiego wg miejsca zamieszkania.

Tabela nr 1. Liczba ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego w latach 2020-2021

Gmina	Liczba ludności w poszczególnych latach	
	2020	2021
Czernica	20 836	22 031
Długołęka	40 719	41 872
Jordanów Śląski	3 270	3 261
Kąty Wrocławskie	28 554	29 193
Kobierzyce	23 722	24 053
Mietków	3 900	3 870
Siechnice	27 536	28 553
Sobótka	12 998	12 968
Żórawina	12 741	13 056
Powiat Wrocławski	174 276	178 857

Źródło: GUS (dane pochodzą na dzień 31.XII.2020 i 31.XII.2021 r.)

3. Zamiany Stanu środowiska w latach 2020-2021

Na stan środowiska naturalnego ma wpływ wiele czynników. Aby właściwie określić jego stan na określonym obszarze należy wziąć pod uwagę jakość poszczególnych jego komponentów tj. wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, klimat akustyczny, jakość gleb itp. Po dokonaniu szerokiej analizy można określić, czy stan środowiska utrzymuje się na tym samym poziomie, czy może uległ pogorszeniu lub polepszeniu. Są to istotne informacje, które można wykorzystać przy planowaniu działań mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu człowieka na środowisko naturalne. Poniżej zestawiono ocenę poszczególnych komponentów środowiska oraz zadania zrealizowane w okresie sprawozdawczym 2020-2021.

3.1 Wody powierzchniowe

3.1.1 Monitoring wód powierzchniowych

Monitoring diagnostyczny i operacyjny przeprowadza się w punkcie pomiarowo-kontrolnym reprezentatywnym dla ocenianej JCWP. Badania w ramach monitoringu badawczego i monitoringu obszarów chronionych prowadzone są w miejscu zależnym od występowania badanego zjawiska/zdarzenia/skażenia oraz od umiejscowienia danego obszaru chronionego.

Zakres i częstotliwość pomiarów i badań wskaźników w ramach poszczególnych rodzajów monitoringu ustala się dla każdego punktu pomiarowo-kontrolnego zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem monitoringowym z uwzględnieniem aktualnego wykazu JCWP określającego status, typologię, cele środowiskowe, zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz rodzaj presji oddziaływującej na JCWP.

Na monitoring składa się grupa monitoringu elementów:

- biologicznych, która stanowi podstawę dla określenia stanu ekologicznego. Pierwszą grupą wskaźników są elementy biologiczne, są to m. in. fitoplankton, chlorofil „a”, fitobentos, makrobezkręgowce bentosowe;
- hydromorfologiczne – tj. bada się reżim hydrologiczny, ciągłość cieku oraz warunki morfologiczne;
- fizykochemiczne – to sześć grup wskaźników charakteryzujących konkretne stany, warunki i rodzaje zanieczyszczenia;
- chemiczne - czyli substancje priorytetowe w dziedzinie polityki wodnej oraz wskaźniki innych substancji zanieczyszczających.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu ekologicznego (w przypadku silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych – ocena potencjału ekologicznego) oraz ocena stanu chemicznego. Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny to określenie jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych sklasyfikowanej na

podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał "dobry i powyżej dobrego". O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych).

Jednolita część wód powierzchniowych jest oceniana jako będąca w dobrym stanie, jeżeli jej stan chemiczny jest dobry i jednocześnie jej stan ekologiczny lub potencjał ekologiczny są co najmniej dobre, w pozostałych przypadkach jednolita część wód jest w stanie złym (patrz poniższa tabela).

Tabela nr 2. Charakterystyka oceniania JCWP

Lp.	Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
		dobry	Poniżej dobrego
1.	bardzo dobry <i>stan</i> ekologiczny / maksymalny potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
2.	dobry <i>stan</i> ekologiczny / dobry potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
3.	umiarkowany <i>stan</i> ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
4.	słaby <i>stan</i> ekologiczny / słaby potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
5.	zły <i>stan</i> ekologiczny / zły potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: WIOŚ Wrocław

Powiat Wrocławski leży w zlewni pięciu rzek: Odry, Bystrzycy, Widawy, Ślęzy i Oławy. W poniższej tabeli przedstawiono jednolite części wód powierzchniowych występujące na terenie powiatu wrocławskiego oraz powierzchnie ich zlewni.

Tabela nr 3. JCWP występujące na terenie powiatu wrocławskiego.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kategoria JCWP	Powierzchnia zlewni JCWP w powiecie [km ²]*
1	RW6000013455	Bystrzyca, zb. Mietków	rzeczna	16,82
2	RW6000161334899	Zielona	rzeczna	47,1
3	RW600016133492	Brochówka	rzeczna	12,84
4	RW60001613361969	Trawna	rzeczna	4,62

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kategoria JCWP	Powierzchnia zlewni JCWP w powiecie [km ²]*
5	RW6000161336329	Cieniawa	rzeczna	21,3
6	RW6000161336529	Dopływ spod Budziszowa	rzeczna	13,25
7	RW6000161336532	Jarka	rzeczna	3,96
8	RW6000161336569	Sławka	rzeczna	33,52
9	RW6000161336589	Czarna Sławka	rzeczna	19,89
10	RW600016133669	Żurawka	rzeczna	43,7
11	RW600016133674	Domasławka	rzeczna	14,79
12	RW600016133689	Kasina	rzeczna	40,08
13	RW600016134536	Dryżyna	rzeczna	2,41
14	RW60001613458	Grzmiąca	rzeczna	18,44
15	RW6000161345929	Młynówka	rzeczna	19,85
16	RW6000161346749	Barnica	rzeczna	18,66
17	RW6000161346769	Gniła	rzeczna	22,08
18	RW60001613478	Dopływ spod Pietrzykowic	rzeczna	10,3
19	RW600016134889	Tarnawka	rzeczna	4,85
20	RW600016134894	Młynisko	rzeczna	2,58
21	RW6000161348989	Niesłusz	rzeczna	1,88
22	RW600016134929	Karczycki Potok	rzeczna	2,13
23	RW600017133474	Kanał Zakrzowski	rzeczna	0,3
24	RW600017136549	Leniwka	rzeczna	9,67
25	RW600017136849	Mielnica	rzeczna	28,06
26	RW600017136869	Topór	rzeczna	46,37
27	RW60001713688	Przyłęk	rzeczna	18,99
28	RW600017136929	Rakowski Potok	rzeczna	15,67
29	RW600018136834	Dobra od źródła do Jagodnej	rzeczna	10,79
30	RW600019133499	Oława od Gnojnej do Odry	rzeczna	24,2
31	RW600019133639	Śleza od Księginki do Małej Ślezy	rzeczna	37,15
32	RW60001913369	Śleza od Małej Ślezy do Odry	rzeczna	75,67
33	RW60001913469	Czarna Woda od Potoku Sulistrowickiego do Bystrzycy	rzeczna	51,53
34	RW60001913659	Widawa od zb. Michalice do Oleśnicy	rzeczna	23,96
35	RW600019136699	Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy	rzeczna	29,6
36	RW60001913679	Widawa od Oleśnicy do Dobrej	rzeczna	18,78
37	RW60001913689	Dobra od Jagodnej do Widawy	rzeczna	26,48

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kategoria JCWP	Powierzchnia zlewni JCWP w powiecie [km ²]*
38	RW60002013479	Bystrzyca od zb. Mietków do Strzegomki	rzeczna	64,97
39	RW600020134899	Strzegomka od Pełcznicy do Bystrzycy	rzeczna	48,59
40	RW600020134999	Bystrzyca od Strzegomki do Odry	rzeczna	1,85
41	RW60002113337	Odra od Małej Panwi do granic Wrocławia	rzeczna	21,07
42	RW600023133329	Młynówka Jelecka	rzeczna	1,73
43	RW60002313334	Dopływ z Kotowic	rzeczna	9,72
44	RW6000231338	Ługowina	rzeczna	12,69
45	RW60002313649	Graniczna	rzeczna	20,86
46	RW600023136769	Kanał Graniczny	rzeczna	33,05
47	RW60004133629	Oleszna	rzeczna	19,14
48	RW60004134669	Czarna Woda od źródła do Potoku Sulistrowickiego	rzeczna	84,82
49	RW60008134539	Bystrzyca od Piławy do zb. Mietków	rzeczna	3,1

Źródło: „Opracowanie II aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju i planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę ich opracowania” -Wody Polskie

3.1.2 Stan wód powierzchniowych

Zasadniczym elementem kształtującym stan wód są oddziałujące na nie presje, których źródłem jest głównie zaspokajanie potrzeb socjalno-bytowych człowieka i/lub jego działalność gospodarcza. Zatem do głównych presji należy:

- pobór wody na cele bytowe ludności, cele bezpośrednio lub pośrednio związane z produkcją przemysłową lub też na działalność rolniczą,
- wytworzone wskutek poboru wody ścieki z gospodarstw domowych, działalności turystycznej, zakładów przemysłowych i rolnictwa,
- inna działalność gospodarcza, nie związana bezpośrednio z poborem wody lub odprowadzaniem ścieków, powodująca uwalnianie się substancji do środowiska, w tym szczególnie związana z działalnością rolniczą.

O ile dwie pierwsze presje mają głównie stosunkowo łatwy do zidentyfikowania charakter punktowy, ostatnia presja z reguły występuje na obszarze, czasami nawet na stosunkowo dużym, a jej wpływ na środowisko może być trudny do jednoznacznego oszacowania.

Na podstawie art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz zgodnie z rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych,

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dokonuje oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Na podstawie zamieszczonej na stronie internetowej GIOŚ „Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela” w tabeli nr 4 określono klasę elementów biologicznych, klasę elementów fizyko chemicznych, stan/potencjał ekologiczny, stan chemiczny oraz ostateczną ocenę stanu jednolitej części wód powierzchniowych w granicach terenu powiatu wrocławskiego, dla których prowadzono monitoring w latach 2020-2021.

W porównaniu oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych przedstawionej w Raporcie za lata 2018-2019 z realizacji aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych nie uległa poprawie i nadal jest to zły stan wód. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku jednolitej części wód powierzchniowych:

- Bystrzyca od zb. Mietków do Strzegomki (PLRW60002013479) – poprawie uległa klasa elementów biologicznych (poprawa z klasy 5 na 4);
- Gniła (PLRW6000161346769) – poprawie uległa klasa elementów biologicznych (poprawa z klasy 5 na 4) oraz stan ekologiczny (z słabego na umiarkowany);
- Młynówka Jelecka (PLRW600023133329) - poprawie uległa klasa elementów biologicznych (poprawa z klasy 5 na 4) oraz stan ekologiczny (ze złego na słaby);
- Bystrzyca, zb. Mietków (PLRW6000013455) - poprawie uległa klasa elementów fizykochemicznych (poprawa z klasy >2 na 1).

Pogorszeniu uległy natomiast wody jednolitej części Odry od Małej Panwi do granic Wrocławia (PLRW60002113337), tj. klasa elementów biologicznych spadła z klasy 2 na 4 oraz pogorszył się potencjał ekologiczny z umiarkowanego na słaby. W przypadku pozostałych monitorowanych jednolitych części wód powierzchniowych klasa ich elementów biologicznych, fizykochemicznych, stan ekologiczny, stan chemiczny nie uległy zmianie. Szczegóły przedstawiono w poniższej tabeli nr 4.

Tabela nr 4. Klasyfikacja potencjału ekologicznego oraz klasa elementów fizykochemicznych w badanych jednolitych częściach wód w latach 2018-2021 na terenie powiatu wrocławskiego

Kod jcwp	Nazwa jcwp	Klasa elementów biologicznych				Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)				Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego				Klasyfikacja stanu chemicznego			Ocena stanu jcwp		
		Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	PoM	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	PoM	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Stan / potencjał ekologiczny	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Stan chemiczny	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Ocena
PLRW60002013479	Bystrzyca od zb. Mietków do Strzegomki	2018	2021	0,007284	4	2018	2021	0,474652	>2	2018	2021	4	słaby stan ekologiczny	2018	2021	poniżej dobrego	2018	2021	zły stan wód
PLRW600020134999	Bystrzyca od Strzegomki do Odry	2018	2021	0,520182	4	2018	2021	0,487501	>2	2018	2021	4	słaby stan ekologiczny	2018	2021	poniżej dobrego	2018	2021	zły stan wód
PLRW60004134669	Czarna Woda od źródła do Potoku Sulistrowskiego	2021	2021	0,276617	4	2021	2021	0,410070	>2	2018	2021	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	2021	poniżej dobrego	2018	2021	zły stan wód
PLRW60001913469	Czarna Woda od Potoku Sulistrowskiego do Bystrzycy	2018	2021	0,326812	2	2021	2021	0,397757	>2	2018	2021	3	umiarkowany potencjał ekologiczny				2018	2021	zły stan wód
PLRW6000161346769	Gniła	2021	2021	0,403111	3	2021	2021	0,469589	>2	2018	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny				2018	2021	zły stan wód
PLRW60002313649	Graniczna	2019	2020	0,378411	2	2019	2019	0,295479	>2	2019	2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	2017	2021	poniżej dobrego	2017	2021	zły stan wód
PLRW6000231338	Ługowina	2020	2020	0,009313	3	2020	2020	0,482782	>2	2017	2020	3	umiarkowany potencjał ekologiczny				2017	2020	zły stan wód
PLRW600023133329	Młynówka Jelecka	2018	2021	0,005677	4	2018	2021	0,424722	>2	2018	2021	4	słaby potencjał ekologiczny	2018	2021	poniżej dobrego	2018	2021	zły stan wód

Źródło: Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88> (za 2020-2021 r.)

3.2 Wody podziemne

3.2.1 Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego wg jednolitych części wód podziemnych

Zgodnie ze Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025, RWMŚ we Wrocławiu realizuje program regionalny uwzględniający wymagania RDW i dyrektyw „użytkowych” oraz krajowe wymagania prawne. Podstawą realizacji badań był też Program wykonawczy monitoringu jakości wód podziemnych na 2021 rok.

Najcenniejsze jako źródła zaopatrzenia w wodę zasoby wód podziemnych zgromadzone są w głównych zbiornikach wód podziemnych (Główny Zbiornik Wód Podziemnych – GZWP), określających najzasobniejsze struktury wodonośne. Na terenie powiatu wrocławskiego znajdują się następujące główne zbiorniki wód podziemnych: GZWP nr 319 (Subzbiornik Prochowice – Środa Śląska) – obszar gminy Kąty Wrocławskie, GZWP nr 320 (Pradolina rzeki Odra – Wrocław) – obszar gminy Czernica i północnej części gminy Siechnice (m. Siechnice).

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ).

Przedmiotem badań monitoringu stanu chemicznego w 2021 r. były wody podziemne zwykle badane w punktach pomiarowych w obszarze jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

W 2021 roku monitoring operacyjny wód podziemnych realizowany był w 48 punktach pomiarowych, zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego, obejmujących JCWPd zagrożonych niespełnieniem celów środowiskowych o numerach 93, 94, 95 i 105. Dodatkowo realizowano monitoring operacyjny na JCWPd o numerach 77, 79, 92, 96, 108, 109, 124. Wybór tych JCWPd wynikał z dokonanej w 2020 roku weryfikacji punktów pomiarowych w monitoringu diagnostycznym, wykazujących słaby stan chemiczny lub wskazujących na zagrożenie zanieczyszczeniem związkami azotu. Punkty te uzupełniły bazę punktów, wyznaczonych do badań w 2021 roku w monitoringu operacyjnym. Na terenie powiatu wrocławskiego monitoring przeprowadzono tylko w jednym punkcie kontrolnym – nr 95 Cesarzowice gm. Kąty Wrocławskie.

Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- I klasa – wody bardzo dobrej jakości,
- II klasa – wody dobrej jakości,

- III klasa – wody zadowalającej jakości,
- IV klasa – wody niezadowalającej jakości,
- V klasa wody złej jakości.

Na podstawie przeprowadzonych badań, woda w punkcie pomiarowo-kontrolnym (JCWPd95 p. Cesarzowice) została zakwalifikowana do II klasy.

3.2.2 Ocena jakości wód podziemnych na obszarach uprzemysłowionych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń

W 2021 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu prowadził, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa dolnośląskiego, badania jakości wód podziemnych na obszarach zagrożonych zanieczyszczeniami przemysłowymi i komunalnymi wokół źródeł stanowiących potencjalne zagrożenie środowiska. Badaniami objęto eksploatowane i nieeksploatowane składowiska odpadów, gdzie do rekultywacji wykorzystano osady ściekowe.

Na terenie powiatu wrocławskiego w ramach ww. monitoringu objęto:

- tereny wodonośne m. Wrocławia (gm. Siechnice),
- składowisko odpadów paleniskowych Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A. EC Czechnica (gm. Siechnice),

Informacje o przeprowadzonych badaniach zostały opublikowane w sporządzanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu „Ocenie jakości wód podziemnych na obszarach uprzemysłowionych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń w województwie dolnośląskim w 2021 r.” Na podstawie ww. „Oceny ...” poniżej przeanalizowano jakość wód na terenach uprzemysłowionych powiatu wrocławskiego.

Składowisko odpadów ZEW KOGENERACJA S.A. EC Czechnica (pow.wrocławski, gm. Siechnice)

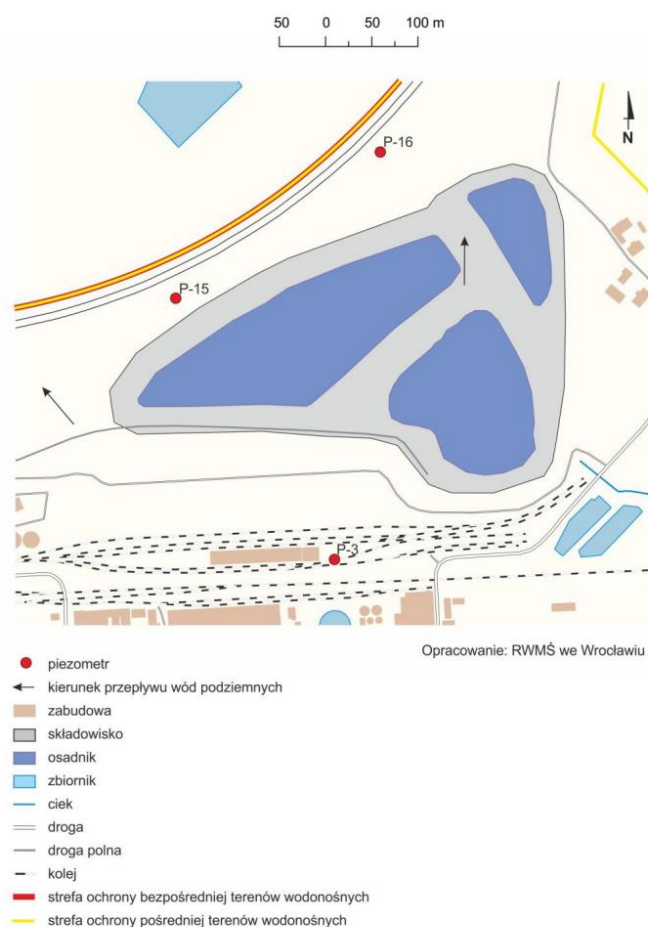
Elektrociepłownia Czechnica zlokalizowana jest w Siechnicach przy ul. Fabrycznej 22. Zakład posiada mokre składowisko odpadów paleniskowych. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Obiekt położony jest na północ od głównych zabudowań EC Czechnica, od której oddzielone jest torami linii kolejowej oraz placem węglowym i centralną młynownią. Zgodnie mapą ewidencyjną gruntów składowisko znajduje się na działkach o numerach ewidencyjnych 398/5 i 398/6, obręb Siechnice. Próbkę do badań pobrano w poniżej wymieniony piezometrach:

- piezometr P3 położony na kierunku napływu wód na składowisko, na terenie Elektrociepłowni - stwierdzono występowanie wód dobrej jakości (klasa II). O klasyfikacji zdecydowało stężenie OWO, azotynów i siarczanów w klasie II. Stan chemiczny wód podziemnych można uznać jako dobry;

- piezometr P15 położony na kierunku spływu wód z obiektu – wody zaliczono do klasy IV (wody niezadawalającej jakości). O klasyfikacji zadecydowało stężenie siarczanów w klasie IV i potasu w klasie V. Natomiast stan chemiczny wód podziemnych uznano jako słaby;
- piezometr P16 położony na kierunku spływu wód z obiektu- wody zaklasyfikowano także do klasy IV (wody niezadawalającej jakości). Zadecydowało o tym stężenie azotynów w klasie IV i potasu w klasie V. Natomiast stan chemiczny wód podziemnych uznano jako słaby;

Poniżej przedstawiono lokalizację piezometrów na terenie składowiska odpadów ZEW Kogeneracja S.A. EC Czechnica.

Rysunek nr 1. Lokalizacja piezometrów na terenach wodonośnych w pobliżu składowiska EC Czechnica i hałdy Huty Siechnice

Źródło: Opracowanie GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu

Tereny Wodonośne m. Wrocław (pow. wrocławski, gm. Siechnice)

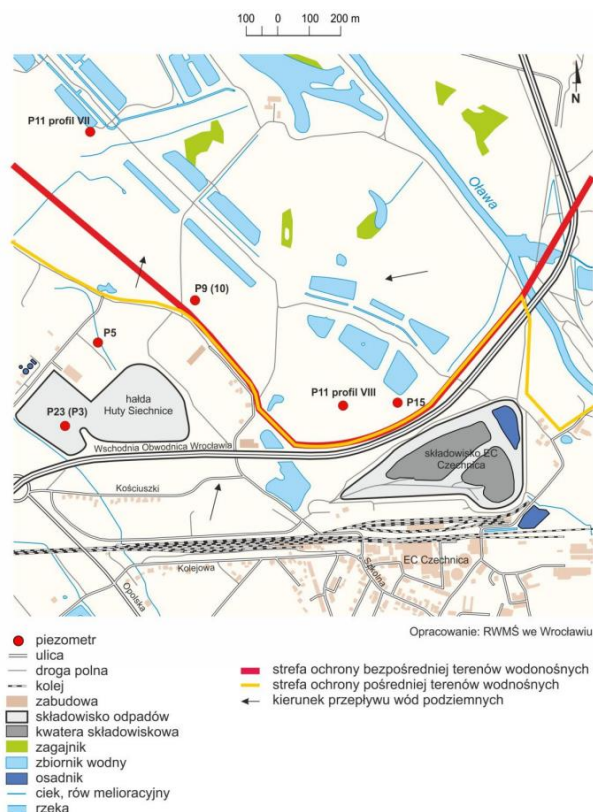
Tereny wodonośne Wrocławia, znajdujące się w zarządzie Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka S.A. we Wrocławiu, wykorzystywane są do poboru wody dla potrzeb produkcji i dostaw wody do miejskiej sieci wodociągowej. Źródłem zanieczyszczenia środowiska w rejonie terenów wodonośnych pozostaje nadal zorganizowana i niezorganizowana emisja pyłów i gazów z Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich „Kogeneracja” S.A. Elektrociepłownia Czechnica, wywiewanie pyłów oraz

ługowanie wieloskładnikowych zanieczyszczeń ze składowiska popiołów Elektrociepłowni oraz przerobionej w latach 2013-2020 przez firmę „Local Recycling” Center Sp. z o.o., hałdy żelazochromu Huty Siechnice (zamkniętej w XX wieku). Do analizy laboratoryjnej pobrano próbki wód podziemnych z 6 piezometrów, zlokalizowanych na terenach wodonośnych w pobliżu składowiska EC Czechnica i byłej hałdy Huty Siechnice. Stwierdzono następującą jakość wód podziemnych:

- Piezometr P15 (profil VIII położony w pobliżu elektrociepłowni Czechnica) stwierdzono występowanie wód niezadowalającej jakości (klasa IV). O klasyfikacji zdecydowały stężenia chlorów, manganu i potasu w klasie V oraz jonu amonowego i sodu w klasie IV;
- Piezometr P11 (profil VIII położony w pobliżu elektrociepłowni Czechnica) stwierdzono występowanie wód niezadowalającej jakości (klasa IV). O klasyfikacji zdecydowały stężenia sodu w klasie IV, a potasu w klasie V;
- piezometr P11 (profil VII, położony w pobliżu stawów infiltracyjnych, w dalszej odległości od byłej hałdy Huty) - wody zaklasyfikowano do wód niezadowalającej jakości (klasa IV). Zdecydowało o tym stężenie azotanów (61,1 mg/l) i odczyn. W 2020 roku w wodach tego piezometru stwierdzono także występowanie wód w klasie IV, ze względu na stężenie azotanów w klasie III i potasu w klasie V;
- piezometr P9(10) położony na kierunku spływu wód w pobliżu stawów infiltracyjnych - w wodach stwierdzono występowanie wód niezadowalającej jakości (klasa IV) ze względu na stężenie potasu w klasie V. W poprzednim roku stwierdzono tu występowanie wód zadowalającej jakości (klasa III);
- piezometr P5 położony w pobliżu zakładu przerobu hałdy Huty Siechnice – wody zaklasyfikowano do wód niezadowalającej jakości (klasa IV) ze względu na stężenie manganu i żelaza w klasie V. W poprzednich badaniach, przeprowadzonych w 2018 roku w wodach tego piezometru stwierdzono także występowanie wód niezadowalającej jakości (klasa IV);
- piezometr P23(P3), zlokalizowany na terenie zakładu przerobu hałdy Huty Siechnice - stwierdzono występowanie wód dobrej jakości (klasa II). O takiej klasyfikacji zdecydowało stężenie jonu amonowego i manganu w klasie III. W poprzednim roku stwierdzono tutaj występowanie wód bardzo dobrej jakości (klasa I).

Stężenie chromu⁺⁶ we wszystkich badanych przez RWMŚ Wrocław piezometrach osiągnęło wartość <0,005 mg/l. Stan chemiczny wód piezometrów P15, P11 profil VIII, P11 profil VII, P9(10) i P5, uznać można za słaby, a piezometru P23(P3) za dobry.

Rysunek nr 2. Lokalizacja piezometrów na terenach wodonośnych

Źródło: Opracowanie GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu

3.2.3 Pobór wody

Według opracowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu pt: „Ocena obszarowa jakości wody do spożycia oraz szacowanie ryzyka zdrowotnego dla powiatu wrocławskiego w 2020 roku”, z wody produkowanej przez 49 funkcjonujących wodociągów sieciowych korzystało 792 657 mieszkańców powiatu wrocławskiego i miasta Wrocławia. W przypadku powiatu wrocławskiego, 99,4% ludności korzystało z ujęć wodociągowych. Pozostałe 0,6% odbiorców korzystało z wody wyprodukowanej z małych indywidualnych ujęć lub własnych studni głębinowych. Uwzględnione w ocenie wodociągi sieciowe dostarczyły na potrzeby odbiorców 54 981 186 m³ wody. Wyprodukowaną wodę dostarczono konsumentom siecią wodociągową o długości 3 190,02 km. Na potrzeby wodociągowe wykorzystywano łącznie 134 ujęcia wody, z czego użytkowano: 126 studni głębinowych, 5 studni drenażowych, 1 studnię infiltracyjną, 1 ujęcie wody powierzchniowej (ZPW „Mokry Dwór”) oraz 1 ujęcie wody infiltracyjnej składające się z zespołu 558 studni infiltracyjnych (ZPW „Na Grobli”).

W 2020 roku na obszarze powiatu wrocławskiego do badań laboratoryjnych pobierano próbki z 220 wyznaczonych punktów monitoringowych. Lokalizację punktów uzgodniono z zarządcami wodociągów. Punkty pobierania próbek rozmieszczono w sposób umożliwiający kontrolowanie jakości wody w strefie zaopatrzenia. W przypadku wody dostarczanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu zarządzające Zakładem do produkcji wody „Mokry Dwór” oraz „Na Grobli”, pobrano i wykonano badania laboratoryjne 644 próbek kontrolnych

wody pochodzących z wodociągu sieciowego miasta Wrocław, z czego 438 wykonano w ramach kontroli wewnętrznej, prowadzonej przez zarządcę wodociągu a 206 w ramach kontroli zewnętrznej inspekcyjnej realizowanej przez PPIS we Wrocławiu. Szacunkowa liczba ludności zaopatrywanej w wodę liczy 649 677 mieszkańców Wrocławia (razem z wodociągiem Leśnica). Oprócz tego z produkowanej wody korzystało także około 6000 mieszkańców gmin: Siechnice, Kobierzyce (Węzeł Bielański), Czernica.

Na podstawie wyników badań próbek wody, wykonanych przez PPIS we Wrocławiu w ramach prowadzonego nadzoru, oraz przekazywanych przez zarządców/właścicieli wodociągów, dokonano oceny obszarowej jakości wody oraz szacowania ryzyka zdrowotnego w zakresie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W niektórych kontrolnych próbkach wody pobranych z wodociągów sieciowych: stwierdzono nieprawidłowości związane z przekroczeniem dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych i organoleptycznych oraz wskaźników mikrobiologicznych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zarządcy wodociągów położonych na terenie powiatu wrocławskiego oraz miasta Wrocławia podejmowali stosowne działania naprawcze – korygujące i zapobiegawcze ukierunkowane na doprowadzenie parametrów jakości wody do wartości dopuszczalnych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). W przypadku przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych w próbkach wody uzdatnionej (np. bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C), zarządcy wodociągów podejmowali natychmiastowe działania interwencyjne, szokowe chlorowanie sieci przesyłowej, zbiorników wody, płukanie sieci rozprowadzającej, przegląd i płukanie hydrantów na sieci wodociągowej oraz korektę poziomu chloru wolnego. W przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości fizykochemicznych i organoleptycznych w pobranych próbkach wody uzdatnionej (np. chlor wolny, chloraminy, chrom, mangan, mętność, nikiel, smak, twardość, zapach, żelazo) zarządcy wodociągów podejmowali działania zmierzające do weryfikacji prowadzonego procesu uzdatniania wody, wyeliminowania nieprawidłowości i doprowadzenia parametrów do obowiązujących wartości.

3.3 Jakość powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie dolnośląskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z transportu (emisja liniowa) oraz działalności przemysłowej (emisja punktowa). Znaczący udział w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu na obszarze województwa ma ich napływ z obszaru Polski oraz Europy.

Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu.

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie powiatu wrocławskiego ustalana jest na podstawie państwowego monitoringu powietrza. Zgodnie ze sporządzoną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu Roczną Oceną Jakości Powietrza

w województwie dolnośląskim – Raport Wojewódzki za rok 2021, Województwo dolnośląskie podzielone jest na 3 strefy:

- Aglomeracja Wrocławska,
- miasto Wałbrzych,
- strefa dolnośląska_2.

Powiat wrocławski znajduje się w strefie dolnośląskiej_2. W 2021 r. na terenie województwa dolnośląskiego na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące: pomiary ciągłe prowadzone z zastosowaniem mierników automatycznych oraz pomiary manualne prowadzone codziennie (jeśli metodą referencyjną jest metoda manualna). W 2021 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonowało ogółem 28 stacji pomiarowych. Pomiary realizowane były przez:

- Inspekcję Ochrony Środowiska – monitoring w wojewódzkiej sieci stacji i punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza – 27 stacji pomiarowych;
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy – monitoring jakości powietrza dla potrzeb programów EMEP i GAW/WMO na 1 stacji na Śnieżce.

Zakres prowadzonego monitoringu to pomiary stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także pomiary ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na jednej stacji miejskiej we Wrocławiu prowadzone były również pomiary składu pyłu zawieszonego PM₁₀ pod kątem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Na terenie powiatu nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych.

W ramach oceny dokonano zakwalifikowania stref do klasy A (nie przekraczający poziomu dopuszczalnego) lub C (powyżej poziomu dopuszczalnego) lub D1 (nie przekraczający poziomu celu długoterminowego) lub D2 (powyżej poziomu celu długoterminowego).

Ocenę pod kątem stężeń zanieczyszczeń w strefach województwa dolnośląskiego wykonano na podstawie wyników z stanowisk pomiarów przy wykorzystaniu również wyników modelowania jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2021 r. dla następujących parametrów:

Dwutlenek siarki (SO₂)

W rocznej ocenie jakości powietrza klasyfikacji stref dla SO₂ dokonuje się dla dwóch parametrów: stężeń 1-godzinnych i 24-godzinnych. Na terenie stref województwa dolnośląskiego nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla dwutlenku siarki poziomów dopuszczalnych dla w/w poziomów. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Analiza zmian stężeń w ostatnim 10-leciu wykazuje utrzymywanie się niskiego poziomu stężeń SO₂. Najwyższe stężenia rejestrowano w 2012 i 2017 r. Natomiast od 2018 r. występuje podobny poziom stężeń SO₂.

Dwutlenek azotu (NO₂)

W rocznej ocenie jakości powietrza klasyfikacji stref dla NO₂ dokonuje się w odniesieniu do dwóch parametrów: stężenia dopuszczalnego 1-godzinnego i średniorocznego. Podstawą oceny były wyniki pomiarów z 11 stanowisk pomiarów automatycznych uzupełnione wynikami modelowania jakości powietrza. Na terenie strefy dolnośląskiej nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla dwutlenku azotu i stąd strefa została zakwalifikowana do klasy A.

Tlenek węgla (CO)

Wartością kryterialną w ocenie zanieczyszczenia powietrza tlenkiem węgla jest dopuszczalny poziom tlenku węgla w powietrzu ustalony dla stężenia 8-godzinnego. W ocenie za 2021 r. wykorzystano wyniki pomiarów z 5 stanowisk pomiarów automatycznych zlokalizowanych na terenach miejskich. W 2021 r. na terenie stref województwa dolnośląskiego nie zanotowano przekroczeń obowiązującego dla tlenku węgla poziomu dopuszczalnego. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. Analiza zmian maksymalnych stężeń 8-godzinnych w ostatnim 10-leciu wykazała istotne zmniejszenie się poziomu stężeń tlenku węgla. Najwyższe stężenia rejestrowane były w latach 2014-2017. Od 2018 r. maksymalne stężenia 8-godzinne ze wszystkich stanowisk pomiarowych w województwie nie przekraczają 30% normy.

Benzen (C₆H₆)

Wartością kryterialną w ocenie zanieczyszczenia powietrza benzenem jest średnioroczny poziom dopuszczalny. W ocenie za 2021 r. wykorzystano wyniki pomiarów z 5 stanowisk pomiarów automatycznych zlokalizowanych na terenach miejskich. W 2021 r. stężenia średnioroczne benzenu na żadnej stacji nie przekroczyły 30% normy rocznej. Wszystkie stacje wykazały znaczny wzrost stężeń benzenu w sezonie grzewczym (styczeń-marzec, październik-grudzień) – średnio w województwie stężenia wzrosły o 227%. Pomiary benzenu prowadzone na terenach miejskich w latach 2012-2021 wykazały obniżenie poziomu stężeń w wieloleciu. Brak jest stałej tendencji (rosnącej lub malejącej) w całym rozważanym okresie. Średnio, w ostatnim 10-leciu stężenia obniżyły się o ok. 50%. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A.

Ozon (O₃)

W ocenie zanieczyszczenia powietrza ozonem, pod kątem ochrony zdrowia, stosowane są dwie wartości kryterialne: poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego, ustanowione w celu ochrony zdrowia. W ocenie za 2021 r. podstawę klasyfikacji stref stanowiły wyniki pomiarów z 8 stanowisk pomiarów automatycznych zlokalizowanych na terenach miejskich i 2 stanowisk pozamiejskich. Na podstawie 3-letnich serii pomiarowych (2019-2021) na żadnej stacji nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu (wszystkie stacje wykazały średnią liczbę dni z przekroczeniem poziomu docelowego mniejszą niż 25 dni). W odniesieniu do poziomu docelowego wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A. W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego, który nie dopuszcza żadnych dni ze stężeniami ozonu powyżej 120 µg/m³, przekroczenia w 2021 r. stwierdzono we wszystkich stacjach pomiarowych w województwie dolnośląskim. W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy D2. W przypadku powiatu ww. przekroczenia zanotowano w gminie: Czernica, Długołęka

Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Sobótka, Żórawina. Jako główne przyczyny przekraczania poziomu celu długoterminowego wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego.

Pył zawieszony PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza pod kątem stężeń pyłu zawieszonego PM10, w klasyfikacji stref uwzględnia się dwie wartości kryterialne: poziom dopuszczalny dla stężeń 24-godzinnych i poziom dopuszczalny dla stężenia średniego rocznego. Klasę strefy dla pyłu zawieszonego PM10 stanowi klasa mniej korzystna z określonych na podstawie stężeń 24-godz. i stężeń średnich rocznych. W ocenie jakości powietrza za rok 2021 pod kątem pyłu zawieszonego PM10 podstawę klasyfikacji dla wszystkich stref stanowiły wyniki pomiarów stężeń: manualnych lub automatycznych, prowadzonych w 22 stacjach realizujących pomiary w ramach PMŚ. Ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych (przekroczenia normy średniorocznej w Nowej Rudzie, normy średniodobowej w Kłodzku, Legnicy i Środzie Śląskiej) strefę dolnośląską_2 zaliczono do klasy C. Pył zawieszony PM10 emitowany jest z wielu kategorii źródeł emisji, jednak w województwie dolnośląskim głównym źródłem emisji pyłu zawieszonego PM10 jest sektor bytowo-komunalny (instalacje indywidualnego i zbiorczego ogrzewania budynków). Zanieczyszczenia powstające przy indywidualnym ogrzewaniu budynków są wprowadzane do atmosfery głównie z niskich emitorów w obszarach z zabudową mieszkaniową. W rezultacie, emisja ta ma decydujący wpływ na występowanie przekroczeń normy 24-godzinnej głównie w sezonie grzewczym. W latach 2012 - 2021 w województwie dolnośląskim można zauważyć poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10.

Pył zawieszony PM2,5

Stężeniem kryterialnym w ocenie zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM2,5 jest średnioroczny poziom dopuszczalny. W ocenie za 2021 r. wykorzystano wyniki pomiarów z 11 stanowisk zlokalizowanych w większości na terenach miejskich (1 stanowisko pozamiejskie). Przy klasyfikacji stref oraz wyznaczaniu obszarów przekroczeń jako metodę wspomagającą, wykorzystano metodę obiektywnego szacowania na podstawie wyników modelowania matematycznego. W 2021 r. w odniesieniu do średniorocznego poziomu dopuszczalnego ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) przekroczenia zarejestrowano na obszarach strefy Aglomeracja Wrocławska i strefy dolnośląskiej_2, tym samym strefy te zakwalifikowano do klasy C1. Tak jak w przypadku pyłu zawieszonego PM10, wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM2,5 wskazują na źródła grzewcze, jako główną przyczynę nadmiernego zanieczyszczenia powietrza. Analizując stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM2,5 z lat 2012-2021, obserwuje się trend malejący poziomu pyłu zawieszonego PM2,5. Największą redukcję stężenia, przekraczającą 30%, wykazały pomiary prowadzone we Wrocławiu i w Zgorzelcu. Najniższe stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 notowano w latach 2019-2020, natomiast w 2021 r. wszystkie stacje zarejestrowały wzrost stężeń średniorocznych. Z analizy oszacowanych granic obszarów przekroczeń normy obowiązującej dla stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM2,5 (faza II - $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wynika, że przekroczenia te wystąpiły na terenie gminy: Długołęka, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie i Siechnice.

Ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM10

Stężeniem kryterialnym w ocenie zanieczyszczenia powietrza ołowiem jest średnioroczny poziom dopuszczalny. W ocenie za 2021 r. podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów z 6 stanowisk zlokalizowanych w większości na terenach miejskich (1 stanowisko pozamiejskie). W 2021 r. na terenie stref województwa dolnośląskiego nie zanotowano przekroczeń obowiązującego dla ołowiu poziomu dopuszczalnego. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A.

Arsen (As) w pyłe zawieszonym PM10

Stężeniem kryterialnym w ocenie zanieczyszczenia powietrza arsenem jest średnioroczny poziom docelowy. W ocenie za 2021 r. podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów z 6 stanowisk zlokalizowanych w większości na terenach miejskich (1 stanowisko pozamiejskie). W 2021 r. na terenie województwa dolnośląskiego zanotowano przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego arsenu w Głogowie i w Legnicy. Z tego względu strefa dolnośląska_2 została zakwalifikowana do klasy C. Strefy: Aglomeracja Wrocławska oraz miasto Wałbrzych zakwalifikowano do klasy A.

Kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM10

Stężeniem kryterialnym w ocenie zanieczyszczenia powietrza kadmem jest średnioroczny poziom docelowy. W ocenie za 2021 r. podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów z 6 stanowisk zlokalizowanych w większości na terenach miejskich (1 stanowisko pozamiejskie). W 2021 r. na terenie stref województwa dolnośląskiego nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego obowiązującego dla kadmu. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A.

Nikiel(Ni) w pyłe zawieszonym PM10

Stężeniem kryterialnym w ocenie zanieczyszczenia powietrza niklem jest średnioroczny poziom docelowy. W ocenie za 2021 r. podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów z 6 stanowisk, zlokalizowanych w większości na terenach miejskich (1 stanowisko pozamiejskie). W 2021 r. na terenie stref województwa dolnośląskiego nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego obowiązującego dla niklu w pyłe zawieszonym PM10. Wszystkie strefy zostały zaklasyfikowane do klasy A.

Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10

Stężeniem kryterialnym w ocenie zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest średnioroczny poziom docelowy. W ocenie za 2021 r. podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów z 16 stanowisk zlokalizowanych w większości na terenach miejskich (1 stanowisko pozamiejskie). W 2021 r. na terenie wszystkich stref województwa dolnośląskiego zanotowano przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy C. W przypadku powiatu ww. przekroczenia zanotowano w gminie: Czernica, Długotłęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Sobótka, Żórawina. Występowanie przekroczeń poziomu docelowego wiąże się z wysokim poziomem stężeń benzo(a)pirenu w okresie zimowym. Stężenia B(a)P, który pochodzi głównie ze spalania paliw stałych do celów grzewczych ze źródeł bytowo-komunalnych („niska” emisja związana z ogrzewaniem budynków), cechuje wyraźna zmienność sezonowa. Na wszystkich stanowiskach stężenia wzrastały wielokrotnie w sezonie grzewczym (styczeń-marzec,

październik-grudzień) i były od 3 do 12-krotnie wyższe (średnio 9-krotnie) od stężenia średniego dla miesięcy sezonu pozagrzewczego (kwiecień-wrzesień). W wieloleciu 2012-2019 obserwowano poprawę jakości powietrza w odniesieniu do rejestrowanych stężeń benzo(a)pirenu. Jednak w latach 2020-2021 większość stacji zarejestrowała wzrost stężeń średniorocznych B(a)P. Z obliczeń modelowych wynika, że przekroczenia stężenia docelowego B(a)P - 1 ng/m³ wystąpiły na obszarze większości gmin województwa dolnośląskiego, najwyższe stężenia wskazano na południu województwa oraz na obszarach większych miast.

Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia

Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. Wobec powyższego strefa dolnośląska_2, w granicach której zlokalizowany jest powiat wrocławski, z uwagi na przekroczenia dopuszczalnych stężeń pyłu PM10 i benzo(a)pirenu i arsenu w pyłe zawieszonym PM10 zalicza się do klasy C oraz PM2,5 do klasy C1. Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia (C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5), nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy, a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia ludzi.

Tabela nr 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C, oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5

Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
1	PL0201	Aglomeracja Wrocławska	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1
2	PL0203	miasto Wałbrzych	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
3	PL0205	strefa dolnośląska_2	A	A	A	A	A	C	A	C	A	A	C	C1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa dolnośląska_2 uzyskała klasę C.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie dolnośląskim Raport Wojewódzki za 2021 (opracowanie GIOŚ)

Pomiary jakości powietrza powiatu wrocławskiego za pomocą drona

W celu monitorowania stanu zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu wrocławskiego w roku 2020 zakupiono drona wyposażonego w specjalne czujniki do pomiaru zanieczyszczeń. Jest to tzw. aparatura pomiarowa w postaci mobilnego laboratorium pyłów i gazów ATMON FL. Czujnik został wyprodukowany przez polską firmę Nanosens i jest przystosowany do wykrywania substancji tlenków azotu,

formaldehydu, pyłów zawieszonych z grup PM_{2,5} i PM₁₀. We wrześniu 2020r. opracowany został „Program badań stanu powietrza za pomocą drona w 2020 r.”, w którym wytypowano lokalizację punktów pomiarowych. Wyznaczone do przeprowadzenia pomiarów miejsca, w tym przypadku stanowiły okolice szczególnie narażone na potencjalne oddziaływanie dużych obiektów przemysłowych. W dniu 20.10.2020 r. na stronie internetowej powiatu poinformowano o rozpoczęciu działań w ramach pierwszej jesiennej edycji pomiarów jakości powietrza (<https://www.powiatwroclawski.pl/aktualnosci/startujemy-z-pomiarami-jakosci-powietrza-za-pomoca-drona.html>). W ciągu całego 2021 roku, a wcześniej w roku 2020, przeprowadzono w różnych terminach i edycjach w sumie 173 loty za pomocą drona, podczas których pobrano próbki zanieczyszczeń powietrza tj. pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, tlenków azotu, a także formaldehydu.

W ramach akcji pomiarowej w 2021 r. informacja na temat planowanych pomiarów a tym samym pobranych próbek za pomocą drona oraz prezentowane wyniki z pomiarów wraz z edukacją ekologiczną dla mieszkańców powiatu ukazywały się ok. 22 razy na stronie internetowej powiatu wrocławskiego.

Przeprowadzone dronem pomiary stężeń zanieczyszczeń dotyczyły następujących substancji: formaldehyd, tlenki azotu oraz frakcje pyłu PM_{2,5} oraz pyłu PM₁₀ i stanowiły pomiary orientacyjne. Pomiary wykonywane z drona nie były pomiarami normatywnymi, a więc nie należy traktować ich jako pomiary wartości absolutnych, tylko jako jakościowe wyznaczniki miejsc i warunków wymagających szczególnej uwagi z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia okolicznych mieszkańców.

Wyniki pomiarów przeprowadzone w okolicach dużych zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego tj. m.in Tarnobrzskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Biskupicach Podgórnym, Węzła Bielańskiego, strefy aktywności gospodarczej m.in. w miejscowości Nowa Wieś Wrocławska, położonej po prawej stronie autostrady A4 - od Pietrzykowic do skrzyżowania z autostradą obwodnicą Wrocławia Strefy Aktywności Gospodarczej w miejscowości Siechnice, nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu. W przeprowadzonych ww. pomiarach istotnym czynnikiem była wysokość AGL (Above Ground Level – nad poziomem gruntu). W niektórych pomiarach wyraźnie widać było pojedyncze, chwilowe skoki odczytów, które najprawdopodobniej były spowodowane porywami zmiennego wiatru. Jeśli w pobliżu znajdowało się źródło dymu (domowy komin), to wzrost zanieczyszczeń był największy na wysokości 5m i w mniejszym stopniu na 15m. Na 50m był już niezauważalny. Natomiast przeważnie w miejscu, w którym brak było pojedynczego, wyraźnego źródła zanieczyszczenia, a jednak poziomy były wysokie (czy to NO_x, czy PM), to przeważnie owe wysokie poziomy utrzymywały się na całym przekroju sprawdzanych wysokości – od ziemi aż po poziom 50m. Takie sytuacje występowały przy pylących betoniarniach (wysoki poziom PM i często też NO_x) i drogach (wyższy poziom NO_x).

Badania jakości powietrza przeprowadzone w 2021 r. były wykonywane w miesiącach koniec października – grudzień. Pomiary jakości powietrza obejmowały wszystkie dotychczasowe lokalizacje, w których prowadzone były działania już poprzednio, a więc zarówno punkty znajdujące się w pobliżu zakładów przemysłowych, a także te położone, w sąsiedztwie gospodarstw domowych. Przykładowo, w przypadku zabudowy mieszkaniowej, zarówno jednorodzinnej jak i wielorodzinnej w miejscowości Kobierzyce stwierdzono najgorsze wyniki co wyraźnie wskazuje na źródła komunalne jako

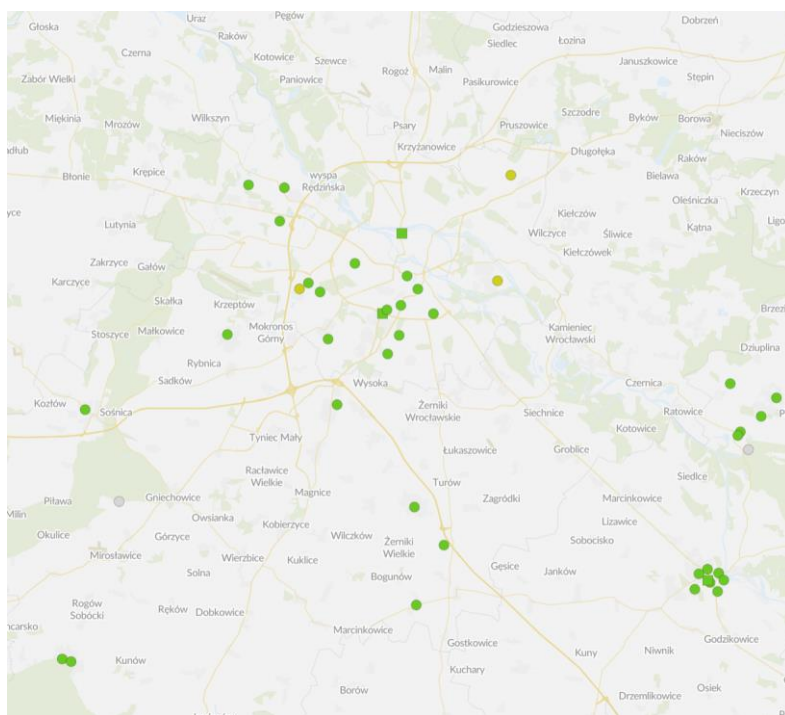
zanieczyszczającego. Odmienny wynik uzyskano w Tyńcu Małym pomimo podobnych warunków pomiarowych jak w miejscowości Kobierzyce. Zmierzone bardzo niskie poziomy zanieczyszczeń pyłami mogą być związane z nową zabudową w pobliżu punktu pomiarowego, a co za tym idzie ze stosowaniem w pobliskiej zabudowie bardziej ekologicznych źródeł ciepła.

Podobnie jak w roku 2020 w przeprowadzonych pomiarach istotnym czynnikiem była wysokość AGL (nad poziomem gruntu). W niektórych pomiarach widać było pojedyncze, chwilowe skoki odczytów, co mogło być spowodowane porywami wiatru. Jeśli w pobliżu znajdowała się ścista zabudowa mieszkaniowa, pojedyncze źródło dymu z komina domowego, to w niektórych pomiarach widać było przyrosty zanieczyszczeń. Wzrost zanieczyszczeń był największy na wysokości 5m, powyżej 30m raczej niezauważalny. Świadczy to o komunalnym pochodzeniu głównych zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu Wrocławskiego oraz o tym, że konieczna jest dalsza edukacja mieszkańców i przechodzenie na bardziej ekologiczne źródła ciepła niż dotychczas wykorzystywane.

Czujniki niereferencyjne

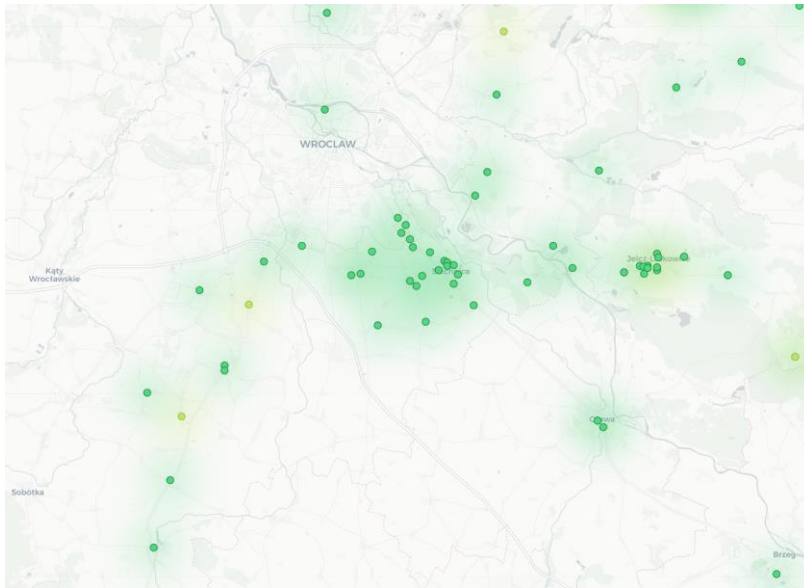
Na terenie powiatu wrocławskiego zlokalizowane są również niereferencyjne czujki jakości powietrza atmosferycznego Airly oraz Syngeos. Sieć sensorów powietrza pozwala na dostarczenie danych o stanie powietrza nie punktowo w jednym miejscu, lecz na terytorium całej miejscowości. Dzięki temu można natychmiast zidentyfikować lokalne źródła zanieczyszczenia (smogu) oraz udostępnić dane z miejsc, które do tej pory nie były objęte pomiarem (obszary zabudowy jednorodzinnej, generującej niską emisję, obszary oddalone od precyzyjnych lecz drogich stacji pomiarowych), co jest krytycznie istotne dla jakości prognozy jakości powietrza. Na poniższych rysunkach przedstawiono lokalizację czujek jakości powietrza.

Rysunek nr 3. Lokalizacja czujek jakości powietrza atmosferycznego Airly na terenie powiatu wrocławskiego

Źródło: <https://airly.org/map/pl/>

Rysunek nr 4. Lokalizacja czujek jakości powietrza atmosferycznego Syngeos na terenie powiatu wrocławskiego

Źródło: <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10>

3.4 Klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu w środowisku na terenie powiatu wrocławskiego jest hałas komunikacyjny, generowany przez pojazdy. Zależy on głównie od: poziomu zurbanizowania terenu, w tym od gęstości zaludnienia, gęstości zabudowy, poprowadzenia dróg i węzłów komunikacyjnych oraz rodzaju podłoża, ukształtowania terenu itd. Obserwowany wzrost ilości pojazdów osobowych, ciężarowych, oraz wzmożony ruch tranzytowy powodują ciągły wzrost poziomu hałasu w środowisku.

Liniovymi źródłami dźwięku, generującymi hałas typu komunikacyjnego są drogi. Na poziom tego hałasu wpływają czynniki związane z drogą, ruchem oraz czynniki niezależne. Do czynników związanych z drogą wpływających na generację oraz propagację hałasu można zaliczyć rodzaj i stan nawierzchni, położenie trasy względem poziomu terenu, jej geometrię (szerokość drogi, liczbę pasów ruchu, pas zieleni, nachylenie poprzeczne i podłużne), organizację ruchu (ograniczenia prędkości, przejścia dla pieszych, skrzyżowania, w szczególności te z sygnalizacją świetlną) oraz obiekty inżynierskie i obiekty mające na celu ograniczenie hałasu, w szczególności ekrany akustyczne. Czynniki, związanymi z użytkowaniem drogi, wpływającymi na generację hałasu jest struktura ruchu, zarówno ilościowa, jak i jakościowa – jego natężenie, udział pojazdów ciężkich, prędkość przejazdów i rodzaj ruchu (przyspieszony, hamujący, stabilny, przerywany itp.). Czynniki niezależne od stanu drogi i jej użytkowania mające wpływ na propagację hałasu to m.in.: warunki meteorologiczne, ukształtowanie oraz zagospodarowanie terenu (wpływ odbić i pochłaniania dźwięku przez teren i obiekty sąsiadujące z drogą).

Drugim w kolejności źródłem uciążliwego hałasu jest hałas instalacyjny (przemysłowy) - bywa najczęstszą przyczyną interwencji ludności. Wynika to m.in. z faktu, że hałas tego typu ma przeważnie dokuczliwe brzmienie i ciągły charakter, w związku z czym jest o wiele mniej akceptowany przez mieszkańców niż np. hałas drogowy. Ze względu na

większą wrażliwość otoczenia na dokuczliwe dźwięki najbardziej uciążliwe są obiekty emitujące hałas w porze nocnej.

W ramach monitoringu hałasu w środowisku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, na podstawie pomiarów wykonywanych przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ sporządza opracowanie, w którym ujmuje aktualny stan klimatu akustycznego na terenie województwa dolnośląskiego. W 2020 r. na terenie powiatu wrocławskiego nie ujęto żadnych punktów pomiarowych.

3.4.1 Mapy akustyczne

Na podstawie wyników wykonywanych okresowych pomiarów hałasu i innych niezbędnych danych, zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem sporządza mapę akustyczną terenów położonych wokół tych obiektów. W okresie sprawozdawczym za rok 2020 i 2021 Starosta otrzymał wyniki pomiarów emisji hałasu oraz mapy akustyczne wykonane przez zarządców dróg krajowych i wojewódzkich.

Drogi krajowe

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. z 2021 r. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) opracowała w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

W ramach opracowania poddano analizie 157 odcinki dróg krajowych o natężeniu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Łączna długość analizowanych odcinków wynosi 843,187 kilometrów. Analizą objęto pas terenu o szerokości 2 x 800m, położony po obu stronach analizowanych odcinków drogi.

W poniższej tabeli przedstawiono opis i usytuowanie terenów zagrożonych hałasem na terenie powiatu wrocławskiego.

Tabela nr 6. Tereny zagrożone przekroczeniem dopuszczalnych norm hałasu w powiecie wrocławskim zgodnie z opracowaniem

Numer drogi	Przekroczenia L _{DWN}	Przekroczenia L _N
A4	Baranowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 15 budynków chronionych. Bielany Wrocławskie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 28 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. Biskupice Podgórne Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Karwiany-Komorowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Kąty Wrocławskie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5	Baranowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Bielany Wrocławskie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 15 budynków chronionych. Biskupice Podgórne Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Karwiany – Komorowice Brak przekroczeń. Kąty Wrocławskie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 4 budynków chronionych.

Numer drogi	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N
	dB sięgają 4 budynków chronionych. Krajków Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Milejowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia powyżej 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Nowa Wieś Kącka Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Nowa Wieś Wrocławska Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 26 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych. Sośnica-Różaniec Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 9 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Śleza Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 77 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych.	Krajków Brak przekroczeń. Milejowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia powyżej 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Nowa Wieś Kącka Brak przekroczeń. Nowa Wieś Wrocławska Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 18 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Sośnica-Różaniec Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 6 budynków chronionych. Sośnica – Różaniec Brak przekroczeń. Śleza Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 44 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego.
A8	Mokronos Górny Brak przekroczeń. Zabrodzie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 10 budynków chronionych	Mokronos Górny Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Zabrodzie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.
8	Cieszyce Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 6 budynków chronionych. Jaszowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 11 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Jordanów Śląski Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 12 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15	Cieszyce Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 6 budynków chronionych. Jaszowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 12 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych. Jordanów Śląski Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 11 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB

Numer drogi	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N
	dB nie sięgają zabudowy chronionej. Kobierzyce Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 34 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 18 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB sięgają 3 budynków chronionych. Magnice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. Mleczna Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Pustków Wilczkowski Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. Rolantowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych.	do 15 dB sięgają 1 budynku chronionego. Kobierzyce Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 21 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 14 budynków chronionych. Magnice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. Mleczna Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Pustków Wilczkowski Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 5 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Rolantowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.
35	Bielany Wrocławskie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 6 budynków chronionych. Gniechowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 27 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 13 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Małuszów Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 8 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Miroslawice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 15 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 8 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB sięgają 1 budynku chronionego. Siedlakowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 10 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków	Bielany Wrocławskie Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych. Gniechowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 21 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 11 budynków chronionych. Małuszów Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. Miroslawice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 15 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 5 budynków chronionych. Siedlakowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 6 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego. Wojnarowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB

Numer drogi	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N
	chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB sięgają 1 budynku chronionego. Wojnarowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 16 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych.	do 5 dB sięgają 16 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 4 budynków chronionych.
94	Groblice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 39 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 4 budynków chronionych. Radwanice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 107 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 4 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Siechnice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 12 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych.	Groblice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 37 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 5 budynków chronionych. Radwanice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 11 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Siechnice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 18 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 4 budynków chronionych.

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie dolnośląskim (LEMITOR Ochrona Środowiska sp. z o.o. sp. k. ul. Długosza 40, 51-162 Wrocław; kwiecień 2022)

Drogi wojewódzkie

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska zarządca dróg wojewódzkich – DSDiK we Wrocławiu w 2021 roku przeprowadził okresowe pomiary hałasu. W poniższej tabeli zestawiono wyniki pomiarów hałasu z dróg głównych, wojewódzkich znajdujących się w obrębie powiatu wrocławskiego, wykonanych na zlecenie DSDiK we Wrocławiu przez Laboratorium Badawcze Lemitor Ochrona Środowiska Sp. z o.o. sp.k.

Tabela nr 7. Wyniki okresowych pomiarów hałasu z dróg wojewódzkich, mających status drogi głównej, zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego

Odcinek pomiarowy	Adres pomiaru	Wartości równoważonego poziomu dźwięku dla odniesienia $L_{Aeq,T\pm U95}$ [dB]		Poziom tła akustycznego L_{ATla} lub poziom statystyczny L_{95} *[dB]		Niepewność oszacowania wyników pomiarów U_{95} [dB]
		Dzień (6:00-22:00)	Noc (22:00-6:00)	Dzień (6:00-22:00)	Noc (22:00-6:00)	
DW368: Długołęka-Wrocław/Gr. miasta	Długołęka ul. Wrocławska 21	72,3 ±1,4	68,1 ±1,4	54,6	40,2	1,4

Odcinek pomiarowy	Adres pomiaru	Wartości równoważonego poziomu dźwięku dla odniesienia L _{Aeq,T±U95} [dB]		Poziom tła akustycznego L _{ATla} lub poziom statystyczny L ₉₅ * [dB]		Niepewność oszacowania wyników pomiarów U ₉₅ [dB]
DW348: Małuszów/DK35-Biskupice Podgórne/DW344	Małuszów ul. Parkowa 4	68,9 ±1,4	64,3 ±1,4	52,2	42,2	1,4
DW346: Katy Wr/przejście 1: ul. Popiełuszki (DW347)-ul. Mireckiego (DW362)	Kąty Wrocławskie ul. 1 Maja 21	69,2 ±1,4	61,4 ±1,4	53,3	38,8	1,4
DW395: W.Wrocław Wsch./A4/-Stary Śleszów/DW346	Polakowice ul. Wiedeńska 4	67,8 ±1,4	61,8 ±1,4	45,8	35,8	1,4
DW395 Wrocław/gr.Miasta/-W.Wrocław Wsch./A4	Turów ul. Osiedlowa 1	±1,4	63,4 ±1,4	50,9	43,0	1,4

*Jeśli w danych warunkach poziom tła jest identyfikowany z poziomem L₉₅

U₉₅- niepewność rozszerzona pomiaru oszacowania przy prawdopodobieństwie rozszerzenia ok. 95% i współczynniku rozszerzenia k=2

Źródło: Sprawozdania z badań hałasu drogowego wykonane przez Lemitor Ochrona Środowiska Sp. z o.o. Sp.k. (wykonane w listopadzie 2021 r.)

Drogi powiatowe

W związku z tym, że niektóre z dróg powiatowych spełniają definicję dróg głównych, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, zarządca drogi został zobowiązany do opracowania strategicznej mapy hałasu. Mapy hałasu obejmują sąsiedztwo dróg powiatowych po których przejeżdża ponad 3 miliony pojazdów w skali roku. W oparciu o wyniki generalnego pomiaru ruchu, przeprowadzonego w 2021 roku, zidentyfikowano 9 odcinków dróg. Są to drogi wskazane w poniższej tabeli.

Tabela nr 8. Odcinki dróg powiatowych, na terenie powiatu wrocławskiego, objętych opracowaniem strategicznych map hałasu

L.p.	Numer drogi	Przebieg drogi	Odcinek	Gmina	Długość odcinka [km]
1	1535D	(Wrocław - Wojnów) gr. gminy – Dobrzykowice – Nadolice Małe – Nadolice Wlk. – gr. gminy (Miłoszyce)	odcinek pomiędzy miejscowościami Łany, Dobrzykowice, Nadolice Małe, Nadolice Wielkie do skrzyżowania z drogą nr 1928D	Czernica	7,40
2	1920D	(Wrocław - Psie Pole) gr. gminy – Kiełczów – Śliwice – Pietrzykowice – Brzezia Łąka – Kątna – Oleśniczka – gr. gminy (Piszkawa)	Miejscowość Kiełczów wjazd od granicy z m. Wrocław do skrzyżowania z drogą 1918D	Długołęka	2,98

L.p.	Numer drogi	Przebieg drogi	Odcinek	Gmina	Długość odcinka [km]
3	1917D	(Wrocław) gr. gminy – Wilczyce – 1920D (Kietczów)	Cały odcinek drogi Wilczyce-Kietczów	Długołęka	3,26
4	1935D	(Radomierzyce) 1939D – Iwiny – gr. gminy (Wrocław)	Odcinek rondo W-395-Żerniki Wrocławskie do skrzyżowania z drogą 1939D Radomierzyce	Siechnice	1,30
5	1939D	(Wrocław – Ołtaszyn) gr. gminy – Radomierzyce – Żerniki Wrocławskie – W395	odcinek od Wrocławia do skrzyżowania z dr 1935D Radomierzyce	Siechnice	1,32
6	1951D	(Bielany Wr.) dawna K8 – Ślęza – Wysoka gr. gminy (Wrocław)	cały odcinek drogi	Kobierzyce	4,03
7	Dawna DK8, brak numeru drogi powiatowej	Bielany Wrocławskie – Domaśław - Magnice	cały odcinek pomiędzy skrzyżowaniem z DK35 w m. Bielany Wrocławskie, Bielany Wrocławskie, Domaśław do węzła AOW DK8 w m. Magnice	Kobierzyce	6,70
8	2025D	(Wrocław-Klecina) gr. gminy – K35 (Bielany Wrocławskie)	cały odcinek drogi od (Wrocław-Klecina) gr. gminy – K35 (Bielany Wrocławskie)	Kobierzyce	0,263
9	brak numeru drogi powiatowej	Smolec, ul. Chłopska, od skrzyżowania z ulicą główną do granicy z m. Wrocław	ul. Chłopska – odcinek pomiędzy granicą powiatu przez m. Smolec do skrzyżowania z ul. Wrocławską	Kąty Wrocławskie	2,77

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych po których przejeżdża ponad 3000000 pojazdów rocznie, część tekstowa wykonana przez na zlecenie Zarządu Powiatu Wrocławskiego (Jarosław Kowalczyk ECOPLAN, 45-416 Opole ul. Zagrodowa 18)

Warunki akustyczne w otoczeniu dróg powiatowych są w większości przypadków dostateczne, na każdej z dróg powiatowych znajduje się od kilku do kilkudziesięciu posesji narażonych na ponadnormatywny hałas. Najmniej budynków narażonych na hałas znajduje się przy drodze powiatowej 1951D, przy drogach 1935D, 1939D ze względu na rzadką zabudowę w otoczeniu drogi oraz przy drodze biegnącej przez Smolec gdzie zabudowa mieszkaniowa znajduje się w większej odległości od drogi. Przy drogach 1535D, 1917D, 1920D oraz dawnej DK8 domy w pierwszej linii zabudowy narażone są na hałas komunikacyjny do 5 dB. Zabudowa przy tych drogach jest gęsta a ponadto domy w miejscowościach Dobrzykowice Nadolice Małe, Nadolice Wielkie Kietczów i Wilczyce znajdują się w bliskiej odległości od drogi.

Badania poziomu hałasu przeprowadzone zostały w całym czasie odniesienia, tj. w przeciągu 24 godzin doby i tym samym 16/12 godzin pory dziennej, 4 godzin pory wieczornej i 8 godzin pory nocnej. W poniższej tabeli zestawiono adresy posesji przy których wykonywano pomiary hałasu.

Tabela nr 9. Adresy posesji na których wykonano pomiar poziomu hałasu

Lp.	Oznaczenie punktu	Adres posesji
1	P-1	Nadolice Wielkie, ul. Wrocławska 27
2	P-2	Kiełczów, ul. Wrocławska 10
3	P-3	Wilczyce, ul. Wrocławska 32
4	P-4	Radomierzyce, ul. Żernicka 32
5	P-5	Radomierzyce, ul. Wrocławska 11
6	P-6	Ślęza, ul. Pszenna 2A
7	P-7	Bielany Wrocławskie, ul. Wrocławska 33
8	P-8	działka 95/5, ul. Czekoladowa
9	P-9	Smolec, ul. Łąkowa 2

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych po których przejeżdża ponad 3000000 pojazdów rocznie, część tekstowa wykonana przez na zlecenie Zarządu Powiatu Wrocławskiego (Jarosław Kowalczyk ECOPLAN, 45-416 Opole ul. Zagrodowa 18)

Strategiczne mapy hałasu drogowego dla wybranych odcinków drogowych opracowana została metodą obliczeniową, w oparciu o metodykę CNOSSOS-EU. Upewnienie się, że opracowana mapa akustyczna odzwierciedla faktyczny stan klimatu akustycznego, polega na przeprowadzeniu pomiarów poziomu hałasu w wybranych punktach na terenie podlegającym mapowaniu oraz porównaniu uzyskanych wyników obliczeń z wynikami badań terenowych. Jednak różnica pomiędzy metodą obliczeniową a pomiarami w terenie wynosiła kilka dB. Wyniki poziomu hałasu A w środowisku w przypadku badań terenowych kształtowały się na poziomie 60-68,7 dB w porze dziennej oraz 52-62 dB w porze nocnej. Poniżej przedstawiono szczegółowe zestawienie w odniesieniu do poszczególnych punktów pomiarowych.

Tabela nr 10. Zestawienie punktów pomiarowych i wyników pomiarów poziomu hałasu wykorzystanych do kalibracji/walidacji strategicznych map hałasu

Nr pkt	Wyniki pomiarów poziomu A hałasu	
	L _{AeqD}	L _{AeqN}
P-1*	63,1±0,9	56,3±0,9
P-2*	65,4±0,9	59,0±0,9
P-3*	60,8±0,9	52,3±0,9
P-4	65,9±0,9	61,6±0,9
P-5	61,4±0,9	59,6±0,9
P-6*	63,0±0,9	52,2±0,9
P-7*	67,1±0,9	61,3±0,9
P-8	68,7±2,3	62,4±2,3
P-9*	62,1±0,9	53,4±0,9
*wynik pomiarowy pomniejszony o 3dB, ze względu na położenie punktu pomiarowego w odległości mniejszej niż 2 m od elewacji budynku		

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych po których przejeżdża ponad 3000000 pojazdów rocznie, część tekstowa wykonana przez na zlecenie Zarządu Powiatu Wrocławskiego (Jarosław Kowalczyk ECOPLAN, 45-416 Opole ul. Zagrodowa 18)

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki, zarówno zmierzone jak i obliczone należy uznać, że występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do terenów chronionych akustycznie. W większości przypadków przekroczenia te występują na częściach posesji graniczących bezpośrednio z pasem drogowym, a w wielu przypadkach nie obejmują już samej zabudowy mieszkaniowej. W poniższej tabeli zestawiono informacje na temat wielkości przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N przy odcinkach drogowych dla jakich opracowano mapy.

Tabela nr 11. Tereny zagrożone hałasem na terenie powiatu wrocławskiego

Droga	Usytuowanie terenu zagrożonego hałasem	Wielkość przekroczenia, dB	
		L_{DWN}	L_N
1535D	Pomiędzy miejscowościami Nadolice Wielkie a Dobrzykowicami po obu stronach drogi	1 - 10 dB	1 - 5 dB
1920D	Na całym odcinku drogi miejscowości Kiełczów	1 - 10 dB	1 - 5 dB
1917D	Na całym odcinku drogi miejscowości Wilczyce	1 - 5 dB	-
1935D	W miejscowości Radomierzyce lewa strona drogi	1 - 10 dB	1 - 5 dB
1939D	W miejscowości Radomierzyce po obu stronach drogi	1 - 10 dB	1 - 5 dB
1951D	W miejscowości Wysoka po obu stronach drogi,	1 - 5 dB	-
	Przy zjeździe z wiaduktu w miejscowości Śleza	1 - 5 dB	-
	km 0+600 – 1+100	1 - 10 dB	1-5 dB
	W Bielanych Wrocławskich po lewej stronie drogi	1 - 5 dB	-
Dawna DK8	W miejscowości Domasław po obu stronach drogi	1 - 10 dB	1 - 5 dB
	W miejscowości Bielany Wrocławskie po obu stronach drogi	1 - 10 dB	1 - 5 dB
2025D	Brak terenów objętych ochroną przed hałasem	-	-
ul. Chłopska	W miejscowości Smolec po obu stronach drogi	1-10 dB	1-5 dB

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych po których przejeżdża ponad 3000000 pojazdów rocznie, część tekstowa wykonana przez na zlecenie Zarządu Powiatu Wrocławskiego (Jarosław Kowalczyk ECOPLAN, 45-416 Opole ul. Zagrodowa 18)

Szacunkowa liczba osób (w zaokrągleniu do 100) zamieszkujących na terenach na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wynosi odpowiednio 900 osób dla wskaźnika L_{DWN} i 200 osób dla wskaźnika L_N .

Z uwagi na wykazane przekroczenia zaplanowano działania mające na celu poprawę i zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego. Działania naprawcze związane są głównie z poprawą jakości nawierzchni drogowej. Na czas opracowania niniejszego opracowani tj. listopad 2022 r. część inwestycji została już zrealizowana, bądź jest na ukończeniu. Poniżej zestawiono działania naprawcze ujęte w części opisowej mapy akustycznej sporządzonej w 2021 r.

Pewną szansą zmian w natężeniu ruchu i tym samym narażeniu na hałas w otoczeniu dróg, jest wybudowanie Wschodniej Obwodnicy Wrocławia (WOW). Inwestycja ta może przejąć część ruchu i wpłynąć korzystnie na zasięg oddziaływania dróg powiatowych na tereny objęte ochroną przed hałasem.

W poniższej tabeli przedstawiono jak planowane inwestycje mogą wpłynąć na zmniejszenie poziomu hałasu.

Tabela nr 12. Oszacowanie efektów planowanych inwestycji na stan zagrożenia hałasem komunikacyjnym przy drogach głównych powiatu wrocławskiego

Droga	Planowane działania	Zmiana
1535D	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1922D – ulicy Stawowej w miejscowości Dobrzykowice wraz z rozbudową odcinków dróg 1535D i 1923D, gmina Czernica	Poprawa o 0,5 dB
1920D	Brak planów	Bez zmian
1917D	Rozbudowa dróg powiatowych nr 1917D tj. ulicy Wilczyckiej w Kiełczowie i ulicy Wrocławskiej w Wilczycach oraz nr 1922D, tj. ulicy Rzecznej w Kiełczowie, gm. Długołęka – ETAP II oraz nakładka bitumiczna	Poprawa o 1 dB
1935D	Budowa drogi wojewódzkiej od skrzyżowania z ul. Grota - Roweckiego do drogi wojewódzkiej nr 395 (rondo Żerniki Wrocławskie) i do granicy Wrocławia (ul. Buforowa)	Poprawa o 6 dB
1939D	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1939D, na odcinku od ul. Wrocławskiej w m. Radomierzyce (granica m. Wrocławia) do skrzyżowania ul. Żernickiej z ul. Parkową w m. Biestrzyków, gm. Siechnice	Ze względu na planowany wzrost natężenia na tej drodze zasięg oddziaływania drogi zwiększy się o 0,5 dB.
1951D	Brak planów	Bez zmian
Dawna DK8	Brak planów	Bez zmian
2025D	Brak planów	Bez zmian
ul. Chłopska	Brak planów	Bez zmian

Źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych po których przejeżdża ponad 3000000 pojazdów rocznie, część tekstowa wykonana przez na zlecenie Zarządu Powiatu Wrocławskiego (Jarosław Kowalczyk ECOPLAN, 45-416 Opole ul. Zagrodowa 18)

3.5 Gleby

W 2020 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska kontynuował badania gleb na obszarach uprzemysłowionych i narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń na terenie województwa dolnośląskiego. Według danych ujętych w sporządzonym w GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2020 opracowaniu pt.: „Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r.” do badań pobrano 107 próbek gleb wokół 15 obiektów. Obiekty do badań

wytypowano na obszarach, gdzie badania gleb nie były jeszcze prowadzone lub tam gdzie stwierdzono zanieczyszczenie gleb na podstawie dotychczasowych wyników badań monitoringowych w ramach PMŚ i działalności kontrolnej WIOŚ. Zakres badań obejmował wskaźniki:

- podstawowe: skład granulometryczny, odczyn, zawartość węgla organicznego, całkowita zawartość Zn, Pb, Cd,
- uzupełniające, wprowadzone w zależności od obiektu: Cr, Ni, As, Hg, Cu, zanieczyszczenia węglowodorowe - WWA w tym benzo(a)piren, BTX, benzyna i olej oraz makroelementy: azot mineralny, fosfor, potas i magnez (formy przyswajalne).

W powiecie wrocławskim badania jakości gleb przeprowadzono na terenie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego, terenie w okolicy Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach, tereny wodonośne Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem terenu wokół zlikwidowanej hałdy Huty „Siechnice”.

Ślęzański Park Krajobrazowy

Ślęzański Park Krajobrazowy ma powierzchnię 8190 ha. Badania prowadzono łącznie w 12 punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk), rozmieszczonych na gruntach ornych i użytkach zielonych, położonych na terenie badanego obszaru. Na terenie powiatu wrocławskiego zlokalizowano łącznie 6 punktów pomiarowych. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych na obszarze całego parku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 13. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych poboru próbek gleb na obszarze Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego

Nr punktu	Poziom pobrania (m)	Rodzaj użytku	Uziarnienie gleb	Lokalizacja	Współrzędne geograficzne
1	0-0,25 m	grunt orny	pył ilasty	dz. nr 261, obręb Słupice, gm. Łagiewniki, pow. dzierżoniowski	N: 50.81164 E: 16.73968
2	0-0,25 m	grunt orny	głina średnia pylasta	dz. nr 101/3, obręb Jaźwina, gm. Łagiewniki, pow. dzierżoniowski	N: 50.80464 E: 16.69170
3	0-0,25 m	użytek zielony	pył zwykły	dz. nr 301, obręb Sady, gm. Marcinowice, pow. świdnicki	N: 50.86247 E: 16.67389
4	0-0,25 m	użytek zielony	pył ilasty	dz. nr 190, obręb Sady, gm. Marcinowice, pow. świdnicki	N: 50.87283 E: 16.67135
5	0-0,25 m	użytek zielony	pył zwykły	dz. nr 160/4, obręb Chwałków, gm. Marcinowice, pow. świdnicki	N: 50.88960 E: 16.69369
6	0-0,25 m	grunt orny	pył ilasty	dz. nr 2/2, obręb Górka, gm. Sobótka, pow. wrocławski	N: 50.89345 E: 16.71689
7	0-0,25 m	grunt orny	głina średnia pylasta	dz. nr 176/1, obręb Świątniki, gm. Sobótka, pow. wrocławski	N: 50.86496 E: 16.79538
8	0-0,25 m	grunt orny	pył ilasty	dz. nr 171/4, obręb Strzegomiany, gm. Sobótka, pow. wrocławski	N: 50.88651 E: 16.74415
9	0-0,25 m	grunt orny	pył ilasty	dz. nr 45/13, obręb Będkowice, gm. Sobótka, pow. wrocławski	N: 50.87075 E: 16.75035
10	0-0,25 m	grunt orny	pył ilasty	dz. nr 123/2, obręb Będkowice, gm. Sobótka, pow. wrocławski	N: 50.85757 E: 16.75485
11	0-0,25 m	grunt orny	głina średnia pylasta	dz. nr 59/25, obręb Winna Góra, gm. Jordanów Śląski, pow. wrocławski	N: 50.83887 E: 16.77279
12	0-0,25 m	grunt orny	pył ilasty	dz. nr 137, obręb Młynica, gm. Łagiewniki, pow. dzierżoniowski	N: 50.81852 E: 16.76479

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Próbki gleb pobrane z analizowanego obszaru wykazały skład granulometryczny od glin średnich pylastych w punktach nr 2,7,11 poprzez pył zwykły w punktach nr 3,5 oraz pył ilasty w pozostałych punktach pomiarowych. Probki gleb pobrane z analizowanego obszaru zaliczono do podgrupy gruntów:

- II-2 b - gleby mineralne średnie, o zawartości frakcji FG02 20–35%, o wartości pHKCl mniejszej lub równej 5,5 w punkcie nr 3,
- II-2 c - gleby mineralne ciężkie, o zawartości frakcji FG02 większej niż 35%, o wartości pHKCl mniejszej lub równej 5,5 w punktach nr 7 i 11,
- II-3 a – gleby mineralne średnie, o zawartości frakcji FG02 20–35%, o wartości pHKCl wyższej niż 5,5 w punkcie nr 5,
- II-3 b – gleby mineralne ciężkie, o zawartości frakcji FG02 większej niż 35%, o wartości pHKCl wyższej niż 5,5 w punktach nr 1,2,4,6,8,9,10,12.

Analizowane próbki charakteryzowały się zróżnicowanym odczynem od kwaśnego (pH 4,6-5,5) w punktach nr 3, 7,11 poprzez lekko kwaśny w punktach nr 2,4,6 (pH 5,6-6,5), obojętny w punktach nr 5,8,9,10,12 (pH 6,6-7,2) do zasadowego w punkcie nr 1 (pH > 7,2). Zawartość węgla organicznego wahała się od 1,04% (punkt nr 1) do 2,18% (punkt nr 9). Ponadto w glebach, pobranych na terenie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie, zawartych w obowiązującym rozporządzeniu w odniesieniu do Zn, Pb, Cd, Cu, Cr, Hg. W punktach 1 i 12, położonych na terenie gminy Łagiewniki stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych zawartości niklu, a w punkcie nr 1 także chromu. W pozostałych punktach pomiarowych dopuszczalna zawartość tych metali nie była przekroczona. Na analizowanym obszarze nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej zawartości benzo(a)pirenu. Zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień) we wszystkich punktach pomiarowych (0,04-1,28 mg/100 g s.m.).

W poniższej tabeli, w zaznaczonym fragmencie, przedstawiono wyniki badań próbek pobranych na terenie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego z uwzględnieniem wyłącznie powiatu wrocławskiego.

Tabela nr 14. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego

Nr punktu	Odczyn w 1 n KCl (pH)	C-org. %	Zawartość próchnicy %	Metale w mg/kg gleby								Siarka siarczanowa mg/100g	Benzo(a) - piren mg/kg
				Zn	Pb	Cd	Cu	Cr	Ni	As	Hg		
1	7,4	1,04	1,79	57,0	14,4	<0,05	15,8	784,0	751,0	7,6	0,055	0,04	0,019
2	5,9	1,29	2,22	54,0	19,4	0,34	10,2	54,0	54,0	7,6	0,050	0,19	0,020
3	5,5	1,63	2,81	39,0	19,6	0,273	8,5	27,8	10,3	4,7	0,128	0,38	0,040
4	5,7	1,51	2,60	42,0	17,7	0,294	8,7	36,2	10,7	4,9	0,157	0,28	0,016
5	7,0	2,10	3,62	46,0	17,2	0,359	26,3	22,3	10,5	4,9	0,083	0,22	0,065
6	6,2	1,69	2,91	45,0	18,2	0,344	11,5	24,9	10,1	5,9	0,137	0,49	0,075
7	5,2	1,41	2,43	37,0	14,1	0,536	9,1	40,7	24,0	5,5	<0,05	0,36	0,010
8	6,7	1,52	2,62	33,9	15,4	0,212	8,9	24,9	12,3	5,2	0,090	0,09	0,027
9	6,5	2,18	3,76	50,0	15,6	0,378	11,5	23,6	12,4	5,0	0,088	0,20	0,078
10	6,6	1,28	2,21	39,0	13,6	0,247	8,9	28,5	15,3	5,9	0,101	0,12	0,059
11	5,5	1,32	2,28	40,0	16,0	0,411	7,9	90,5	39,0	7,7	0,050	0,34	0,040
12	7,2	1,69	2,91	49,0	17,4	<0,05	12,3	352,0	315,0	5,6	0,050	1,28	0,016

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Teren w okolicy Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach, ul. Komuny Paryskiej (gm. Sobótka, powiat wrocławski)

Wytwórnia zlokalizowana jest w Nasławicach na działkach nr 348/1, 348/2, 348/3 i 348/4 w obrębie gm. Sobótka. Należy do Spółki Colas Polska z siedzibą w m. Palędzie. Wytwórnia znajduje się przy wylocie drogi z Nasławic (północno-wschodnia część wsi) w kierunku miejscowości Wilczkowice i Jordanów.

Badania prowadzono w 4 punktach pomiarowo-kontrolnych, rozmieszczonych na terenie gruntów ornych i użytków zielonych wokół Wytwórni. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 15. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych na terenie Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach

Nr punktu	Poziom pobrania (m)	Rodzaj użytku	Uziarnienie gleb	Lokalizacja	Współrzędne geograficzne
1	0-0,25 m	grunty orne	głina lekka pylasta	dz. nr 239/5, obręb Nasławice, gm. Sobótka	N: 50.88730 E: 16.81881
2	0-0,25 m	grunty orne	głina lekka pylasta	dz. nr 247/4, obręb Nasławice, gm. Sobótka	N: 50.88740 E: 16.81810
3	0-0,25 m	grunty orne	głina lekka pylasta	dz. nr 349/2, obręb Nasławice, gm. Sobótka	N: 50.88698 E: 16.81744
4	0-0,25 m	użytek zielony - pastwisko	pył zwykły	dz. nr 349/8, obręb Nasławice, gm. Sobótka	N: 50.88510 E: 16.81789

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Próbki gleb, pobrane na analizowanym obszarze wykazały skład granulometryczny pyłu zwykłego w punkcie nr 4 do glin lekkich pylastych w punktach nr 1, 2 i 3. Teren zaliczono do gruntów grupy II i podgrupy gruntów: II-3a gleby mineralne średnie, o zawartości frakcji FG02 20–35%, o wartości pHKCl wyższej niż 5,5. Charakteryzują się odczynem od lekko kwaśnego (pH 5,6) w punkcie 4, poprzez obojętny w punktach nr 2 i 3 (pH 6,6-7,2) do zasadowego w punkcie nr 1 (pH 7,3). W glebach, pobranych wokół Wytwórni nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie, zawartych w obowiązującym rozporządzeniu w odniesieniu do Zn, Pb, Cd, Cu. Odnotowano przekroczenie dopuszczalnych zawartości niklu w punkcie nr 4, zlokalizowanym na pastwisku za Wytwórnią. Nie została przekroczona dopuszczalna zawartość BTX. Wśród badanych WWA wykazano przekroczenie dopuszczalnych zawartości benzo(b)fluorantenu i benzo (a)pirenu w punkcie nr 1, zlokalizowanym na gruncie ornym. Zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień) we wszystkich punktach pomiarowych. Zawartość węgla organicznego kształtowała się od 1,43% w punkcie nr 2 do 2,85% w punkcie nr 4. W poniższych tabelach przedstawiono szczegółowe wyniki badań pobranych próbek gleby.

Tabela nr 16. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenie wokół Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach

Nr punktu	Odczyn w 1 n KCl (pH)	C-org. %	Zawartość próchnicy %	Metale w mg/kg s.m.						Siarka siarczanowa mg/100g	BTX mg/kg					
				Zn	Pb	Cd	Cu	Cr	Ni		Benzen	Etylo-benzen	Toluen	o-Ksilen	m+p-Ksilen	Styren
1	7,3	1,55	2,67	45	18,7	0,154	11,5	130	131	0,164	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,1	<0,05
2	7,2	1,43	2,47	42	16,1	0,306	11,5	147	93	0,107	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,1	<0,05
3	6,6	1,61	2,78	40	14,2	0,124	10,7	148	137	<0,030	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,1	<0,05
4	5,6	2,85	4,91	47	21,9	<0,05	16,4	370	336	0,118	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,1	<0,05

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Tabela nr 17. Zawartość wybranych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w glebach pobranych wokół Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach

Nr punktu	WWA mg/kg s.m.									
	Naftalen	Antracen	Chryzen	Benzo (a)antracen	Dibenzo(a,h) antracen	Benzo (a)piren	Benzo (b)fluoranten	Benzo (k)fluoranten	Benzo (ghi)perylen	Indeno (1,2,3-c-)piren
1	<0,015	<0,010	0,099	0,074	<0,010	0,117	0,231	0,058	0,120	0,097
2	<0,015	<0,010	0,032	0,021	<0,010	0,037	0,080	0,022	0,051	0,033
3	<0,015	<0,010	0,054	0,047	<0,010	0,060	0,119	0,036	0,104	0,082
4	<0,015	<0,010	0,035	0,028	<0,010	0,029	0,064	0,018	0,036	0,025

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Tereny wodonośne Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem terenu wokół zlikwidowanej hałdy Huty „Siechnice”

Próbki gleb pobrane zostały w 8 punktach pomiarowo-kontrolnych. Cztery punkty pomiarowe (nr 1, 2, 3, 4) zlokalizowano na terenach wodonośnych w strefie ochrony bezpośredniej ujęcia wody powierzchniowej dla miasta Wrocławia. Pozostałe punkty usytuowano na użytkach gruntowych wokół przerobionej hałdy dawnej Huty „Siechnice: (ppk nr 5 -7) oraz w ogrodach ROD Tulipan w Siechnicach (ppk nr 8). Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 18. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych poboru próbek gleb na terenach wodonośnych Wrocławia - ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół zlikwidowanej hałdy Huty Siechnice

Nr punktu	Poziom pobrania (m)	Rodzaj użytku	Uziarnienie gleb	Lokalizacja	Współrzędne geograficzne
1	0-0,25 m	użytek zielony	glina lekka pylasta	w pobliżu piezometru P-15 w pobliżu stawu na wysokości emitatorów EC-Czechnica (dz.405/10, obręb Siechnice, gm. Siechnice)	N: 51.04271 E: 17.14835
2	0-0,25 m	użytek zielony	glina średnia pylasta	w pobliżu piezometru PVIII/11 (dz.405/10, obręb Siechnice, gm. Siechnice)	N: 51.04214 E: 17.14524
3	0-0,25 m	użytek zielony	piasek gliniasty mocny	w pobliżu piezometru P-9 (dz.573/4, obręb Radwanice, gm. Siechnice)	N: 51.04558 E: 17.13817
4	0-0,25 m	użytek zielony	piasek gliniasty lekki	w pobliżu stawów infiltracyjnych (dz.573/4, obręb Radwanice, gm. Siechnice)	N: 51.04623 E: 17.13745
5	0-0,25 m	użytek zielony	piasek gliniasty mocny	pośród piezometrem P-5, a zakładem przerobu hałdy (dz.256/1, obręb Siechnice, gm. Siechnice)	N: 51.04462 E: 17.13573
6	0-0,25 m	pole uprawne	glina lekka	pośród drogą do Olawy, a zakładem przerobu hałdy, ul. Wrocławska (dz.226/6, obręb Siechnice, gm. Siechnice)	N: 51.04102 E: 17.13089
7	0-0,25 m	użytek zielony	glina lekka pylasta	ul. Kościuszki, Siechnice (dz.227/3, obręb Siechnice, gm. Siechnice)	N: 51.03992 E: 17.13244
8	0-0,25 m	ogród działkowy	piasek gliniasty mocny	ROD Tulipan w Siechnicach, ul. Lwowska, działka 53 (dz.285/31, obręb Siechnice, gm. Siechnice)	N: 51.03785 E: 17.13942

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Badane gleby wykazały zróżnicowany skład granulometryczny. Na łąkach terenów wodonośnych występowały: glina średnia pylasta, glina lekka pylasta oraz piasek gliniasty lekki i piasek gliniasty mocny. Na terenie wokół zlikwidowanej hałdy Huty „Siechnice” stwierdzono występowanie gliny lekkiej, gliny lekkiej pylastej oraz piasku gliniastego mocnego a w ogrodach działkowych występował piasek gliniasty mocny. Badane próbki w pkt nr 5-8 zaliczono do następujących podgrup gruntów:

- II -2a - gleby mineralne lekkie, o zawartości frakcji FG02 10–20%, o wartości pHKCl wyższej niż 6,5 w ppk nr 5 i 8,
- II-3a - gleby mineralne średnie, o zawartości frakcji FG02 20-35%, o wartości pHKCl wyższej niż 5,5 w ppk 6 i 7.

Analizowane gleby wykazały zróżnicowany odczyn. Gleby terenu przemysłowego terenów wodonośnych wykazały odczyn kwaśny w ppk nr 1 (pH 5,4), lekko kwaśny w ppk nr 2,3 i 4 (pH 5,7- 6,3). W punktach zlokalizowanych wokół przerobionej hałdy Huty „Siechnice” stwierdzono odczyn lekko kwaśny w ppk nr 6 i 7 (pH 6,3) oraz zasadowy (pH 8,1) w pkt nr 5, a w glebach ogrodów w ppk nr 8 odczyn zasadowy (pH 7,5). Badane próby charakteryzowały się zawartością węgla organicznego od 1,85% (pkt nr 4) do 5,64% (pkt nr 2) w glebach terenu przemysłowego terenów wodonośnych, od 0,75%-2,32% w glebach wokół przerobionej hałdy Huty (pkt 5-7) i oraz 1,66% w glebach ogrodów (pkt nr 8).

W odniesieniu do obowiązującego rozporządzenia stwierdzono przekroczenia zawartości dopuszczalnej benzo(a)pirenu w ppk 5,6 i 8. W punkcie nr 5 stwierdzono ponadto przekroczenia zawartości dopuszczalnej benzo(a)antracenu i benzo(b)fluorantenu. Nie odnotowano przekroczeń badanych metali ciężkich (Zn, Pb, Cd, Cu, Ni) oraz chromu. We wszystkich punktach pomiarowych zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień). W poniższych tabelach przedstawiono szczegółowe wyniki badań pobranych próbek gleby.

Tabela nr 19. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół zlikwidowanej hałdy Huty Siechnice

Nr punktu	Odczyn w 1 n KCl (pH)	C-org. %	Zawartość próchnicy %	Metale w mg/kg s.m.						Siarka siarczanowa mg/100g s.m.
				Zn	Pb	Cd	Cu	Cr	Ni	
1	5,4	4,50	7,76	126	36,0	0,606	22,8	94,6	23,9	0,234
2	6,0	5,64	9,72	133	42,0	0,727	27,0	162,0	29,0	0,410
3	6,3	2,21	3,81	60	26,0	0,437	10,1	60,0	8,7	0,0894
4	5,7	1,85	3,19	49	17,4	0,390	9,3	51,7	7,8	0,0848
5	8,1	0,75	1,29	51	20,3	0,132	11,5	33,3	27,0	0,543
6	6,3	2,32	4,00	99	24,8	1,410	16,6	141,0	16,8	0,267
7	6,3	1,77	3,05	60	18,4	0,385	13,5	51,9	11,9	0,181
8	7,5	1,66	2,86	82	21,3	0,503	13,8	123,0	13,7	0,382

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

Tabela nr 20. Zawartość wybranych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół zlikwidowanej hałdy Huty Siechnice

Nr punktu	WWA mg/kg s.m.									
	Naftalen	Antracen	Chryzen	Benzo (a)antracen	Dibenzo(a,h) antracen	Benzo (a)piren	Benzo (b)fluoranten	Benzo (k)fluoranten	Benzo (ghi)perylen	Indeno(1,2,3-c-d)piren
1	0,021	<0,010	0,023	0,012	<0,010	0,018	0,014	<0,010	<0,010	<0,010
2	0,027	<0,010	0,040	0,025	<0,010	0,022	0,020	<0,010	0,010	<0,010
3	<0,015	<0,010	0,020	0,015	<0,010	0,038	0,015	0,010	0,011	<0,010
4	<0,015	<0,010	0,010	<0,010	<0,010	0,013	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
5	<0,015	0,030	0,161	0,141	0,012	0,273	0,122	0,077	0,107	0,096
6	<0,015	0,012	0,066	0,051	<0,010	0,145	0,060	0,036	0,051	0,050
7	0,016	<0,010	0,033	0,025	<0,010	0,068	0,026	0,016	0,018	0,019
8	0,017	0,046	0,109	0,089	<0,010	0,164	0,075	0,052	0,052	0,050

Źródło: Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2020 r. (opracowanie GIOŚ)

3.6 Pola elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a okresowe badania poziomów tych pól prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z art. 123 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Pomiarów pola elektromagnetycznego są wykonywane przez:

- prowadzących instalacje radiokomunikacyjne emitujące pole elektromagnetyczne;
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w celu oceny poziomów pola elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
- organy Inspekcji Ochrony Środowiska, w ramach planowych kontroli podmiotów korzystających ze środowiska;
- Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, na uzasadniony wniosek organu samorządu terytorialnego, m.in. w ramach badań interwencyjnych;
- Instytut Łączności — Państwowy Instytut Badawczy w ramach, inicjowanych przez Ministerstwo Cyfryzacji, kampanii pomiarowych 2016–2019.

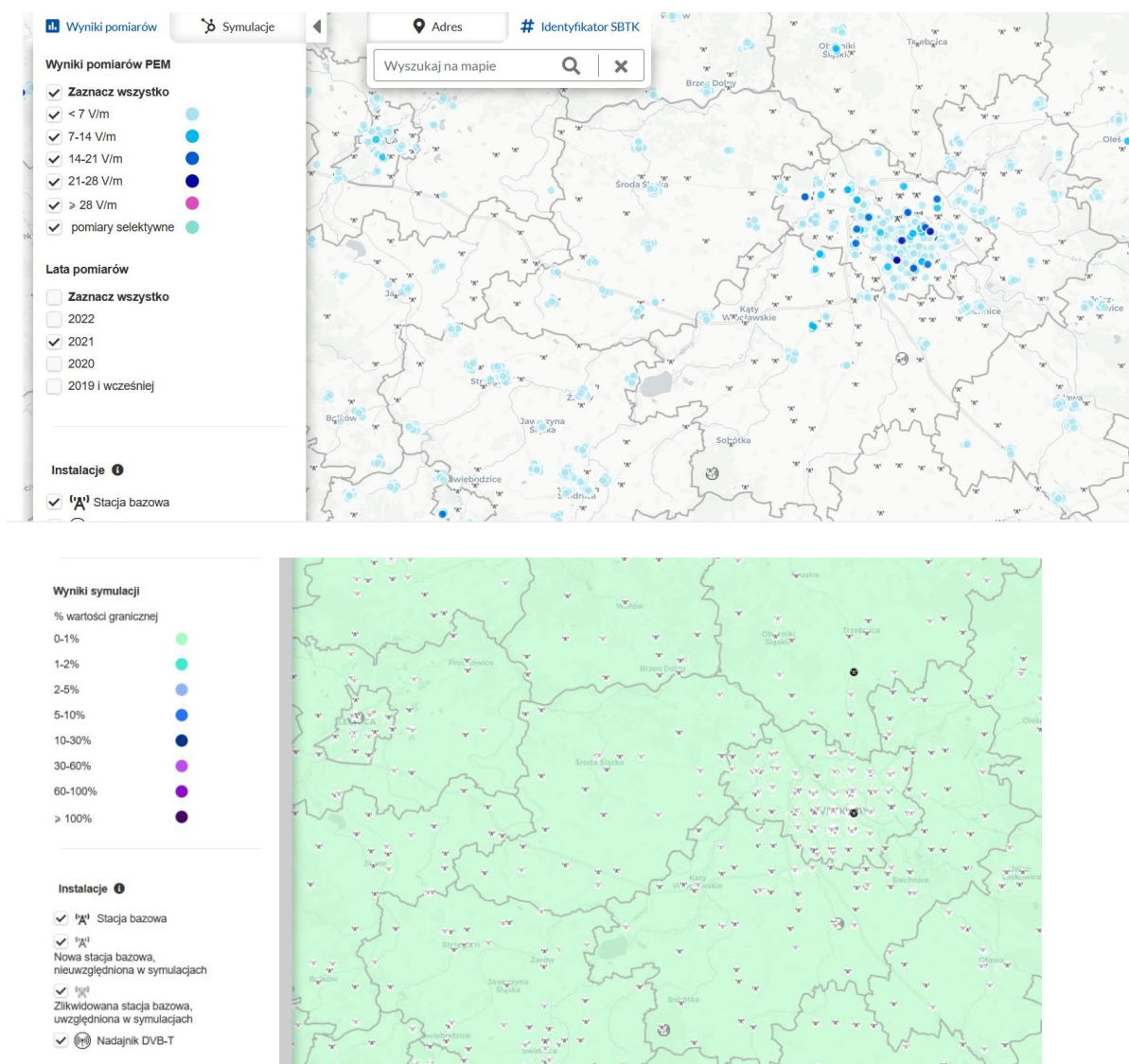
W dniu 20 lipca 2021 r. została uruchomiony SI2PEM czyli System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie ElektroMagnetyczne. Ww. system jest publiczną bazą danych zawierającą informacje o polu elektromagnetycznym w środowisku, prowadzoną przez Ministra Cyfryzacji. SI2PEM umożliwia wyświetlanie wyników dla konkretnych województw, w tym danych pochodzących z monitoringu środowiska, dostępnych do pobrania w formacie xlsx. Ponadto od 2020 r. wszystkie zgłoszenia instalacji wytwarzających pole elektromagnetyczne zamieszczane są na stronie powiatu wrocławskiego: https://www.powiatwroclawski.pl/informacje-o-instalacjach-wytwarzajacych-pole-elektromagnetyczne.html#site_desc.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w SI2PEM oprócz pomiarów wykonywanych przez prowadzących instalacje radiokomunikacyjne emitujące pole elektromagnetyczne, w 2020 roku na terenie powiatu wrocławskiego wykonano w ramach monitoringu

pomiar pola elektromagnetycznego w punkcie kontrolno-pomiarowym w Rakowie 16, gm. Długołęka. W ww. badaniu określono, że natężenie pola E było poniżej czułości miernika (poniżej 0,3 V/m). Aktualna dopuszczona przez Ministerstwo Zdrowia norma poziomów pól elektromagnetycznych dla częstotliwości powyżej 2 GHz wynosi 61 V/m. Wyniki pomiarów z ostatnich lat wykazują, że natężenie pola elektromagnetycznego w środowisku na terenie Polski utrzymuje się na niskim poziomie, nie przekraczając wartości 7 V/m.

Na poniższym rysunkach zamieszczono wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na 2021 r. i symulację poziomów pól elektromagnetycznych na dzień 23.12.2021r., wygenerowane w systemie SI2PEM. Zgodnie z poniższymi rysunkami poziom pól elektromagnetycznych jest w większości punktów pomiarowych na poziomie poniżej 7 V/m, a w kilku punktach na terenie gminy Kobierzyce i Kąty Wrocławskie odnotowano emisje na poziomie 7-14 V/m. Zgodnie z poniższą symulacją, emisja poziomów pól elektromagnetycznych jest na poziomie poniżej 1% wartości granicznej.

Rysunek nr 5. Poziomy pól elektromagnetycznych na terenie powiatu wrocławskiego i symulacja poziomów pól elektromagnetycznych na dzień 23.12.2021 r.

Źródło: SI2PEM (System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie ElektroMagnetyczne)

3.7 Odnawialne źródła energii

Energia odnawialna to energia, którą stanowią naturalne powtarzalne procesy przyrodnicze. Źródłami energii odnawialnej są między innymi wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, pływy morskie, fale morskie i geotermia. Jest to bardzo cenna energia, która stanowi alternatywę dla nieodnawialnych źródeł np. paliw kopalnianych. Celem strategicznym polityki energetycznej Polski jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii i osiągnięcie 20 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) w całkowitym zużyciu energii i 10 proc. udział tej energii w sektorze transportowym, liczonych odpowiednio, do roku 2020.

W powiecie wrocławskim z roku na rok można zaobserwować zwiększone zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii. Wykonuje się coraz więcej inwestycji budowlanych, w których wykorzystywana jest energia pochodząca z gruntu pod powierzchnią ziemi jak również energia pochodząca ze światła słonecznego. Energia geotermalna tj. energia cieplna niskotemperaturowa (w praktyce 0–60 °C) może być pobierana za pomocą gruntowych pomp ciepła.

Zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 09.06.2001 r. ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2022 r. poz. 1072 ze zm.), starosta przyjmuje zgłoszenia robót geologicznych obejmujących wiercenia w celu wykorzystywania ciepła ziemi. W 2020 roku Starosta Powiatu Wrocławskiego przyjął 36 zgłoszeń prac geologicznych dotyczących wierceń pod pompy ciepła. W 2021 liczba ta wzrosła do 54 sztuk.

Innym źródłem odnawialnej energii jest fotowoltaika, czyli przetwarzanie światła słonecznego na energię elektryczną w celu wytworzenia prądu elektrycznego.

W dniu 4 czerwca 2020 r. została podjęta przez Radę Powiatu Wrocławskiego uchwała nr XV/148/20 w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska. W budżecie Powiatu Wrocławskiego na rok 2020 przewidziano na ten cel kwotę 165 000 zł a w 2021 roku 460 000 zł. Na jedną dotację kwota nie mogła przekroczyć 3000 zł.

Dotacje przeznaczone były na zakup i montaż nowego źródła ciepła lub instalacji fotowoltaicznej. W 2021 roku dotowano 20 inwestycji z montażu paneli fotowoltaicznych. Łączna moc urządzeń wyniosła 174 kW. Średni koszt jednej instalacji fotowoltaicznej wyniósł 27 689 zł.

4. Stan i ocena wykonania założeń ochrony środowiska ujętych w powiatowym Programie Ochrony Środowiska

4.1 Obszar interwencji I – Zadania o charakterze systemowym

4.1.1 System transportowy

W gestii Zarządu Powiatu Wrocławskiego na dzień 31 grudnia 2021 r. znajdowało się 109 dróg o łącznej długości 552,649 km. Długość dróg uległa zmniejszeniu względem roku 2020, gdyż niektóre drogi zostały pozbawione kategorii drogi powiatowej i przekazane na rzecz gmin.

Referat – Obwód Drogowy w Mirosławicach zajmuje się bieżącym utrzymaniem dróg powiatowych o długości ok. 305 km na terenie gmin: Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków i Sobótka.

Referat – Obwód Drogowy w Sulimowie zajmuje się bieżącym utrzymaniem dróg powiatowych o długości ok. 248 km na terenie gmin: Czernica, Długołęka, Siechnice i Żórawina.

W poniższych w tabelach przedstawiono zrealizowane zadania w zakresie budowy i modernizacji dróg powiatowych, które również wpisują się w m.in. w działania ograniczające uciążliwość hałasu komunikacyjnego.

Tabela nr 21. Zadania inwestycyjne w zakresie modernizacji przebudowy dróg powiatowych zrealizowane w 2020 roku

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
1.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1371D na odcinku od działki nr 31/3, obręb Godzieszowa w miejscowości Godzieszowa do granicy powiatu wrocławskiego z powiatem trzebnickim (długość odcinka 1,343 km)	08.2018 - 06.2020	151.659,00	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
2.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 2026D na odcinku drogi gruntowej od Zabrodzia do Nowej Wsi Wrocławskiej, gm. Kąty Wrocławskie (długość odcinka – 1,300 km)	10.2018 – 05.2020	220.785,00	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
3.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1535D na odcinku od ronda w Łanach do skrzyżowania z drogą 1923D w zakresie budowy ciągu pieszo - rowerowego w miejscowości Dobrzykowice, gm. Czernica wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego nad realizacją zadania (długość odcinka – 1,750 km)	03.2019 – 10.2020	159.775,77	brak	159.775,77

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
4.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1939D na odcinku od ul. Wrocławskiej w m. Radomierzyce (granica m. Wrocławia) do skrzyżowania ul. Żernickiej z ul. Parkową w m. Biestrzyków, gm. Siechnice (długość odcinka - 2,000 km)	03.2019 – 12.2021	369.358,00	brak	355.593,00 (pozostałe środki w wysokości 6.765,00 w ramach wydatków niewygasających; 7.000,00 w ramach wydatków 2021)
5.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1955D na odcinku od wiaduktu autostrady A4 do obiektu mostowego w działce nr 256/2 na wysokości działki nr 233 w obrębie miejscowości Karwiany – Komorowice, gm. Żórawina wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka - 1,708 km)	11.2019 – 12.2021	259.776,00	brak	0,00 (251.166,00 wydatek niewygasający; 8.610,00 wydatek z budżetu 2021)
6.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1971D na odcinku pomiędzy cmentarzem w m. Tyniec Mały a istniejącym chodnikiem w m. Domasław wraz z nadzorem (długość odcinka - 1,370 km)	03.2019 – 05.2020	239.140,00	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r. (kwota 2.000,00 nie została wydatkowana)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
7.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1909D na odcinku od m. Siedlec do m. Łozina, gm. Długołęka, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 3,000 km)	02.2019 - 12.2021	375.396,00	brak	0,00 (355.716,00 wydatek niewygasający; 19.680,00 wydatek budżetu 2021)
8.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Budowa mostu na rzece Graniczna, w ciągu drogi powiatowej 1930D w miejscowości Chrzastawa Wielka, gm. Czernica, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego	06.2019 – 11.2021	158.055,00	brak	0,00 (155.595,00 wydatek niewygasający; 2.460,00 wydatek 2021)
9.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa skrzyżowania na pl. Wolności w Sobótce, gm. Sobótka wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego	12.2019 – 11.2021	282.900,00	brak	0,00 (267.525,00 wydatek niewygasający; 24.600,00 wydatek 2021)
10.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1930D w miejscowości Chrzastawa Mała, gm. Czernica wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 2,650 km)	12.2019 – 11.2021	289.909,77	brak	0,00 (285.360,00 wydatek niewygasający; 4.549,77 wydatek 2021)
11.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1960D na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową 1956D do działki gminnej nr 146/1dr w m. Wilczków, gm. Żórawina wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 0,980 km)	12.2019 – 12.2021	138.990,00	brak	0,00 (130.380,00 wydatek niewygasający; 8.610,00 wydatek 2021)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
12.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1954D na odcinku od skrzyżowania z ul. Owocową w m. Żórawina gm. Żórawina do skrzyżowania z ulicą Kurpiów we Wrocławiu i drogi powiatowej nr 1939D w obrębie miejscowości Radomierzyce, gm. Siechnice, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 7,450 km)	11.2019 – 12.2021	600.240,00	brak	0,00 (568.260,00 wydatek niewygasający; 31.980,00 wydatek 2021)
13.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1341D z budową chodnika na odcinku od skrzyżowania z ul. Zakrzowską w miejscowości Szczodre do skrzyżowania z ul. Wrocławską w miejscowości Długołęka, gm. Długołęka, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 1,000 km)	11.2019 – 12.2021	249.764,00	brak	0,00 (237 464,00 wydatek niewygasający; 12.300,00 wydatek 2021)
14.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1927D w zakresie budowy chodnika w miejscowości Gajków gm. Czernica wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 0,900 km)	11.2019 – 11.2021	47.601,00	brak	0,00 (46.248,00 wydatek niewygasający; 1.353,00 wydatek 2021)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
15.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1955D na odcinku od skrzyżowania z ul. Chabrową w m. Wysoka gm. Kobierzyce do skrzyżowania z A-4 wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 2,100 km)	01.2020 - 12.2021	222.630,00	brak	0,00 (210.330,00 wydatek niewygasający; 12.300,00 wydatek 2021)
16.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1925D w zakresie budowy chodnika z odwodnieniem na odcinku od działki nr 294/2 do skrzyżowania z działką gminną nr 376, ul. Wojnowicką w miejscowości Jeszkowice wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 0,460 km)	06.2020 - 12.2021	72.385,50	brak	0,00 wydatkowanie w roku 2021
17.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1922D – ulicy Stawowej w miejscowości Dobrzykowice wraz z rozbudową odcinków dróg 1535D i 1923D, gmina Czernica (długość odcinka – 1,380 km)	08.2020 - 08.2021	194.955,00	brak	0,00 wydatkowanie w roku 2021
18.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Doświetlenie przejść dla pieszych w ciągu wybranych dróg powiatowych na terenie Powiatu Wrocławskiego wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego	12.2020 - 12.2021	39.700,00	brak	0,00 wydatkowanie w roku 2021

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
19.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w zakresie wykonania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz z wprowadzeniem oznakowania poziomego i pionowego w ciągu dróg powiatowych Powiatu Wrocławskiego	08.2020 - 10.2020	123.937,74	brak	123.937,74
20.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1928D w miejscowości Wojnowice – roboty podobne (długość odcinka – 1,030 km)	11.2019 - 04.2020	610.471,69	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
21.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1955D na odcinku Szukalice – skrzyżowanie z drogą 1972D, gm. Żórawina (długość odcinka – 0,950 km)	12.2019 – 04.2020	487.540,87	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
22.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1972D na odcinku Jarosławice – granica Powiatu, gm. Żórawina (długość odcinka – 1,030 km)	11.2019 – 04.2020	598.834,80	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
23.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1977D na odcinku od miejscowości Pustków Żurawski do miejscowości Żurawice, gm. Kobierzyce (długość odcinka – 1,265 km)	11.2019 – 04.2020	662.880,69	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
24.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1977D na odcinku od miejscowości Żurawice, gm. Kobierzyce, do drogi wojewódzkiej W-346 (długość odcinka – 0,785 km)	11.2019 – 04.2020	500.563,67	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.
25.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1943D na odcinku o długości ok. 1060 mb od miejscowości Bogusławice do ul. Wincentego Witosa (dz. nr 103) w miejscowości Ozorzyce, gmina Siechnice (długość odcinka – 1,060 km)	12.2019 – 04.2020	541.544,93	brak	rozliczenie w ramach wydatków niewygasających z 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
26.	Rozbudowa dróg powiatowych nr 1917D, tj. ul. Wilczyckiej w Kiełczowie i ul. Wrocławskiej w Wilczycach oraz nr 1922D, tj. ul. Rzecznej w Kiełczowie, gmina Długołęka. ETAP I – Rozbudowa ul. Wilczyckiej na odcinku od ul. Rzecznej do ul. Wrocławskiej (długość odcinka – 0,890 km)	06.2020 - 04.2021	7.504.950,42	2.974.732,00 Fundusz Dróg Samorządowych; 2.078.844,27 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	2.877.974,92 (pozostałe wydatkowanie ze środków niewygasających)
27.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1970D na odcinku od autostrady A4 do drogi wojewódzkiej DW347 w miejscowościach Bliż i Baranowice, gmina Kąty Wrocławskie (długość odcinka – 2,100 km)	08.2020 - 04.2021	873.495,45	10.544,00 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	10.544,00 (pozostałe wydatkowanie ze środków niewygasających)
28.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1953D na odcinku Rzeplin – skrzyżowanie z drogą nr 1954D, gmina Żórawina (długość odcinka - 1,425 km)	08.2020 - 10.2020	569.042,50	569.042,50 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	569.042,50
29.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1935D w miejscowości Iwiny, ul. T. Kościuszki na odcinku od ul. Brochowskiej do ul. F. P. Schuberta, gmina Siechnice (długość odcinka - 0,685 km)	08.2020 - 11.2020	334.258,21	334.035,58 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	334.258,21
30.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1909D na odcinku dł. ok. 0,930 km w miejscowości Łozina: ulica Nowego Osiedla – odcinek od skrzyżowania z drogą nr 1341D w kierunku miejscowości Tokary, gmina Długołęka (długość odcinka - 0,930 km)	08.2020 - 11.2020	1.020.945,79	1.020.945,79 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	1.020.945,79

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
31.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1972D na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1955D, obręb Szukalice, gmina Żórawina do ul. Podolskiej w m. Księginice, gmina Kobierzyce (długość odcinka - 2,100 km)	11.2020 - 04.2021	986.251,75	brak	0,00 wydatek niewygasający
32.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1923D na odcinku od skrzyżowania z drogą 1535D w miejscowości Dobrzykowice do przejazdu kolejowego obręb Dobrzykowice, gm. Czernica w zakresie budowy chodnika – ETAP II – od ul. Modrzewiowej do przejazdu kolejowego (długość odcinka - 0,750 km)	09.2019 - 04.2020	1.876.710,20	424.727,73 w roku 2020 (400.000,00 w roku 2019) (Gmina Czernica)	1.126.165,66 (w tym 424.727,73 dotacja z Gminy)
33.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1956D polegająca na wykonaniu chodnika w miejscowości Jaksonów, odcinek 1 – Etap III, gmina Żórawina (długość odcinka - 0,300 km)	06.2020 - 10.2020	300.104,34	150.052,17 (Gmina Żórawina)	300.104,34 (w tym 150.052,17 dotacja z Gminy)
34.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1987D w miejscowości Wilczkowice, gmina Jordanów Śląski w zakresie budowy chodnika wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka - 0,990 km)	07.2020 - 12.2021	146.714,40	68.955,77 (Gmina Jordanów Śląski)	48.269,04 (w tym 48.269,04 dotacja z Gminy)
35.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1986D – ulicy Warszawskiej w miejscowości Sobótka, gmina Sobótka, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka - 0,730 km)	06.2020 - 12.2021	116.850,00	54.120,00 (Gmina Sobótka)	55.350,00 (w tym 54.120,00 dotacja z Gminy)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
36.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego miejscowości Długołęka i Kamień wzdłuż drogi powiatowej nr 1918D w gminie Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,960 km)	04.2020 - 06.2021	2.189.400,00	1.939.400,00 (Gmina Długołęka)	250.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
37.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego miejscowości Brzezia Łąka i Pietrzykowice wzdłuż drogi powiatowej nr 1920D w gminie Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,710 km)	04.2020 - 06.2021	1.789.650,00	1.539.650,00 (Gmina Długołęka)	250.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
38.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1917D w miejscowości Wilczyce, ul. Wrocławska, gm. Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,255 km)	07.2020 - 06.2021	738.000,00	588.000,00 (Gmina Długołęka)	150.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
39.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1920D, w miejscowości Kątna w gminie Długołęka” w formule zaprojektuj i wybuduj(zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,550 km)	07.2020 - 06.2021	1.353.000,00	1.003.000,00 (Gmina Długołęka)	350.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
40.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1968D w zakresie budowy chodnika w miejscowości Pożarzyce (zadanie realizowane przez Gminę Jordanów Śląski w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,075 km)	10.2020 - 12.2020	73.800,00	36.900,00 (Gmina Jordanów Śląski)	36.900,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
41.	Opracowanie dokumentacji projektowej pn.: "Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi powiatowej 2024D w m. Zabrodzie" (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,425 km)	02.2020 - 10.2020	38.475,00	19.237,50 (Gmina Kąty Wrocławskie)	19.237,50 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
42.	Opracowanie dokumentacji projektowej pn.: „Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2020D relacji Pietrzykowice-Smolec” (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,805 km)	02.2020 - 10.2020	37.245,00	18.622,50 (Gmina Kąty Wrocławskie)	18.622,50 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
43.	Opracowanie dokumentacji projektowej pn.: „Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi powiatowej 2018D na odcinku Małkowice – Skałka” (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 1,000 km)	05.2020 - 10.2020	38.475,00	19.237,50 (Gmina Kąty Wrocławskie)	19.237,50 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
44.	Opracowanie dokumentacji projektowej pn.: „Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2010D przy ul. Nowowiejskiej w m. Kąty Wrocławskie” (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,775 km)	05.2020 - 10.2020	39.705,00	19.852,50 (Gmina Kąty Wrocławskie)	19.852,50 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
45.	Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi powiatowej 2024D w m. Zabrodzie (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,425 km)	10.2020 - 11.2020	172.721,88	86.360,94 (Gmina Kąty Wrocławskie)	86.360,94 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
46.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2020D relacji Pietrzykowice-Smolec (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,805 km)	10.2020 - 11.2020	519.799,56	259.899,78 (Gmina Kąty Wrocławskie)	259.899,71 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
47.	Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi powiatowej 2018D na odcinku Małkowice – Skałka (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 1,000 km)	10.2020 - 11.2020	692.574,00	346.287,00 (Gmina Kąty Wrocławskie)	345.899,38 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
48.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2010D przy ul. Nowowiejskiej w m. Kąty Wrocławskie (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,775 km)	10.2020 - 11.2020	421.531,28	210.765,64 (Gmina Kąty Wrocławskie)	210.765,64 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
49.	Przebudowa wiaduktu drogowego nad autostradą A-4 w km 151+774, w ciągu drogi powiatowej ul. Pszennej, w miejscowości Ślęza wraz z budową chodnika dla pieszych na dojeździe do obiektu (zadanie realizowane przez Gminę Kobierzyce w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,405 km)	09.2019 - 12.2021	3.066.050,00	2.066.050,00 (Gmina Kobierzyce)	500.000,00 w 2020 roku (500.000,00 w 2019 roku) (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
50.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1937D w związku z budową chodnika z przylegającą ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Zacharzyckiej w Świętej Katarzynie na odcinku od ul. Słonecznej do Wschodniej Obwodnicy Wrocławia (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,173 km)	02.2020 - 10.2020	652.000,00	402.250,00 (Gmina Siechnice)	250.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
51.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1937D w związku z budową chodnika z przylegającą ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Zacharzyckiej w Świętej Katarzynie na odcinku od Wschodniej Obwodnicy Wrocławia do Zacharzyc (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,257 km)	02.2020 - 10.2020	567.000,00	317.000,00 (Gmina Siechnice)	250.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
52.	Przebudowa drogi polegająca na budowie chodnika wzdłuż drogi powiatowej w Ozorzycach (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,320 km)	05.2020 - 11.2020	493.674,00	246.837,00 (Gmina Siechnice)	246.837,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
53.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1945D obejmująca poszerzenie jezdni i budowę chodnika wzdłuż ul. Powstańców Śląskich w Świętej Katarzynie na odcinku od działki nr 550 do skrzyżowania z ul. Gen. H. Dąbrowskiego (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,055 km)	09.2020 - 11.2020	134.987,50	67.493,75 (Gmina Siechnice)	67.493,75 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
54.	Budowa chodnika w miejscowości Przewodowice (zadanie realizowane przez Gminę Sobótka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,160 km)	10.2020 - 04.2021	217.997,28	108.998,64 (Gmina Sobótka)	108.998,64 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
55.	Budowa chodnika w miejscowości Rogów Sobótki (zadanie realizowane przez Gminę Sobótka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,180 km)	11.2020 - 05.2021	352.121,69	108.998,64 (Gmina Sobótka)	176.060,84 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
56.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1954D (ul. T. Kościuszki) w miejscowości Węgry (zadanie realizowane przez Gminę Żórawina w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,260 km)	04.2020 - 09.2020	214.206,32	107.103,16 (Gmina Żórawina)	107.103,16 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
57.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na budowie chodnika w miejscowości Galowice – część II (zadanie realizowane przez Gminę Żórawina w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,290 km)	12.2020 - 03.2021	280.542,50	140.271,25 (Gmina Żórawina)	140.271,25 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
58.	Budowa drogi publicznej, docelowej drogi powiatowej wraz z przebudową ronda w Małuszowie, w ciągu drogi krajowej nr 35 oraz przebudową ul. Energetycznej, w gm. Kobierzyce (długość odcinka - 0,980 km)	05.2020 - 12.2020	3.570.246,86	3 565 941,86 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	3.570.246,86

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2020[zł]
59.	Wykonanie zamówienia polegającego na powtórzeniu podobnych robót budowlanych do zamówienia podstawowego, pn. Budowa drogi publicznej, docelowej drogi powiatowej wraz z przebudową ronda w Małuszowie, w ciągu DK35 oraz przebudową ul Energetycznej w gm. Kobierzyce w podziale na etapy – Etap I – Budowa drogi publicznej, docelowej drogi powiatowej wraz z przebudową ronda w Małuszowie w ciągu DK 35 w gm. Kobierzyce (długość odcinka - 0,480 km)	11.2020 - 05.2021	1.421.686,50	brak	0,00 wydatek niewygasający

Źródło: Raport o stanie powiatu za rok 2020

Tabela nr 22. Zadania inwestycyjne w zakresie modernizacji przebudowy dróg powiatowych zrealizowane w 2021 roku

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
1.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1939D na odcinku od ul. Wrocławskiej w m. Radomierzyce (granica m. Wrocławia) do skrzyżowania ul. Żernickiej z ul. Parkową w m. Biestrzyków, gm. Siechnice (długość odcinka - 2,000 km)	03.2019 – 07.2022	369.358,00	brak	0,00 (362.358,00 wydatek niewygasający roku 2020; 7.000,00 wydatek 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
2.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1960D na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową 1956D do działki gminnej nr 146/1dr w m. Wilczków, gm. Żórawina wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 0,980 km)	12.2019 – 08.2022	138.990,00	brak	4.920,00 (130.380,00 wydatek niewygasający roku 2020; 3.690,00 wydatek 2022)
3.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Doświetlenie przejść dla pieszych w ciągu wybranych dróg powiatowych na terenie Powiatu Wrocławskiego wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego	12.2020 - 02.2022	39.700,00	brak	37.700,00 (2.000,00 wydatek niewygasający)
4.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1909D na odcinku od m. Siedlec do m. Łozina, gm. Długołęka, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 3,000 km)	02.2019 - 04.2022	375.396,00	brak	0,00 (375.396,00 wydatek budżetu 2022)
5.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1341D z budową chodnika na odcinku od skrzyżowania z ul. Zakrzowską w miejscowości Szczodre do skrzyżowania z ul. Wrocławską w miejscowości Długołęka, gm. Długołęka, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 1,000 km)	11.2019 – 04.2022	249.764,00	brak	0,00 (249.764,00 wydatek 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
6.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa skrzyżowania na pl. Wolności w Sobótce, gm. Sobótka wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego	12.2019 – 04.2022	292.125,00	brak	0,00 (267.525,00 wydatek niewygasający; 24.600,00 wydatek 2022)
7.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1930D w miejscowości Chrzastawa Mała, gm. Czernica wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 2,650 km)	12.2019 – 05.2022	289.909,77	brak	0,00 (285.360,00 wydatek niewygasający; 4.549,77 wydatek 2022)
8.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1927D w zakresie budowy chodnika w miejscowości Gajków gm. Czernica wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 0,910 km)	11.2019 – 05.2022	47.601,00	brak	46.248,00 (1.353,00 wydatek niewygasający)
9.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1955D na odcinku od skrzyżowania z ul. Chabrową w m. Wysoka gm. Kobierzyce do skrzyżowania z A-4 wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 2,100 km)	01.2020 - 03.2022	222.630,00	brak	0,00 (210.330,00 wydatek niewygasający; 12.300,00 wydatek 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
10.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1955D na odcinku od wiaduktu autostrady A4 do obiektu mostowego w działce nr 256/2 na wysokości działki nr 233 w obrębie miejscowości Karwiany – Komorowice, gm. Żórawina wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 1,708 km)	11.2019 – 04.2022	259.776,00	brak	251.166,00 (8.610,00 wydatek z budżetu 2022)
11.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1954D na odcinku od skrzyżowania z ul. Owocową w m. Żórawina gm. Żórawina do skrzyżowania z ulicą Kurpiów we Wrocławiu i drogi powiatowej nr 1939D w obrębie miejscowości Radomierzyce, gm. Siechnice, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 7,450 km)	11.2019 – 04.2022	629.760,00	brak	597 780,00 (31.980,00 wydatek 2022)
12.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1925D w zakresie budowy chodnika z odwodnieniem na odcinku od działki nr 294/2 do skrzyżowania z działką gminną nr 376, ul. Wojnowicką w miejscowości Jeszkowice wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka – 0,460 km)	06.2020 - 12.2022	72.385,50	brak	69.618,00 (2.767,50 wydatek 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
13.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1922D – ulicy Stawowej w miejscowości Dobrzykowice wraz z rozbudową odcinków dróg 1535D i 1923D, gmina Czernica (długość odcinka – 1,380 km)	08.2020 - 05.2022	194.955,00	brak	0,00 (194.955,00 wydatkowanie w roku 2022)
14.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1941D i 1943D od ul. Wiosennej w miejscowości Łukaszowice, gmina Siechnice do DW nr 395 w m. Turów gm. Żórawina (długość odcinka – 2,900 km)	05.2021 – 10.2022	308.730,00	brak	0,00 (308.730,00 wydatek niewygasający)
15.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1930D w zakresie budowy chodnika na odcinku od skrzyżowania z ul. Młyńską do skrzyżowania z ul.Krótką w miejscowości Chrzastawa Wielka, gm. Czernica. (długość odcinka – 0,210 km)	04.2021 – 04.2022	44.895,00	brak	0,00 (44.895,00 wydatek 2022)
16.	Opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej regulację gospodarki wodno-ściekowej kanalizacji deszczowej w ciągu pasa drogi powiatowej - ul. Chłopskiej w rejonie działki nr 194/2 AM – 1, obręb Smolec, gmina Kąty Wrocławskie, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego	03.2021 – 03.2022	22.140,00	brak	19.680,00 (2.460,00 wydatek 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
17.	Opracowanie koncepcji dla zadania pn. „Modernizacja mostu w ciągu drogi powiatowej nr 1453D w miejscowości Domaszczyn, gm. Długołęka”	04.2021 – 04.2022	38.000,00	brak	38.000,00
18.	Pełnienie nadzoru autorskiego nad dokumentacją projektową pn.: Rozbudowa drogi powiatowej nr 1971D na odcinku pomiędzy cmentarzem w m. Tyniec Mały a istniejącym chodnikiem w m. Domasław (długość odcinka – 1,370 km)	9.2021 – 05.2022	7.897,00	brak	0,00 (wydatkowanie w roku 2022)
19.	Opracowanie dokumentacji projektowej w procedurze ZRID dla zadania pn.: Budowa mostu na rzece Graniczna, w ciągu drogi powiatowej 1930D w miejscowości Chrzastawa Wielka, gm. Czernica, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego	06.2019 – 04.2022	158.055,00	brak	0,00 (155.595,00 wydatek niewygasający 2020; 2.460,00 wydatek niewygasający)
20.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w zakresie wykonania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz z wprowadzeniem oznakowania poziomego i pionowego w ciągu dróg powiatowych Powiatu Wrocławskiego	09.2021 - 12.2021	91.934,63	brak	91.934,63
21.	Poprawa bezpieczeństwa dróg powiatowych na terenie powiatu wrocławskiego polegająca na montażu i wymianie stalowych barier drogowych na terenie działania Obwodu Drogowego w Mirosławicach i w Sulimowie w podziale na 2 zadania	10.2021 - 11.2021	257.435,00	brak	257.435,00

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
22.	Montaż wraz z dostawą i uruchomieniem wyświetlaczy prędkości rzeczywistej w ciągu dróg powiatowych Powiatu Wrocławskiego	12.2021	109.371,60	brak	109.371,60
23.	Przebudowa przejścia dla pieszych w zakresie oświetlenia ulicznego na drodze powiatowej nr 1453D, ul. Milicka, Łozina, gm. Długołęka	11.2021 – 02.2022	51.660,00	brak	51.660,00
24.	Przebudowa przejścia dla pieszych w zakresie oświetlenia ulicznego na drodze powiatowej nr 1953D, al. Lipowa, Rzeplin, gm. Żórawina	11.2021 – 02.2022	47.618,22	brak	47.618,22
25.	Przebudowa przejść dla pieszych w zakresie oświetlenia ulicznego na terenie Powiatu Wrocławskiego w 7 lokalizacjach	11.2021 – 02.2022	293.359,92	brak	293.359,92
26.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1970D na odcinku od m. Biskupice Podgórne do wiaduktu nad autostradą A4 (długość odcinka – 0,880 km)	07.2021 – 10.2021	614.508,00	brak	614.508,00
27.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1926D – ul. Przedszkolnej na odcinku od skrzyżowania z ul. Główną do skrzyżowania z ul. Spacerową w m. Gajków, gmina Czernica (długość odcinka – 0,550 km)	06.2021 – 08.2021	196.569,99	brak	196.569,99
28.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1918D – ul. Bursztynowej na odcinku od skrzyżowania z drogą gminną – ul. Diamentową do wysokości granicy działek nr 202/11 i nr 202/9 w m. Kamień, gmina Długołęka (długość odcinka – 0,720 km)	07.2021 – 09.2021	403.225,17	brak	403.225,17

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
29.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1989D na odcinku od miejscowości Tomice do miejscowości Piotrówek , gm. Jordanów Śląski (długość odcinka – 1,500 km)	07.2021 – 09.2021	203.749,88	brak	203.749,88
30.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1989D na odcinku od miejscowości Tomice do miejscowości Piotrówek , gm. Jordanów Śląski – roboty podobne (długość odcinka – 0,800 km)	09.2021 – 11.2021	387.525,50	brak	387.525,50
31.	Modernizacja drogi powiatowej nr 2028D na odcinku od skrzyżowania w m. Księginice Małe do granicy powiatu wrocławskiego, gm. Sobótka (długość odcinka – 2,800 km)	07.2021 – 11.2021	1.451.057,78	brak	1.451.057,78
32.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1956D na odcinku od skrzyżowania z drogą nr 1972D do początku miejscowości Wilczków, gm. Żórawina (długość odcinka – 2,710 km)	07.2021 – 10.2021	1.485.348,00	brak	1.485.348,00
33.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1944D w miejscowości Bogusławice - przedłużenie ul. Pogodnej do końca działki nr 95/4, gmina Siechnice (długość odcinka – 0,193 km)	07.2021 – 08.2021	112.510,56	brak	112.510,56
34.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1936D – w miejscowości Zacharzyce ul. Kościuszki i ul. Zacharzycka do działki nr 90/5, gmina Siechnice (długość odcinka – 0,497 km)	07.2021 – 09.2021	203.749,88	brak	203.749,88

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
35.	Modernizacja drogi powiatowej nr 2018D na odcinku od m. Małkowice do m. Skałka w gm. Kąty Wrocławskie (długość odcinka – 1,210 km)	07.2021 – 10.2021	767.680,70	brak	767.680,70
36.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1985D w m. Księginice Małe na odcinku od przepompowni do końca terenu zabudowanego, gm. Sobótka (długość odcinka – 0,600 km)	10.2021 – 04.2022	520.040,37	brak	0,00 (520.040,37 wydatek niewygasający roku 2021)
37.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1945D na odcinku od miejscowości Sulimów do skrzyżowania z drogą 1942D obręb Sulęcín-Szostakowice, gmina Siechnice (długość odcinka – 1,300 km)	10.2021 – 12.2021	526.582,89	brak	526.582,89
38.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1996D na odcinku od skrzyżowania z ul. Sobócką w m. Maniów do początku zjazdu obsługującego działkę nr 233 AM-1 obręb Maniów Wielki w m. Maniów Wielki, gm. Mietków. (długość odcinka – 2,800 km)	10.2021 – 04.2022	1.503.628,63	brak	0,00 (1.503.628,63 wydatek niewygasający roku 2021)
39.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1921D na odcinku dł. ok. 0,716 km od działki przejazdu kolejowego PKP w miejscowości Borowa do zjazdu do lasu (dz,520Ls i 330/1), przed mostem na rzece Oleśniczka (długość odcinka – 0,716 km)	10.2021 – 11.2021	340.236,61	brak	340.236,61

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
40.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1956D na odcinku pomiędzy Wilczkowem a Jaksonowem, gm. Żórawina (długość odcinka – 1,620 km)	10.2021 – 03.2022	1.069.174,18	brak	0,00 (1.069.174,18 wydatek niewygasający roku 2021)
41.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1918D - ul. Bursztynowej na odcinku od skrzyżowania z drogą gminną - ul. Diamentową do wysokości granicy działek nr 25/8 i nr 25/7 w m. Kamień, gmina Długołęka. (długość odcinka – 0,440 km)	11.2021 – 04.2022	347.804,78	brak	347.804,78
42.	Budowa mostu na rzece Graniczna, w ciągu drogi powiatowej 1930D w miejscowości Chrzastawa Wielka, gm. Czernica	06.2021 - 04.2022	3.934.643,86	1.967.321,93 Rezerwa Subwencji Ogólnej	3.934.643,86 (w tym 1.411.895,59 jako wydatek niewygasający roku 2021)
43.	Rozbudowa dróg powiatowych nr 1917D, tj. ul. Wilczyckiej w Kiełczowie i ul. Wrocławskiej w Wilczycach oraz nr 1922D, tj. ul. Rzecznej w Kiełczowie, gmina Długołęka. ETAP I – Rozbudowa ul. Wilczyckiej na odcinku od ul. Rzecznej do ul. Wrocławskiej (długość odcinka – 0,890 km)	06.2020 - 04.2021	7.504.003,09	2.974.732,00 Fundusz Dróg Samorządowych; 2.078.844,27 Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	0,00 (2.877.974,92 wydatek roku 2020, pozostałe wydatkowanie ze środków niewygasających roku 2020)
44.	Modernizacja drogi powiatowej nr 1972D na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1955D, obręb Szukalice, gmina Żórawina do ul. Podolskiej w m. Księginice, gmina Kobierzyce (długość odcinka - 2,100 km)	11.2020 - 04.2021	986.213,18	brak	0,00 (986.213,18 wydatek niewygasający roku 2020)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
45.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1371D na odcinku od działki nr 31/3, obręb Godzieszowa w m.Godzieszowa do granicy powiatu wrocławskiego z powiatem trzebnickim, gm. Długołęka (długość odcinka – 1,450 km)	07.2021 - 05.2022	5.710.169,25	2.344.732,00 Fundusz Dróg Samorządowych	2.000.000,00 (pozostałe wydatkowanie ze środków roku 2022)
46.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1960D m. Wilczków, gm. Żórawina (długość odcinka – 0,990 km)	10.2021 - 08.2022	4.749.418,28	brak	500.000,00 (pozostałe wydatkowanie ze środków roku 2022)
47.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1939D, na odcinku od ul. Wrocławskiej w m. Radomierzyce (granica m. Wrocławia) do skrzyżowania ul. Żernickiej z ul. Parkową w m. Biestrzyków, gm. Siechnice (długość odcinka – 1,270 km)	08.2021 - 07.2022	8.265.961,01	brak	2.500.000,00 (pozostałe wydatkowanie ze środków roku 2022)
48.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1927D w zakresie budowy chodnika w miejscowości Gajków, gm. Czernica (długość odcinka - 0,910 km)	08.2021 – 05.2022	1.260.428,02	613.741,01 (Gmina Czernica)	800.000,00 (w tym 400.000,00 dotacja z Gminy, pozostałe wydatkowanie w roku 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
49.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1956D polegająca na wykonaniu chodnika w miejscowości Jaksonów, odcinek 2 - Etap I oraz odcinek 3 - Etap II, gmina Żórawina (długość odcinka - 0,393 km)	06.2021 - 11.2021	403.943,46	201.971,73 (Gmina Żórawina) 199.643,49 (Rezerwa Subwencji Ogólnej)	403.943,46 (w tym 201.971,73 dotacja z Gminy)
50.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1987D w miejscowości Wilczkowice, gmina Jordanów Śląski w zakresie budowy chodnika wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka - 0,870 km)	06.2021 - 12.2021	137.911,54	48.269,04 (Gmina Jordanów Śląski)	89.642,50 (48.269,04 w roku 2020- dotacja z Gminy)
51.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1987D w miejscowości Wilczkowice, gmina Jordanów Śląski w zakresie budowy chodnika, Etap I (długość odcinka - 0,870 km)	06.2021 - 11.2021	1.148.835,90	550.000,00 (Gmina Jordanów Śląski) 550.988,47 (Rezerwa Subwencji Ogólnej)	1.148.835,90 (w tym 550.000,00 dotacja z Gminy)
52.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1971D na odcinku pomiędzy cmentarzem w m. Tyniec Mały a istniejącym chodnikiem w m. Domasław (długość odcinka - 1,380 km)	09.2021 - 10.2022	6.735.047,30	0,00 (Gmina Kobierzyce) 67.837,41 (Rezerwa Subwencji Ogólnej)	100.000,00 (środki w wysokości 900.000,00 w ramach środków niewygasających roku 2021, pozostałe środki z budżetu roku 2022)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
53.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2075 na odcinku ok. 150 m w zakresie budowy chodnika w miejscowości Wawrzeńczyce, gmina Mietków (długość odcinka - 0,150 km)	07.2021 – 12.2022	678.606,22	339.448,40 (Gmina Mietków) 326.740,71 (Rezerwa Subwencji Ogólnej)	678.606,22 (w tym 339.448,40 dotacja z Gminy)
54.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Przebudowa drogi powiatowej nr 1986D – ulicy Warszawskiej w miejscowości Sobótka, gmina Sobótka, wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego (długość odcinka - 0,730 km)	06.2020 - 12.2022	116.850,00	54.120,00 (Gmina Sobótka)	0,00 (54.120,00 zł środki w ramach środków niewygasających roku 2020, pozostałe środki w wysokości 8.610,00 z budżetu roku 2022)
55.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego miejscowości Długołęka i Kamień wzdłuż drogi powiatowej nr 1918D w gminie Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,960 km)	04.2020 - 06.2021	2.189.400,00	1.939.400,00 (Gmina Długołęka)	0,00 (250.000,00 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w roku 2020)
56.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego miejscowości Brzezia Łąka i Pietrzykowice wzdłuż drogi powiatowej nr 1920D w gminie Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,710 km)	04.2020 - 06.2021	1.789.650,00	1.539.650,00 (Gmina Długołęka)	0,00 (250.000,00 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w roku 2020)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
57.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1917D w miejscowości Wilczyce, ul. Wrocławska, gm. Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,255 km)	07.2020 - 06.2021	738.000,00	588.000,00 (Gmina Długołęka)	0,00 (150.000,00 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w roku 2020)
58.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1920D, w miejscowości Kątna w gminie Długołęka” w formule zaprojektuj i wybuduj (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,550 km)	07.2020 - 06.2021	1.555.950,00	1.003.000,00 (Gmina Długołęka)	202.950,00 (350.000,00 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w roku 2020)
59.	Budowa drogi powiatowej nr 1916D – ulicy Kiełczowskiej w Mirkowie, na odcinku od ul. Kwiatowej do ul. Bławatnej w miejscowości Mirków, gmina Długołęka (zadanie realizowane przez Gminę Długołęka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,680 km)	07.2021 - 06.2022	2.887.459,55	2.387.459,55 (Gmina Długołęka)	500.000,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
60.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania: Budowa chodnika przy drodze 2020D w m.Bogdaszowice, gmina Kąty Wrocławskie (zadanie realizowane przez Gminę Kąty Wrocławskie w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,790 km)	2021 - 2022	86.406,50	43.203,25 (Gmina Kąty Wrocławskie)	43.203,25 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
61.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Przebudowa fragmentu drogi powiatowej nr 1934D w miejscowości Trestno polegająca na budowie chodnika oraz korekcie geometrii drogi na łuku” (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,350 km)	07.2020 - 09.2021	78.880,00	39.440,00 (Gmina Siechnice)	39.440,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
62.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1938D polegająca na budowie ścieżki pieszo-rowerowej od m. Smardzów do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 395 i w obrębie tego skrzyżowania” (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,600 km)	01.2021 - 12.2022	140.220,00	70.110,00 (Gmina Siechnice)	21.003,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w roku 2021) (49.107,00 planowane na rok 2022)
63.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1935D polegająca na budowie chodnika wraz z przejściem dla pieszych przy ul. Brochowskiej (działka nr 353/2 obręb Iwiny) w Iwinach i ul. Koreańskiej (działka nr 50/2 obręb Brochów) we Wrocławiu” (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,050 km)	07.2021 - 05.2022	28.130,00	14.065,00 (Gmina Siechnice)	14.065,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
64.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1941D polegająca na przebudowie chodnika wraz z budową przystanku autobusowego z zatoką przy Szkole Podstawowej w Świętej Katarzynie” (zadanie realizowane przez Gminę Siechnice w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,060 km)	03.2021 - 05.2022	22.017,00	11.008,00 (Gmina Siechnice)	11.009,00 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
65.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej w miejscowości Bogunów: etap 2b (część północna) (zadanie realizowane przez Gminę Żórawina w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,230 km)	07.2021 - 11.2021	306.321,87	153.160,93 (Gmina Żórawina)	153.160,94 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
66.	Przebudowa wiaduktu drogowego nad autostradą A-4 w km 151+774, w ciągu drogi powiatowej ul. Pszennej, w miejscowości Ślęza wraz z budową chodnika dla pieszych na dojściu do obiektu (zadanie realizowane przez Gminę Kobierzyce w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,405 km)	09.2019 - 12.2021	3.066.050,00	2.066.050,00 (Gmina Kobierzyce)	0,00 (500.000,00 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w 2020 roku , 500.000,00 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w 2019 roku)
67.	Budowa chodnika w miejscowości Przezdrawice (zadanie realizowane przez Gminę Sobótka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,160 km)	10.2020 - 06.2021	217.997,28	108.998,64 (Gmina Sobótka)	0,00 (108.998,64 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w 2020 roku)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
68.	Budowa chodnika w miejscowości Rogów Sobócki (zadanie realizowane przez Gminę Sobótka w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,180 km)	11.2020 - 06.2021	352.121,69	108.998,64 (Gmina Sobótka)	0,00 (176.060,84 wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania w 2020 roku)
69.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na budowie chodnika w miejscowości Galowice – część II (zadanie realizowane przez Gminę Żórawina w formie zastępstwa inwestorskiego) (długość odcinka 0,290 km)	12.2020 - 06.2021	280.542,50	140.271,25 (Gmina Żórawina)	140.271,25 (wartość udziału Powiatu w finansowaniu zadania)
70.	Wykonanie zamówienia polegającego na powtórzeniu podobnych robót budowlanych do zamówienia podstawowego, pn. Budowa drogi publicznej, docelowej drogi powiatowej wraz z przebudową ronda w Małuszowie, w ciągu DK35 oraz przebudową ul Energetycznej w gm. Kobierzyce w podziale na etapy – Etap I – Budowa drogi publicznej, docelowej drogi powiatowej wraz z przebudową ronda w Małuszowie w ciągu DK 35 w gm. Kobierzyce (długość odcinka - 0,480 km)	11.2020 - 04.2021	1.421.651,73	brak	282.229,00 (1.139.422,73 w roku 2020)

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Wartość ogólna zadania dla Powiatu [zł]	Wartość dofinansowania[zł]	Kwota wydatkowana w 2021[zł]
71.	Przebudowa ul. Energetycznej od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1950D w m. Małuszów do nowo wybudowanej drogi przy Zakładzie Energetycznym Tauron Dystrybucja S.A. w m. Krzyżowice, w gm. Kobierzyce, w systemie zaprojektuj i wybuduj (długość odcinka - 0,570 km)	07.2021 - 04.2022	1.185.646,70	brak	1.185.646,70 (w tym 548.457,09 jako wydatek niewygasający roku 2021)

Źródło: Raport o stanie powiatu za rok 2021

Poza remontami dróg powiatowych każda z gmin we własnym zakresie przeprowadza remonty dróg gminnych i lokalnych.

Gmina Sobótka

W 2021 roku miały miejsce dwie ważne dla mieszkańców Gminy Sobótki inwestycje związane z infrastrukturą drogową.

- Remont ul. Dworcowej i ul. Stacyjnej w miejscowości Sobótka. Całkowita wartość zadania wyniosła: 919 182,90 zł brutto (rozliczenie ryczałtowe). Zadanie obejmowało remont ul. Dworcowej (od ul. F. Chopina do skrzyżowania z ul. Tartaczną) oraz ul. Stacyjnej (odcinek od ul. Dworcowej do granicy terenu PKP) w Sobótce. Roboty budowlane obejmowały swym zakresem rozbiórkę istniejących nawierzchni jezdni ze zjazdami oraz chodników, w ich miejsce wykonano nową nawierzchnię jezdni z masy bitumicznej. Zjazdy i chodniki wykonano z kostki betonowej o różnym odcieniu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych (zastosowanie kostki integracyjnej przy przejściach dla pieszych). Roboty swym zakresem obejmowały również wykonanie odwodnienia w postaci wpustów deszczowych wpiętych do istniejącej kanalizacji deszczowej. Wymienione zostało istniejące pionowe oznakowanie drogowe, które było w złym stanie technicznym oraz wprowadzono grubowarstwowe oznakowanie poziome. Roboty budowlane rozpoczęto na koniec roku 2020, a zakończono w listopadzie 2021r. W sumie wykonano ok. 360mb nawierzchni asfaltowych oraz ok. 730mb chodników. Zadanie dotowane ze środków Województwa Dolnośląskiego w ramach „Funduszu Dróg Samorządowych”.
- Remont dróg gminnych: ul. Marii Skłodowskiej-Curie i ul. Romana Zmorskiego w Sobótce – etap III. Całkowita wartość zadania wyniosła: 1 373 608,71 zł brutto (rozliczenie ryczałtowe). Zadanie obejmowało III etapu inwestycji polegającej na remoncie drogi gminnej ul. R. Zmorskiego na odcinku ok. 560mb od przejazdu kolejowego do skrzyżowania z ul. F. Chopina w Sobótce. Prace obejmowały roboty rozbiórkowe istniejącej nawierzchni, wykonanie nawierzchni jezdni z masy bitumicznej wraz ze zjazdami oraz wykonanie chodnika z kostki betonowej (ok. 560mb) po jednej stronie jezdni. Roboty na przedmiotowym odcinku rozpoczęły się z końcem 2020 roku, a zakończyły podpisaniem protokołu odbioru końcowego w listopadzie 2021 roku. Zadanie dotowane ze środków Województwa Dolnośląskiego w ramach „Funduszu Dróg Samorządowych”.

Poza największymi remontami w Gminie Sobótka przez cały rok 2021 przeprowadzono szereg mniejszych prac, które ujęto poniżej:

- Remont dróg gminnych – Sulistrowice ul. Długa – 19 000zł netto

- Remont nawierzchni brukarskich i schodów terenowych w obrębie rynku – 3000zł netto,
- Naprawa łącznie 550 metrów kwadratowych asfaltowych dróg gminnych. Prace były wykonywane poprzez uzupełnienie ubytków oraz wykonanie nakładek częściowych na łączną kwotę 31 250 złotych, między innymi na ul. Torowej, Os. Górnicze, Słonecznej, Browanianej, Os. Browarniane, Ogrodowej, Parkowej, Nasławickiej w msc. Ręków oraz ul. Leśnej w Krysztalowicach,
- Utwardzenia dróg gminnych tłuczniowych. Z zarezerwowanych 3500 ton kruszywa, wykorzystane zostało 3065 ton, co stanowi 88% całego zamówienia. W ramach zakupu utwardzono ponad 50 dróg na terenach całej Gminy na kwotę 76 649,81 zł brutto.

Gmina Siechnice

W gminie Siechnice w 2021 r. przeprowadzono poniżej wymienione zadania inwestycyjne:

- Przebudowa ul. Łąkowej w Świętej Katarzynie oraz budowa i przebudowa I etapu ul. Świętego Krzyża w Siechnicach. W 2021 roku dokonano odbioru końcowego zadania inwestycyjnego obejmującego przebudowę ul. Łąkowej w Świętej Katarzynie oraz przebudowę i budowę I etapu ul. Świętego Krzyża w Siechnicach w ramach drogi gminnej nr 107039D. Docelowo powstały ciąg ulic Łąkowej i Świętego Krzyża stworzy alternatywne połączenie miejscowości Siechnice ze Świętą Katarzyną, rozpraszając i odciążając wzmożony ruch ulicy Głównej w Świętej Katarzynie do skrzyżowania z dróg krajową nr 94. Istotnym elementem projektu jest powstały wzdłuż ul. Łąkowej i części ul. Świętego Krzyża dodatkowy kanał deszczowy, którego zadaniem jest odbieranie wody z fragmentu ul. Głównej płynącej przepustem pod linią kolejową w Świętej Katarzynie, a także z rejonu multimodalnego węzła przesiadkowego. Mierzący 393 metrów odcinek ul. Łąkowej w Świętej Katarzynie zyskał nawierzchnię z kostki betonowej o szerokości 5 metrów oraz jednostronny chodnik o szerokości od 2 do 3,6 metra i został doświetlony 12 latarniami ulicznymi. Z uwagi na dopuszczenie w przyszłości tej części drogi do ruchu komunikacji miejskiej zamontowano tam próg zwalniający. I etap ul. Świętego Krzyża w Siechnicach to 500 metrowy odcinek drogi o nawierzchni bitumicznej, szerokości 5,5 metra wraz z szerokim na 2 metry chodnikiem o nawierzchni z kostki betonowej wzdłuż całej jej długości. Podobnie jak przy ul. Łąkowej powstały progi zwalniające, a całość oświetla 18 latarni. Przy drodze nasadzono 99 drzew, wysiano łąkę kwietną i zamontowano 5 ławek, kosze na śmieci oraz psie pakiety. Mieszkańcy w przyszłości korzystać będą z wybudowanego w ramach II etapu przystanku autobusowego z zatoką i peronem. Zadanie uzyskało dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych w roku 2020, dofinansowanie to 50% wydatków kwalifikowanych. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 5.951.191,24 zł, w tym kwota dofinansowania to 2.754.342,61 zł.

- W 2021 r. dokonano odbioru końcowego zadania inwestycyjnego pn.: „Rozbudowa ulicy Wiosennej w Żernikach Wrocławskich”. Zakres prac objął: budowę jezdni o nawierzchni z betonowej kostki brukowej, o długości 364 m i szerokości 5,10 m, budowę obustronnego chodnika z betonowej kostki brukowej o szerokości 2 m i dł. 645 mb, wykonanie 3 wyniesionych przejść dla pieszych pełniących funkcję progów zwalniających, wykonanie 26 zjazdów na posesje z betonowej kostki brukowej, budowę skrzyżowania z ul. Kolejową, budowę skrzyżowania z ul. Skowronkową, budowę oświetlenia ulicznego, przebudowę sieci elektroenergetycznej, przesunięcie ogrodzeń, wyniesienie docelowej organizacji ruchu. Przedmiotowa inwestycja objęta została dofinansowaniem w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Wartość: 1.709.700,00 zł, w tym kwota dofinansowania 828.556,81 zł.
- W 2021 r. dokonano odbioru końcowego zadania pod nazwą: „Remont łącznika ul. Parkowej z ul. Szkolną w Radwanicach”. Zakres prac obejmował wykonanie remontu odcinka drogi o długości ok. 245,30 mb oraz wykonanie odwodnienia ciągu pieszo-jezdnego poprzez wykonanie czterech wpustów deszczowych wraz z wykonaniem wylotów do stawu na działce nr 784/24. Wykonano remont ciągu pieszo-jezdnego poprzez wykonanie na nowo wszystkich warstw konstrukcyjnych wraz z obramowaniem i zjazdami i dojazdami do posesji oraz wbudowano słupki granitowe 100x25x25 – 90 szt. Wartość: 395.000,00 zł.
- W 2021 r. dokonano odbioru końcowego zadania wykonanych robót budowlanych polegających na remoncie drogi dojazdowej do gruntów rolnych - ul. Wierzbowej w miejscowości Sulęcín. W ramach robót budowlanych wyremontowany został odcinek ul. Wierzbowej w Sulęcínie o łącznej długości 291,00 mb. Wykonana została jezdnia o szerokości od 4,0 do 4,5 m o nawierzchni bitumicznej, posiadająca obustronne pobocza z kruszyw naturalnych. Uporządkowana została również cała szerokość pasa drogowego poprzez wyrównanie terenu, profilację spadków poprzecznych i obsianie trawą. Ponadto zabezpieczono istniejące sieci uzbrojenia oraz wyniesiono docelową organizację ruchu. Całkowita wartość robót wyniosła: 299.916,36 zł. Zadanie zrealizowane zostało przy udziale środków pochodzących z dochodów budżetu województwa związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w 2021 roku.
- W 2021 r. dokonano odbioru końcowego zadania dot. budowy drogi dojazdowej do przystanku kolejowego w Iwinach. Zakres prac obejmował wybudowanie jezdni o szerokości 5,5 metra o nawierzchni z asfaltobetonu, budowę zjazdów i włączenia do ul. Schuberta, budowę miejsc postojowych oraz parkingu Park & Ride, budowę kanalizacji deszczowej, budowę oświetlenia ulicznego budowę przepompowni ścieków deszczowych, wycinkę drzew oraz wyniesienie organizacji ruchu. Zadanie realizowane było w latach 2017-2021 przez Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe SA oraz Gminę Siechnice i było współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania: 5.2 System Transportu kolejowego, Poddziałania: 5.2.2 System transportu kolejowego - ZIT WROF w Osi

Priorytetowej nr 5 Transport, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Projekt posiadał charakter partnerski polegał na budowie przystanku kolejowego w miejscowości Iwiny (zakres PKP PLK SA) oraz budowie drogi dojazdowej do przystanku kolejowego (zakres Gminy Siechnice). Wartość robót budowlanych wyniosła: 1.140.565,30 zł.

Gmina Czernica

W 2020 roku przeprowadzono następujące najważniejsze inwestycje drogowe na terenie gminy Czernica:

drogi powiatowe i wojewódzkie:

- budowa chodnika w Gajkowie - pomoc finansowa dla Województwa Dolnośląskiego - 28.228,50 zł;
- budowa chodników przy drogach powiatowych - pomoc finansowa dla Starostwa Powiatowego - 424.727,73 zł;

drogi gminne:

- budowa łącznika ul. Gajowej w Chrzastawie Małej (dokumentacja) - 47.724,00 zł;
- przebudowa odcinka ul. Klonowej w Kamieńcu Wrocławskim - 131.449,76 zł;
- budowa placu manewrowego dla przejazdu i postoju autobusu komunikacji gminnej przy ul. Rzecznej w Nadolicach Wielkich (dokumentacja) - 11.685,00 zł;
- projekty - budowa, przebudowa dróg, ulic, chodników - 50.368,50 zł;

krajowe pasażerskie przewozy kolejowe:

- rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich we WrOF - 2.040.208,85 zł.

W 2021 roku zrealizowano następujące inwestycje infrastruktury drogowej na terenie gminy Czernica:

- Budowa placu manewrowego dla przejazdu i postoju autobusu komunikacji gminnej przy ul. Rzecznej w Nadolicach Wielkich. Zadanie odebrane 28 maja 2021 r. W ramach tego zadania wybudowano nową pętlę dla autobusów komunikacji gminnej z peronem dla pasażerów oraz drogę dojazdową. Nawierzchnia jezdni pętli i peronu wybudowana jest z kostki betonowej, natomiast nawierzchnia jezdni dojazdowej jest z asfaltobetonu. W całości sfinansowano z budżetu gminy. Całkowita wartość zadania: 315.464,76 zł,

- Remont odcinka ul. Zachodniej i ul. Morelowej w Krzykowie. Zadanie odebrano 8 grudnia 2021r. Zakres robót obejmował remont dróg o łącznej długości ok. 300 mb. W całości sfinansowano z budżetu gminy. Całkowita wartość zadania: 443.999,29 zł,
- Remont ulicy Międzywałowej w Jeszkowicach. Zadanie odebrane 27 września 2021r. Zakres prac obejmował wykonanie nowej konstrukcji nawierzchni jezdni wraz z warstwą z asfaltobetonu na odcinku ok. 310 metrów oraz wykonanie poboczy. W całości sfinansowano z budżetu gminy. Całkowita wartość zadania: 323.367,87 zł,
- Remont ul. Spokojnej i Cichej w Czernicy. Zakończony 12 października 2021 r. W ramach remontu została wykonana nowa podbudowa i nawierzchnia jezdni z asfaltobetonu wraz z dowiązaniem do istniejącej drogi, na odcinku ok 340 mb. W całości sfinansowano z budżetu gminy. Całkowita wartość zadania: 342.849,09 zł,
- Remont ul. Krzykowskiej w Nadolicach Wielkich. Zakończony 15 grudnia 2021r. Zadanie to polegało na remoncie odcinka ok. 560 mb drogi. Zakres robót obejmował między innymi wykonanie nowej podbudowy drogi oraz jezdni z betonu asfaltowego. Inwestycja została dofinansowana w kwocie 71.600 zł z budżetu Województwa Dolnośląskiego. Wartość zadania: 589.906,78 zł,
- Zakres inwestycji w obszarze transportu i łączności realizowanych w 2021 r. obejmował następujące zadania: drogi powiatowe i wojewódzkie (budowa chodnika w Gajkowie - pomoc finansowa dla Województwa Dolnośląskiego - wartość wykonania - 139.427,65 zł; budowa chodników przy drogach powiatowych - pomoc finansowa dla Starostwa Powiatowego - 400.000,00 zł;), drogi gminne (budowa łącznika ul. Gajowej w Chrzastawie Małej - na jego realizację pozyskano dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 50% wartości. Wydatek został wskazany w ramach wydatków niewygasających z 2021 r. Tutaj również ujęte zostały projekty ul. Krótkiej w Dobrzykowicach oraz ul. Gajowej i sięgacz do ul. Stawowej w Chrzastawie Małej, których gotowa dokumentacja powstanie do września 2022 r. - wartość wykonania w 2021 r. - 1.431.472,84 zł), projekty - budowa, przebudowa dróg, ulic, chodników - 80.196,00 zł, drogi wewnętrzne (uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Dobrzykowicach - 47.403,22 zł).

Gmina Kobierzyce

Inwestycje - infrastruktura drogowa oraz pozostałe inwestycje w obszarze infrastruktury drogowej realizowane w 2021 roku.

Tabela nr 23. Najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej realizowane w 2021 roku

Zadanie	Plan	% wykonania w 2020	Wykonanie
Budowa chodników w południowej części gminy, -miejscowości Rolantowice, Dobkowice, Damianowice	2 860 000,00 zł	60,03 %	1 716 777,50 zł
Budowa łącznika ul. Nektarowej z ul. Błękitną w Bielanych Wrocławskich	1 256 000,00 zł	73,88 %	1 700 000,00 zł
Budowa dróg osiedlowych w Bielanych Wrocławskich	1 016 223,00 zł	99,12%	1 007 315,93 zł
Bieżąca budowa dróg o nawierzchni ulepszonej na terenie gminy, w tym drogi transportu rolnego- przebudowa dróg w Chrzanowie, Dobkowicach, Domaślawiu, Bielanych Wrocławskich, Kobierzycach, Krzyżowicach, Księginicach, Kuklicach, Magnicach, Nowinach, Małuszowie, Pełczycach, Szczepankowicach, Tyńcu nad Ślężą, Wierzbicach, Żernikach.	5 100 000,00 zł	96,23 %	4 907 808,97 zł
Budowa dróg gminnych w Kobierzycach	1 100 000,00 zł	91,02%	1 001 229,84 zł

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2021

Gmina Kąty Wrocławskie

Poniżej zestawiono najważniejsze inwestycje realizowane z budżetu gminy w 2021 r.:

- Remont drogi nr 107177D na odcinku Romnów – Małkowice. Zadanie polegało na wykonaniu remontu drogi gminnej nr 107177D na odcinku Romnów - Małkowice w zakresie sfrezowania i odtworzenia nawierzchni bitumicznej oraz lokalnych remontów miejsc w nawierzchni z brukowca w miejscach, gdzie nawierzchnia kamienna została odkształcona (zaniżona). Łączna długość wyremontowanej nawierzchni drogi gminnej wyniosła 1,3 km. Zadanie to otrzymało dofinansowanie w wysokości 162 279,56 zł z rządowego programu Funduszu Dróg Samorządowych. Całkowity koszt realizacji zadania w 2021 r. wyniósł 363.462,78 zł,
- Remont drogi nr 107212D na odcinku Gniechowice – Górzycy. Zadanie polegało na wykonaniu remontu drogi gminnej nr 107212D relacji Gniechowice - Górzycy w zakresie sfrezowania i odtworzenia nawierzchni bitumicznej oraz koniecznych regulacji krawężnika betonowego. Łączna długość wyremontowanej nawierzchni drogi gminnej wyniosła 2,5 km. Zadanie otrzymało dofinansowanie w wysokości 235 597,06 zł z rządowego programu Funduszu Dróg Samorządowych. Całkowity koszt realizacji zadania w 2021 r. wyniósł 535 205,58 zł.

- Budowa ul. Sybiraków w Kątach Wrocławskich. Zadanie polegało na wykonaniu budowy drogi wraz z odwodnieniem, oświetleniem drogowym i kanałem teletechnicznym, chodnikiem, ścieżką rowerową, parkingiem, zatoką autobusową, placem manewrowym do zawracania w ul. Sybiraków w Kątach Wrocławskich. Zadanie otrzymało dofinansowanie z rządowego programu Funduszu Dróg Samorządowych. Długość wykonanej drogi wynosi 361 m. Zadanie jest kontynuacją zadania rozpoczętego w 2020 r. Koszt realizacji zadania w roku 2021 wyniósł 1 396 341,12 zł.
- Przebudowa drogi ul. Zwycięstwa, Kościuszki i Norwida w Kątach Wrocławskich. Zadanie polegało na przebudowie dróg, obejmującej swym zakresem jezdnię, chodniki, kanalizację deszczową i oświetlenie drogowe. Podczas robót ziemnych w ciągu ulicy Norwida odsłonięto wierzch murów historycznego przepustu wód fosi miejskiej. Przeprowadzono ratownicze prace archeologiczne i badania architektoniczne związane z przebudową nawierzchni jezdni oraz zlecono opracowanie studium historyczno-urbanistyczne przedpola dawnej Bramy Młyńskiej w Kątach Wrocławskich wraz z raportem z badań architektonicznych dawnego przepustu wód fosi „zewnątrznej” w obrębie ul. Norwida. Łączna długość przebudowanej nawierzchni drogi wyniosła 650 m. Zadanie było kontynuacją zadania rozpoczętego w 2020 r. Koszt realizacji zadania w roku 2021 wyniósł 3 137 845,12 zł.
- Budowa ul. Różanej i ul. Storczykowej w Kątach Wrocławskich. Zadanie inwestycyjne obejmowało wybudowanie dróg o nawierzchni z kostki betonowej ograniczonej krawężnikami w ul. Różanej i Storczykowej w Kątach Wrocławskich. Drogi objęte zadaniem obsługują bezpośrednio przyległe tereny jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Łączna długość wykonanych dróg to około 180 m. Umowny termin wykonania robót budowlanych – 07.05.2022 r. przy umownej wartości 482 083,74 zł. W 2021 r. na realizację inwestycji wydatkowano środki finansowe w wysokości: 3 075,00 zł.
- Przebudowa ul. Krótkiej w Kątach Wrocławskich. Zadanie inwestycyjne polegało na przebudowie konstrukcji nawierzchni jezdni, chodników i poboczy w rejonie ul. Krótkiej w Kątach Wrocławskich. Po rozpoczęciu inwestycji powstała konieczność wykonania robót dodatkowych polegających na wymianie betonowej kanalizacji deszczowej z powodu jej złego stanu technicznego. Inwestycja została zakończona i odebrana w marcu 2022 r. Finansowe rozliczenie realizacji robót zostanie przeprowadzone w 2022 r. i wyniesie około 373 tys. zł.
- Modernizacja drogi powiatowej w Małkowicach. W ramach pomocy finansowej dla Powiatu Wrocławskiego zmodernizowano pobocza drogi powiatowej nr 2018D w miejscowości Małkowice. Dla zadania udzielono dofinansowanie w wysokości 64 845,27 zł dla Starostwa Powiatowego we Wrocławiu.

Gmina Długołęka

W 2021 r. realizowany był szereg inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej – budowy dróg, ciągów pieszo-rowerowych, chodników, a także przygotowania dokumentacji projektowej dla inwestycji planowanych do realizacji w kolejnych latach. Poniżej prezentowane jest zestawienie inwestycji drogowych realizowanych w gminie Długołęka w 2021 r.

Tabela nr 24. Zestawienie inwestycji drogowych wykonanych w 2021 roku w gminie Długołęka

Nazwa przedsięwzięcia	Wartość robót budowlanych [zł]	Okres realizacji
Ramiszów przejście dla pieszych	233 700,00	2021-2022
Ramiszów - Pasikurowice	825 125,22	2021-2022
Budowa drogi powiatowej nr 1916D - ulicy Kiełczowskiej (dz. nr 325, obręb Mirków), na odcinku od ul. Kwiatowej do ul. Bławatnej w miejscowości Mirków, gm. Długołęka (635 m)	2 887 459,85	2021-2022
Przebudowa dróg gminnych w m. Wilczyce - ul Akacyjowa, Lipowa, Leśna, Słoneczna, gm. Długołęka (629 m)	1 426 800,00	2021-2022
Budowa ulicy Wiosennej wraz z sięgaczem, budowa ulicy Wiśniowej wraz z sięgaczem, przebudowa ulicy Różanej i Ładnej w obrębie miejscowości Kiełczów (1032 m)	4 724 543,74	2021-2022
Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1920D, w miejscowości Kątna w Gminie Długołęka (540 m)	1 553 500,00	2020-2022/2021
Remont ul Brzozowej w m. Byków gm. Długołęka (140 m)	182 242,46	
Przebudowa i remont dróg wewnętrznych, tj. ulicy Sienkiewicza, ulicy Bema i ulicy Zielonej w miejscowości Długołęka (571,46 m)	1 029 634,67	2021-2021
Budowa drogi dojazdowej zlokalizowanej na dz. nr ew. 204/7 obręb Długołęka (42,4 m)	145 140,00	2021-2021
Remont ul. Magnoliowej w Śliwicach, gm. Długołęka (802,1 m)	959 400,00	2021-2021
Remont drogi gminnej ul. Bławatnej (dz. nr 326/2) w m. Mirków wraz z przebudową sieci kanalizacji sanitarnej (dz. 326/2, 328) (740 m)	1 950 189,75	2021-2021
Przebudowa ulicy Lipowej (dz. nr ew. 100/1 i 479) w miejscowości Kiełczów, gm. Długołęka (245 m)	755 367,85	2021-2021
Przebudowa drogi zlokalizowanej na działce nr 425/6 w obrębie m. Stępin, gmina Długołęka wraz z budową oświetlenia drogowego oraz odwodnieniem (138 m)	285 172,02	2021-2021
Przebudowa ul. Makowej w m Mirków		2020-2021
Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1917D, w m. Wilczyce (272 m)	701 166,67	2020-2021
Roboty budowlane polegające na wykonaniu przebudowy ul. Modrzewiowej wraz z oświetleniem i odwodnieniem ulicznym w obrębie m. Kiełczów (540 m)	1 926 694,42	2020-2021
Roboty budowlane polegające na remoncie nawierzchni i konstrukcji drogi ul. Łąkowej dz. nr ew. 416 oraz ul. Stokrotkowej, dz. nr ew 237/1 wraz z odwodnieniem w miejscowości Wilczyce (220 m)	403 935,76	2020-2021

Źródło: Raport o stanie gminy Długołęka za rok 2021

Transport zbiorowy

W dniu 23 października 2019 r. został powołany Pełnomocnik Zarządu Powiatu Wrocławskiego ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej. Funkcję tę pełni Z-ca Dyrektora Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego we Wrocławiu. Zgodnie z uchwałą nr 225/19 Zarządu Powiatu Wrocławskiego w sprawie wyznaczenia

zadań Pełnomocnikowi Zarządu Powiatu Wrocławskiego ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej, do zadań Pełnomocnika należy:

- analiza potrzeb przewozowych na terenie Powiatu Wrocławskiego;
- ocena funkcjonującego planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Wrocławskiego oraz jego aktualizacja albo opracowanie nowego dokumentu;
- współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami w zakresie transportu zbiorowego;
- współpraca z organizacjami branżowymi, partnerami społecznymi i innymi podmiotami w zakresie transferu dobrych praktyk z obszaru transportu zbiorowego;
- udział w konsultacjach, seminariach, spotkaniach roboczych itp., dotyczących istotnych dla rozwoju transportu zbiorowego decyzji, dokumentów, strategii, projektów itp.;
- rekomendowanie Zarządowi Powiatu Wrocławskiego rozwiązań z zakresu transportu i komunikacji zbiorowej.

W 2020 r. bieżące działania Pełnomocnika w obszarze publicznego transportu zbiorowego koncentrowały się na:

- udziale w spotkaniach/wideokonferencjach dotyczących przedsięwzięć, realizowanych we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- analizie możliwości partycypowania Powiatu Wrocławskiego (także w formie finansowej) w przedsięwzięciach z zakresu publicznego transportu drogowego, we współpracy z gminami, położonymi na terenie Powiatu Wrocławskiego oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. W opisanym zakresie, w roku 2021 prowadzone będą analizy/prace, zmierzające do wypracowania szczegółowych zasad wsparcia przez Powiat Wrocławski przedsięwzięć w tej sferze działalności powiatu.

Wykaz spotkań z zakresu transportu zbiorowego w 2020 r. (spotkania stacjonarne oraz w formie transmisji na odległość):

- 22 stycznia 2020 r. – spotkanie w Urzędzie Miasta Wrocławia – spotkanie Komitetu Transportowego Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego poświęcone: funkcjonowaniu kolei aglomeracyjnej w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, przedstawieniu modelu funkcjonowania i rozwoju Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej / Metropolitalnej – proponowane warianty, informacji w zakresie prac nad projektem ustawy metropolitalnej dla WrOM oraz porozumienia, dotyczącego transportu we WrOM; wypracowaniu wspólnego stanowiska do dalszych rozmów z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego;

- 29 stycznia 2020 r. – spotkanie w Urzędzie Miasta Wrocławia z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, poświęcone perspektywom rozwoju kolei metropolitalnej – w spotkaniu uczestniczył Starosta Powiatu Wrocławskiego;
- 12 marca 2020 r. – spotkanie w Urzędzie Miasta Wrocławia – spotkanie robocze delegacji samorządów Aglomeracji Wrocławskiej, dotyczące realizacji projektu Wrocławska Kolej Metropolitalna (omówienie uwag zgłoszonych do projektu porozumienia, dotyczącego współpracy w zakresie uruchomienia połączeń kolejowych w ramach WKM, ustalenie harmonogramu ramowego prac zespołu na 2020 rok, dyskusja w sprawie założeń i wstępnych materiałów, dotyczących WKM);
- 25 czerwca 2020 r. – wyjazdowe spotkanie z przedstawicielami gmin, wchodzących w skład powiatu wrocławskiego, dotyczące m.in. transportu zbiorowego (perspektyw i rozwoju transportu publicznego na terenie powiatu wrocławskiego);
- 29 czerwca 2020 r. – spotkanie Komitetu Transportowego Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego dotyczące zagadnień: związku transportowego (idea, założenia, harmonogram działań), Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej, wspólnego biletu (opracowanie w ramach ZIT), informacji na temat stanu prac nad planem zrównoważonej mobilności dla Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego;
- 15 grudnia 2020 r. – spotkanie robocze online z wykonawcą zamówienia (realizowanego na zlecenie Gminy Wrocław – Biura ZIT), dotyczącego opracowania dokumentu pn. „Analiza funkcjonalno-finansowa opracowania i wdrożenia koncepcji wspólnego systemu biletowego we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym”.

Ponadto, w ramach działań z zakresu publicznego transportu zbiorowego Powiat Wrocławski w roku 2020:

- przyjął projekt porozumienia, dotyczącego współpracy w zakresie uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej (WKM); Na podstawie porozumienia, jednostki samorządu terytorialnego wyrażają wolę podejmowania wspólnych działań na rzecz poprawy kolejowej oferty przewozowej w obrębie Aglomeracji Wrocławskiej poprzez zwiększenie liczby połączeń kolejowych, zapewnienie koordynacji tych połączeń z istniejącą ofertą lokalnej komunikacji zbiorowej oraz organizacji akcji informacyjnej mającej na celu promowanie transportu kolejowego wśród mieszkańców aglomeracji. Projekt tego dokumentu zakłada gotowość jednostek samorządu terytorialnego do partycypacji w kosztach związanych z realizacją wspomnianych zadań (w formie dotacji na podstawie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego). Zakłada również, że organizatorem publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich przewozach pasażerskich będzie Województwo Dolnośląskie a zadanie określone w porozumieniu będzie realizowane poprzez operatora przewozów pasażerskich, wybranego przez Województwo Dolnośląskie jako organizatora;

- przyjął projekt listu intencyjnego, dotyczącego działań samorządów lokalnych Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego na rzecz przygotowania modelu współpracy w zakresie planowania, organizacji i zarządzania publicznym transportem zbiorowym na obszarze metropolitalnym; Intencją dokumentu jest wola współpracy na rzecz doprowadzenia do powstania spójnego, wspólnego systemu planowania, organizacji i zarządzania publicznym transportem zbiorowym we Wrocławskim Obszarze Metropolitalnym. Taki system ma umożliwić zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu zbiorowego dla mieszkańców poprzez optymalizację wykorzystania dostępnych sił i środków samorządów lokalnych, a podstawowym narzędziem optymalizacji ma być integracja funkcjonalna, przestrzenna i taryfowa lokalnych podsystemów transportu zbiorowego;
- rozpoczął prace nad analizą możliwości partycypowania Powiatu Wrocławskiego (także w formie finansowej) w przedsięwzięciach z zakresu publicznego transportu drogowego we współpracy z gminami, położonymi na terenie powiatu wrocławskiego oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. W opisanym zakresie prowadzone były wstępne analizy (zwłaszcza pod kątem analizy przepisów prawa) zmierzające do wypracowania szczegółowych zasad wsparcia przez Powiat Wrocławski przedsięwzięć w opisanym zakresie. Wypracowanie wspomnianych zasad zaplanowano na rok 2021.

Dla potrzeb zintensyfikowania zadań w zakresie transportu zbiorowego, w dniu 18 listopada 2021 r. Starosta Powiatu Wrocławskiego powołał Zespół zadaniowy ds. realizacji zadań w zakresie transportu zbiorowego na terenie Powiatu Wrocławskiego (Zarządzenie nr 72/21). Do zadań tego Zespołu należy w szczególności:

- koordynacja działań podejmowanych przez Powiat Wrocławski w zakresie transportu zbiorowego na terenie Powiatu Wrocławskiego;
- sporządzanie opinii, analiz, projektów stanowisk i rozwiązań w zakresie transportu zbiorowego na terenie Powiatu Wrocławskiego;
- monitorowanie prac jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie transportu zbiorowego, które mogą wpływać na transport zbiorowy na terenie Powiatu Wrocławskiego;
- współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami branżowymi i innymi podmiotami w zakresie transferu dobrych praktyk odnoszących się do transportu zbiorowego

W 2021 roku podobnie jak w roku ubiegłym odbywały się spotkania w zakresie transportu zbiorowego zarówno w formie stacjonarnej jak i w formie transmisji na odległość. Poniżej zestawiono wykaz spotkań:

W ramach działań z zakresu publicznego transportu zbiorowego Powiat Wrocławski zlecił firmie TRAKO Projekty Transportowe Szamborski i Szelukowski Sp. J. z siedzibą we Wrocławiu, opracowanie kompleksowej koncepcji komunikacji powiatowej w powiecie wrocławskim. Z powyższego opracowania wynika przede wszystkim, że nadzwyczajnie

rozbudowany system organizacji istniejącego publicznego transportu zbiorowego w Powiecie Wrocławskim oraz silnie zróżnicowane nasycenie usług przewozowych uniemożliwiają wypracowanie systemowego rozwiązania dla jednolitego kształtu przewozów o charakterze powiatowym we wszystkich gminach w powiecie.

Obecnie na obszarze Powiatu Wrocławskiego dominują trzy główne systemy publicznego transportu zbiorowego:

- komunikacja miejska organizowana przez Gminę Wrocław z liniami komunikacyjnymi uruchamianymi na trasach z Wrocławia do wybranych gmin w Powiecie Wrocławskim;
- komunikacje gminne organizowane przez wybrane gminy z przewozami realizowanymi głównie na trasach w kierunku Wrocławia;
- wojewódzkie przewozy pasażerskie w transporcie kolejowym organizowane przez Województwo Dolnośląskie.

W latach 2020-2021 na obszarze Powiatu Wrocławskiego zadania w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego realizowane były w ramach samorządów gminnych. Z uwagi na lokalizację powiatu i bezpośrednie graniczenie z miastem Wrocławiem – gminy zawierały zazwyczaj porozumienia z miastem Wrocławiem w zakresie właściwego skomunikowania swoich mieszkańców z Wrocławiem.

Gmina Długołęka

Od 27 stycznia 2018 r. operatorem komunikacji międzygminnej Wrocław - Długołęka wyłonionym w drodze przetargu organizowanego przez Urząd Miejski Wrocławia jest konsorcjum firm A21 Spółka z o.o., KŁOSOK Sp. z o.o. S.k., PKS Południe Spółka z o.o. Ponadto od 4 stycznia 2021 r. na najbardziej obleganych kursach na liniach 904, 911, 921 i 924 kursuje 5 autobusów przegubowych marki Solaris Urbino 18 obsługiwanych przez operatora Bus Marco Polo Wratistavia 1992 Sp. z o.o. Obecny kontrakt przewozowy obowiązuje do dnia 26 stycznia 2024 r. Przewozy świadczone są w ramach 9 linii autobusowych: 904, 911, 914, 921, 924, 931, 934, 936, 941. Koszt utrzymania komunikacji po stronie gminy Długołęka w 2021 r. wyniósł 5 302 141,77 zł.

Od 1.09.2018 r. wprowadzono dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych, ponadgimnazjalnych – nie dłużej niż do 21 roku życia bezpłatnych przejazdów na liniach 904, 911, 914, 921, 924, 931, 934, 936, 941 objętych porozumieniem międzygminnym z dnia 1 września 2006 r. na trasie z Gminy Długołęka do granic Wrocławia oraz na terenie Gminy Długołęka. Wzorem lat ubiegłych w 2021 r. na terenie Gminy Długołęka funkcjonowały również dwie linie nocne obsługiwane przez firmę Trako Marek Wierzbicki:

- N04 o przebiegu linii Wrocław – Długołęka – Łozina – Wrocław;
- N11 o przebiegu linii Wrocław – Kiełczów – Długołęka – Wrocław.

Utrzymanie przewozów na nocnych liniach weekendowych w 2021 r. wyniosło 121 789,60 zł.

Ponadto, aby zwiększyć komfort podróżnych korzystających z komunikacji zbiorowej, w 2021 r. na terenie gminy Długołęka zamontowano 14 szt. Nowych wiat przystankowych za łączną kwotę 96 104,89 zł. Przez teren gminy Długołęka przebiegają dwie linie kolejowe:

- linia nr 143 relacji Kalety – Wrocław Mikołajów (ruch pasażerski i towarowy), ze stacjami kolejowymi w miejscowości Długołęka i Borowa;
- linia nr 326 relacji Wrocław Psie Pole – Trzebnica (ruch pasażerski) z przystankami kolejowymi w miejscowości Ramiszów, Pasikurówce i Siedlec Trzebnicki.

W 2021 r. Gmina Długołęka udzieliła dotacji celowej Województwu Dolnośląskiemu na współfinansowanie połączeń kolejowych na obszarze Gminy w ramach Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej w wysokości 369 926,60 zł.

Gmina Czernica

Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich we WrOF. Realizacja zadania obejmowała rewitalizację linii kolejowej 292 wraz z budową na terenie Gminy Czernica 4 przystanków typu parck&ride w miejscowościach Chrzastawa Mała, Nadolice Wielkie, Nadolice Małe, Dobrzykowice. Zadanie było realizowane w ramach projektu partnerskiego PKP PLK S.A i Gmin: Czernica, Wrocław, Jelcz-Laskowice, z dofinansowaniem z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Dzięki nowemu połączeniu obsługiwanemu przez nowoczesne pociągi hybrydowe Impuls II, mieszkańcy Gminy Czernica mogą dojechać do Wrocławia na stacje Wrocław Wojnów Wschodni, Wrocław-Strachocin, Wrocław Swojczyce, Wrocław-Popiele, Wrocław Kowale, Wrocław Sołtysowice, Wrocław Nadodrże, Wrocław Szczepin, Wrocław Mikołajów, Wrocław Główny) oraz do Jelcza Laskowic. Zadanie zakończono 31 grudnia 2021 r. Całkowita wartość zadania: 103.580.990,96 zł. Łącznie wykonana przez Gminę Czernica infrastruktura kosztowała 2.110.479,70 zł, a dofinansowanie wyniosło 1.454.171,85 zł.

Gmina Kąty Wrocławskie

Komunikacja Zbiorowa w Gminie Kąty Wrocławskie opiera się na połączeniach autobusowych i kolejowych. Przewozy kolejowe realizowane są przez Koleje Dolnośląskie i POLREGIO na linii kolejowej 274 na odcinku Wrocław Główny – Kąty Wrocławskie w ramach relacji :

- D6 - Wrocław - Wałbrzych - Jelenia Góra - Szklarska Poręba,
- D16 - Wrocław - Świdnica - Dzierżonów Śląski - Bielawa Zachodnia,
- D28 - Wrocław - Wałbrzych - Meziměstí - Adršpach.

W 2021 roku na obszarze gminy Kąty Wrocławskie w przeważającej mierze autobusowy transport zbiorowy opierał się na organizowanych przez Gminę przewozach w ramach Gminnej Komunikacji Autobusowej Kąty Wrocławskie, podzielonej wg funkcji i obszaru działania na linie aglomeracyjne (5 linii) oraz linie szkolno-dowozowe (9 linii).

Uzupełnieniem i dopełnieniem oferty były połączenia aglomeracyjne dofinansowane na podstawie porozumienia międzygminnego zawartego w 2009r. pomiędzy Gminą Kąty Wrocławskie a Wrocławiem w zakresie wspólnej organizacji komunikacji międzygminnej. Przewozy pasażerskie były organizowane przez miasto Wrocław na liniach Wrocław – Zabrodzie (linia nr 133/933), Wrocław – Samotwór (linia nr 609), Wrocław – Pietrzykowice – do kompleksu przemysłowego w Biskupicach Podgórnych (linia nr 607), Wrocław – Smolec (linia 907), Wrocław – Kębłowice (linia 909), Wrocław – Smolec (linia 927 L i P), Wrocław – Małkowice (linia 947).

Gmina Kąty Wrocławskie jest również organizatorem uruchomionej w 2019 r. Gminnej Komunikacji Autobusowej opierającej się na planie transportowym (pn. „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Kąty Wrocławskie” przyjętym uchwałą Rady Miejskiej nr XII/184/19 z dnia 26 września 2019r.). Kontynuuje się koncepcję zrównoważonego transportu publicznego poprzez wzajemne uzupełnianie się komunikacji autobusowej i kolejowej z uwzględnieniem położenia miejscowości, liczby mieszkańców oraz pozostałych elementów generowania ruchu (istniejące i potencjalne generatory ruchu).

Gmina Kobierzyce

Od 2008 roku działa dofinansowywana z budżetu Gminy Kobierzyce międzygminna komunikacja autobusowa. Dzięki takiemu rozwiązaniu wszystkie miejscowości na terenie gminy mają połączenie z Kobierzycami oraz Wrocławiem. Autobusowa komunikacja gminna uzupełniana jest przez prywatnych przewoźników. Od 1 stycznia 2019 r. w Gminie Kobierzyce obowiązuje bezpłatna komunikacja dla uczniów.

W 2021 roku wydatki poniesione na lokalny transport zbiorowy wyniosły 5 961 458,77 zł, natomiast porozumienie z Gmina Wrocław 1 056 468,00 zł.

Gmina Siechnice

W 2021 r. dokonano odbioru końcowego zadania inwestycyjnego budowy multimodalnych węzłów przesiadkowych przy stacjach kolejowych w Siechnicach i Świętej Katarzynie, łączących kolej podmiejską z komunikacją autobusową, samochodową i rowerową. W zakresie zakończonych inwestycji w bezpośrednim sąsiedztwie stacji kolejowych powstały parkingi dla ponad 160 samochodów osobowych, zadaszone parkingi dla rowerów, 4 nowe przystanki komunikacji autobusowej, a także stacje ładowania samochodów elektrycznych (jako niezbędny wymóg otrzymania dofinansowania do inwestycji), stacje do naprawy rowerów, wybudowano nowe oświetlenie uliczne, system kamer monitoringu miejskiego. Wokół centrów przesiadkowych przebudowano również infrastrukturę drogową. Uruchomiono zintegrowany system informacji pasażerskiej w oparciu o tzw. infokioski. W Siechnicach między innymi powstało nowe rondo, wybudowano drogę dojazdową do stacji kolejowej, chodniki, ścieżki rowerowe i zatoki autobusowe. W Świętej Katarzynie wybudowano między innymi część ul. Kolejowej, przebudowano część ul. Głównej, przebudowano sieć kanalizacji sanitarnej, wybudowano i przebudowano kanalizację deszczową. Wokół obu węzłów wykonano nasadzenia zieleni oraz zainstalowano elementy małej architektury. Multimodalne węzły przesiadkowe powstały w ramach projektu „Promowanie strategii niskoemisyjnych na terenie Gminy Siechnice - budowa multimodalnych centrów przesiadkowych” dofinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (PO IiŚ 2014-2020) w ramach Osi priorytetowej VI Rozwój

niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach, Działanie 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach. Koszt inwestycji wyniósł ponad 13 milionów złotych w tym ponad 9 milionów to wartość dofinansowania pozyskane przez Gminę Siechnice ze środków Unii Europejskiej.

System komunikacji miejskiej zapewniający obsługę transportową Gminy Siechnice w roku 2021 składał się z dwóch grup funkcjonalnych:

- aglomeracyjnych (międzygminne, których organizatorem była Gmina Siechnice, a operatorem Dolnośląskie Linie Autobusowe Sp. z o. o., obsługujące linię 800, 810, 820, 860, 870 84 oraz wewnątrzgminne, których organizatorem był związek powiatowo-gminny Oławskie Przewozy Gminno-Powiatowe, którego członkiem jest Gmina Siechnice, a operatorem związku jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Oławie S.A., obsługujące linię 83, 84, 85),
- miejskich, których operatorem był podmiot wewnątrz Gminy Wrocław – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. oraz spółka Dolnośląskie Linie Autobusowe Sp. z o. o. – realizujący zadania przewozowe na liniach 100 do Mokrego Dworu, 110 do Iwiny wybrane kursy w dni nauki szkolnej do miejscowości Iwiny, 133 i 145 do przystanku Iwiny rondo, 120 do Trestna, Blizanowic, 920 do Czernicy przez Trestno, Blizanowice oraz 903 łącząca Gminę Żórawina z miastem Wrocław przez Biestrzyków.

W celu zapewnienia szybkiej i wygodnej komunikacji z Wrocławiem, linie autobusowe łączące poszczególne miejscowości Gminy ze stacjami kolejowymi skoordynowano czasowo z godzinami przyjazdu i odjazdu pociągów. Istniała również możliwość zakupu biletu zintegrowanego na SKP i Koleje Dolnośląskie oraz Przewozy Regionalne w zakresie biletu zintegrowanego. Bilet taki upoważniał do przejazdu SKP i pociągami po preferencyjnej cenie.

Trasy rowerowe

W 2019 roku Zarząd Powiatu Wrocławskiego w formie uchwały podjął decyzję o kontynuacji realizowanego w latach 2016 – 2018 programu „Bezpieczna droga”. Kolejna edycja tego programu przewiduje dalszą współpracę z gminami w zakresie budowy chodników przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Wrocławskiego w latach 2019 – 2023. Nowością tej edycji jest rozszerzenie katalogu możliwych do realizacji inwestycji. Od teraz gminy mogą wnioskować o realizację następujących rodzajów zadań:

- budowa chodników,
- budowa ciągów pieszo-rowerowych,
- budowa dróg rowerowych,
- przebudowa odcinków dróg powiatowych wynikająca z realizacji powyższych rodzajów robót budowlanych.

W latach 2020-2021 gminy zrealizowały następujące zadania związane z budową ciągów pieszo-rowerowych oraz budową dróg rowerowych w formule „zastępstwa inwestorskiego” przy udziale finansowym Powiatu Wrocławskiego:

W roku 2020 **Gmina Długołęka** rozpoczęła realizację dwuletnich następujących zadań w formie tzw. „zastępstwa inwestorskiego” (z lat 2019/2020):

- „Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego miejscowości Długołęka i Kamień wzdłuż drogi powiatowej nr 1918D w gminie Długołęka” w formule zaprojektuj i wybuduj. Szacunkowy koszt realizacji zadania, wskazany w porozumieniu pomiędzy Powiatem a Gminą wynosi 2.189.400,00 zł. Udział Powiatu Wrocławskiego w jego realizacji wynosi 250.000 zł a udział Gminy Długołęka wynosi 1.939.400,00 zł. Udział finansowy Powiatu Wrocławskiego w zakresie 100% został przekazany Gminie w 2020 r. Realizacja zadania do 30.06.2021 r.,
- „Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego miejscowości Brzezia Łąka i Pietrzykowice wzdłuż drogi powiatowej nr 1920D w gminie Długołęka”. Wartość zadania wynosi 1.789.650,00 zł. Udział Powiatu Wrocławskiego w jego realizacji wynosi 250.000 zł a udział Gminy Długołęka wynosi 1.539.650,00 zł. Udział finansowy Powiatu Wrocławskiego w zakresie 100% został przekazany Gminie w 2020 r. Realizacja zadania do 30.06.2021 r.

W II półroczu 2020 roku **Gmina Kąty Wrocławskie** wyłoniła Wykonawców robót budowlanych do realizacji zadań w formie tzw. „zastępstwa inwestorskiego”. Wartości dofinansowania dla inwestycji wyniosły:

- „Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi powiatowej 2024D w m. Zabrodzie”. Koszt robót wyniósł 172.722 zł. Powiat przekazał środki w wysokości 86.361 zł,
- „Budowa drogi rowerowej w ciągu drogi powiatowej 2018D na odcinku Małkowice – Skałka”. Koszt robót budowlanych wyniósł 692.574. Rzeczywista wartość zadania była niższa niż określona w porozumieniu i Gmina zwróciła 388 zł. Powiat Wrocławski dofinansował realizację w kwocie 346.288 zł,
- „Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2010D przy ul. Nowowiejskiej w m. Kąty Wrocławskie”. Koszt robót wyniósł 421.531 zł. Powiat dofinansował zadanie w wysokości 210.766 zł.

Gminę **Siechnice** w naborze w formie tzw. „zastępstwa inwestorskiego”, zrealizowała następujące zadania tj.:

- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1937D w związku z budową chodnika z przylegającą ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Zacharzyckiej w Świętej Katarzynie na odcinku od ul. Słonecznej do Wschodniej Obwodnicy Wrocławia” – koszt realizacji zadania wynosi 652.000 zł. Udział finansowy Powiatu Wrocławskiego w realizacji tego zadania wyniósł 250.000 zł,
- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1937D w związku z budową chodnika z przylegającą ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Zacharzyckiej w Świętej Katarzynie na odcinku od Wschodniej Obwodnicy Wrocławia do Zacharzac” – koszt realizacji zadania wynosi 567.000 zł. Udział finansowy Powiatu Wrocławskiego w realizacji tego zadania wyniósł 250.000 zł,
- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1938D polegająca na budowie ścieżki pieszo-rowerowej od m.Smardzów do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 395 i w

obrębie tego skrzyżowania”. Zadanie planowane do realizacji w okresie dwuletnim (2021 – 2022) - koszt realizacji zadania wyniósł 3 280.220 zł. Udział finansowy Powiatu Wrocławskiego w realizacji tego zadania w roku 2021 wyniósł 21 033 zł;

Zadania z zakresu tras rowerowych realizowane przez gminy w 2021 roku

Poniżej przedstawiono zadania inwestycyjne polegające na budowie ścieżek rowerowych w gminach powiatu wrocławskiego realizowane z budżetu gminy przy współudziale środków zewnętrznych.

Gmina Kąty Wrocławskie

W gminie Kąty Wrocławskie najważniejszą inwestycją rowerową zrealizowaną w 2021 r. była - budowa sieci dróg rowerowych oraz B&R na terenie gminy Kąty Wrocławskie – droga rowerowa Kąty Wrocławskie - Nowa Wieś Kącka oraz Sadków- Sadowice. Roboty dla tego zadania inwestycyjnego zostały rozpoczęte w 2020 r. W 2021 r. zakończona została budowa dróg rowerowych na odcinkach: Kąty Wrocławskie – Nowa Wieś Kącka o długości 1 248,5 m oraz wzdłuż ul. Kolejowej w Sadkowie do stacji kolejowej Sadowice Wrocławskie o długości 609 m. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 3. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych, Poddziałanie 3.4.2 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT WrOF. Na realizację zadania w 2021 r. wydatkowano środki finansowe w wysokości 734 958,13 zł.

Gmina Kobierzyce

W gminie Kobierzyce na Program budowy i oznakowania tras rowerowych, ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy przeznaczono łącznie 80 000 zł. Wykonano również przebudowę drogi gminnej Kobierzyce-Chrzanów wraz z budową ciągu pieszorowerowego na trasie T3. Koszt inwestycji 220 000,00 zł.

Gmina Długołęka

Na terenie gminy Długołęka w 2021 r. zrealizowano przedsięwzięcie pod nazwą: Budowa dróg dla rowerów na terenie Gminy Długołęka (Prusowice-Domaszczyn-Szczodre Długołęka-Byków). Wykonano 6168,53 m dróg rowerowych, a wartość robót budowlanych wyniosła 8 853 654,72 zł. Dodatkowo wykonano również ciąg pieszo – rowerowy łączącego miejscowości Długołęka – Kamień, wzdłuż drogi powiatowej 1918D w Gminie Długołęka (914,54 m, wartość robót budowlanych -2 234 295,00 zł).

Gmina Sobótka

W 2021 roku gmina przystąpiła do realizacji zadania pt: „Poprawa transportowej mobilności mieszkańców poprzez budowę sieci dróg rowerowych oraz budowę obiektów parkuj i jedź (P&R) i B&R na terenie gmin Jelcz Laskowice, Kąty Wrocławskie, Sobótka. Zadanie zakłada budowę ścieżek rowerowych wraz z parkingami typu Park’ Ride i Bike’n Ride oraz infrastruktury im towarzyszącej w formule „zaprojektuj wybuduj”.

Projektowane ścieżki są zlokalizowane w mieście Sobótka. W 2021 wykonano ok. 90% dokumentacji projektowej z zakresu branży drogowej, na ukończeniu są dokumentacje z zakresu branży sanitarnej i elektrycznej, rozliczono część zakresu robót budowlanych na łączniku pomiędzy ul. Słoneczną a B. Chrobrego. Całość zadania będzie przeprowadzona do IV kwartału 2022 roku (wykonanie , wartość zadania 10.136.056,89 zł).

Brak danych w przypadku pozostałych gmin powiatu wrocławskiego.

4.1.2 Budownictwo i gospodarka komunalna

Na terenie powiatu wrocławskiego poszczególne gminy realizują zadania związane z budową sieci kanalizacyjnych oraz wodociągowych. Poniżej zestawiono zadania inwestycyjne zrealizowane w poszczególnych gminach powiatu wrocławskiego w 2021 r.

Gmina Kąty Wrocławskie

Najważniejsze inwestycje kanalizacyjne zrealizowane w 2021 r. to:

- Budowa kanalizacji sanitarnej wschód – etap II - Mokronos Dolny. W ramach inwestycji została wykonana kanalizacja na terenie całej miejscowości Mokronos Dolny w systemie grawitacyjno – tłocznym z włączeniem się do kanalizacji sanitarnej miasta Wrocławia. W ramach zadania zostały odtworzone nawierzchnie dróg, w których zlokalizowana jest kanalizacja. W 2021 r. na inwestycję z budżetu gminy wydatkowane zostały środki finansowe w wysokości – 4 039 270,55 zł. Budowa kanalizacji sanitarnej w Mokronosie Dolnym otrzymała dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 4 193 400,00 zł i dotacji w wysokości 2 198 500,00 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.
- Budowa kanalizacji sanitarnej wschód – etap III - Mokronos Górny. Zadanie obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej w Mokronosie Górnym. Roboty budowlane w ramach inwestycji zostały rozpoczęte w 2020 r. Zakończenie robót planowane jest na 2023 r. W wyniku realizacji inwestycji, wybudowanych zostanie ok. 15 km kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz ponad 2 km kanalizacji tłocznej, w tym 8 przepompowni ścieków wraz z przyłączami wody i prądu oraz zagospodarowaniem terenu i niezbędną armaturą. Ścieki z Mokronosu Górnego odprowadzane będą systemem kanalizacji do Mokronosu Dolnego i dalej do Miasta Wrocławia. Na realizację inwestycji w 2021 r. gmina wydatkowała środki finansowe w wysokości – 4 526 999,80 zł. W latach 2023 – 2024 planowane jest rozpoczęcie budowy kanalizacji sanitarnej w kolejnych wschodnich miejscowościach gminy: Cesarzowice, Gądów i Nowa Wieś Wrocławska.

Gmina Czernica

Najważniejszą inwestycją z zakresu gospodarki komunalnej w Gminie Czernica w 2021 r. była budowa zbiornika retencyjnego na wodę 800 m³ wraz z infrastrukturą towarzyszącą

– Etap I na działce nr 197/1 AM-1 obręb Kamieniec Wrocławski. Realizacja zadania obejmowała budowę na terenie Centralnego Węzła Przesyłu Ścieków Komunalnych w Kamieńcu Wrocławskim zamkniętego zbiornika retencyjnego na wodę wodociągową z sieci MPWiK Wrocław o pojemności 800 m³ wraz z komorą armatury, doposażeniem w drugi zestaw hydroforowy i zagospodarowaniem terenu. Zbiornik służył będzie magazynowaniu wody w celu zasilenia sieci w okresach wysokiego zapotrzebowania na wodę. Zadanie zakończono w październiku 2021 r. Kolejny etap to budowa zbiornika retencyjnego na ścieki sanitarne wraz z przebudową istniejących zbiorników. Wartość wykonania: 101.475,00 zł Całkowita wartość zadania: 3.288.968,90 zł.

Zakres pozostałych inwestycji w obszarze gospodarki komunalnej i ochrony środowiska zrealizowanych w 2021 r. obejmował następujące zadania:

- uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Dobrzykowicach - wartość wykonania - 534.464,48 zł;
- budowa kanalizacji sanitarnej w Chrzastawie Małej (wartość wykonania - 145.628,12 zł), w Dobrzykowicach (wartość wykonania 2.904.451,46 zł);
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach inicjatywy lokalnej - 268,00 zł;
- dokapitalizowanie spółki Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. z siedzibą w Ratowicach - 600.400,00 zł.

Gmina Długołęka

Inwestycje w zakresie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej realizowane są przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w ramach wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

W roku 2021 zakończono zadanie rozbudowy i modernizacji SUW w Śliwicach i Łosicach. Zostały uruchomione nowe ciągi technologiczne w nowych budynkach jak również wykonano nowe zbiorniki retencyjne na wodę uzdatnioną. Zdolność produkcyjna stacji w Śliwicach i Łosicach wzrosła do 120 m³/d. Ponadto wykonano i zakończono prace związane z budową rurociągu tranzytowego o średnicy 160 mm Mirków – Kiełczów. Pomiędzy miejscowościami Januszkowice – Jaksonowice wybudowano odcinek sieci tranzytowej PEHD 160 mm (ETAP I) z włączeniem do istniejącej sieci w Michałowicach, poprawiając możliwości dystrybucyjne systemu wodociągowego, głównie z nowo przebudowanej stacji uzdatniania wody w Łosicach. Zakończono również budowę sieci wodociągowej PEHD 160 mm w Ramiszowie umożliwiającej przesył wody z MPWiK Wrocław (wraz z komorą przesyłową), co zabezpieczy dostawę wody dla rejonu intensywnej rozbudowy osiedla domów jednorodzinnych. Dodatkowo zrealizowano

i zakończono budowę sieci wodociągowej PEHD 160 mm w miejscowości Łozina, umożliwiającej przesył wody z rozbudowanego SUW Łosice w kierunku SUW Łozina. W Śliwicach, wymieniono starą instalację w ul. Lipowej w której dochodziło do dużych strat wody na sieć wodociągową PEHD 125 mm. W obszarze kanalizacji wykonano zabudowę studni przepływomierza na przebudowanym rurociągu tłocznym w Długołęce oraz wykonano rurociąg tłoczny RT 200 Domaszczyn który spięto z siecią grawitacyjną poprzez zabudowę studni rozprężnej z dnem kulistym.

Gmina Siechnice

W 2021 r. na terenie gminy Zarząd Gospodarki Komunalnej Sp. z o. zrealizował, bądź przystąpił do realizacji budowy następujących odcinków cieci wodociągowej:

- Budowa odcinka sieci wodociągowej PEHD 225mm od ulicy Wrocławskiej w Radwanicach do ulicy Różanej w Siechnicach oraz odcinka sieci wodociągowej PEHD 225mm od ulicy Pogodnej w Radwanicach do ulicy Kolejowej w Radwanicach wraz z odtworzeniem nawierzchni drogowych (Wartość projektu: 2 275 535,00 zł, dofinansowanie: 2 275 535,00 zł),
- Budowa odcinka sieci wodociągowej PEHD 225mm od ulicy Kościuszki w Iwinach do skrzyżowania ulic Brochowskiej i Kościuszki w Iwinach wraz z odtworzeniem nawierzchni drogowych (Wartość projektu: 504 300,00 zł, dofinansowanie: 500 000,00 zł),
- Budowa odcinka sieci wodociągowej PEHD 225mm od ulicy Wrocławskiej i Kolejowej w Żernikach Wrocławskich do ulicy Poziomkowej w Żernikach Wrocławskich wraz z odtworzeniem nawierzchni drogowych (Wartość projektu: 1 008 600,00 zł, dofinansowanie: 1.000.000,00 zł),

Gmina Kobierzyce

W 2021 r. zakończono inwestycję budowy sieci kanalizacji sanitarnej w 11 miejscowościach gminy (zakres podstawowy, wartość nakładów na inwestycję w 2021 r. plan – 5,690.000,00 zł, wykonanie – 4,773.264,60 zł, tj. 83,89 %). W ramach zadania wykonano budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Pełczyce, Kuklice, Magnice, Księginice, Chrzanów, Raławice Wielkie, Żerniki Małe, Krzyżowice, Bąki, Nowiny i Małuszów. Wybudowano łącznie ok. 55 km sieci kanalizacyjnej, w tym sieć grawitacyjna: ok. 30 km, sieć tłoczna ok. 25 km oraz 28 przepompowni ścieków. Dodatkowo w ramach zadania w 2021 r. kontynuowano budowę dodatkowych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gm. Kobierzyce – etap II i III: m.in. w miejscowości Żerniki Małe: zakończono budowę sieci kanalizacji sanitarnej i tłocznej wraz z budową przepompowni ścieków w ul. Liliowej i Olchowej, w ul. Jaśminowej, w m. Krzyżowice: w ul. Świerkowej i Różanej, w m. Chrzanów: ul. Kobierzyckiej, w m. Małuszów ul. Słoneczna. Opracowano dokumentację projektową dla budowy dodatkowych odcinków sieci kanalizacyjnej – etap III: Pełczyce ul. Kalinowa, Lipowa, Kwiatowa, Księginice ul. Akacyjowa, Różana, Radosna, Chrzanów sięgacz ul. Lipowej dz. 79/8, Żerniki Małe, ul. Krótka, sięgacz ul. Bocznej dz. 76/7, Krzyżowice ul. Lawendowa, Dębowa i Klonowa.

W 2021 r. rozpoczęto również realizację prac budowlanych w następującym zakresie:

- budowa rurociągów tłocznych – na odcinku wpicie w ul. Kasztanowej w Kuklicach, budowa sieci w ul. Wiosennej w Kuklicach, przejście pod drogą krajową nr 8, budowa sieci na terenie Leoni Kabel oraz w ul. Kobierzyckiej w Wierzbicach,
- budowa sieci na odcinku drogi wojewódzkiej ul. Oławska w Wierzbicach,

- budowa przepompowni ścieków w Pustkowie Żurawskim - osadzono zbiornik przepompowni ścieków. W ramach inwestycji zostanie wybudowana sieć kanalizacji sanitarnej tłocznej z oczyszczalni ścieków w Pustkowie Żurawskim do oczyszczalni ścieków w Kobierzycach oraz zostanie zlikwidowana przeciążona oczyszczalnia ścieków w Pustkowie Żurawskim. Po zakończeniu inwestycji wszystkie ścieki z terenu gminy będą kierowane do zmodernizowanej w 2018 r. oczyszczalni ścieków w Kobierzycach,
- budowa połączenia gminnej sieci wodociągowej w Wysokiej z siecią miejską Wrocławia,
- budowa sieci wodociągowych jako inwestycje towarzyszące budowie kanalizacji w gm. Kobierzycy,
- wykonanie ujęcia wody podziemnej w Biskupicach Podgórnym (inwestycja zrealizowana).

Powiat wrocławski w zakresie wydatków inwestycyjnych w roku 2020 zrealizował zadanie pt. „Rozbudowa sieci gazowej wraz z budową kotłowni gazowych w PZS nr 1 w Krzyżowicach”. Celem zadania było zmniejszenie kosztów wytwarzania ciepła i strat na przesył ciepła poprzez skrócenie odcinka sieci wysokoparametrowej i wykonanie dwóch kotłowni gazowych oraz instalacji gazowej do urządzeń w kuchni zlokalizowanej w budynku internatu. Zakres prac obejmował wykonanie instalacji gazowej, adaptację pomieszczenia w budynku hotelowym i pomieszczenia węzła cieplnego w budynku sali gimnastycznej z częścią mieszkalną na kotłownię gazową oraz wykonanie instalacji gazowej dla urządzeń technologicznych kuchni zlokalizowanej w budynku internatu. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z umową, wydatkowano środki w wysokości 343 785 zł.

Brak danych w przypadku pozostałych gmin powiatu wrocławskiego.

4.1.3 Rolnictwo

Prawidłowo prowadzona melioracja ma wpływ na zmniejszanie procesu degradacji gleb. Ponadto, z uwagi na zwiększanie się ilości prowadzonych przez rowy melioracyjne wód, w związku ze zwiększoną częstotliwością ponadnormatywnych opadów deszczu lub występującymi okresami suszy i w związku z nimi koniecznością zatrzymania wód, potrzeby związane z utrzymaniem sprawności systemów melioracyjnych wymagają większych nakładów finansowych. Jednym ze źródeł finansowania prac konserwacyjnych prowadzonych na urządzeniach melioracyjnych objętych działalnością spółek wodnych jest pomoc finansowa z budżetu Powiatu Wrocławskiego na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, w formie dotacji celowej.

W roku 2020 Powiat Wrocławski przekazał na ten cel 320 tysięcy złotych, co przełożyło się na wykonanie gruntownych konserwacji rowów o łącznej długości 16,116 km.

W roku 2021 Powiat Wrocławski udzielił dotacji celowych spółkom wodnym na łączną kwotę 320 tysięcy złotych, co dało możliwość przeprowadzenia gruntownych konserwacji rowów melioracyjnych o łącznej długości 13,770 km.

4.1.4 Turystyka i rekreacja

Promocja powiatu realizowana jest również w punktach Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej (DOT) poprzez przekazywanie materiałów promujących walory przyrodnicze powiatu. Wydatki związane z upowszechnianiem turystyki w 2020 r. przedstawiały się następująco: 16 800 zł, w tym m.in.: na opłatę składki członkowskiej w Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej w kwocie 6 000 zł, w ramach dotacji celowej z budżetu Powiatu wydatkowano kwotę 10 800 zł na zrealizowanie zadania konkursowego obejmującego zorganizowanie wycieczki oraz konkursu dla uczniów szkół podstawowych z Powiatu Wrocławskiego pn. „Co wiecie o Wrocławskim Powiecie”. W 2021 r. wydatkowano znacznie większą kwotę tj. 51 500 zł, w tym na opłacenie składki członkowskiej w Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej w kwocie 6 000 zł oraz w ramach dotacji celowej z budżetu Powiatu wydatkowano kwotę 29 900 zł na realizację zadań obejmujących zorganizowanie konkursów: „Trasy rowerowe w Powiecie Wrocławskim”, „Wędrownik po Powiecie Wrocławskim”, „Poznaj Powiat i rozwiąż zagadkę” oraz usługi związane z promocją turystyczną Powiatu Wrocławskiego mapki, publikacje turystyczne w kwocie 15 600 zł.

Atrakcyjną bazą rekreacyjno-szkoleniową jest Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszynie. Jako jednostka organizacyjna Powiatu Wrocławskiego realizuje zadania z zakresu popularyzacji sportów wodnych, uprawiania turystyki aktywnej, aktywnego uczestnictwa w sporcie i rekreacji oraz edukacji w obszarze ochrony przyrody w obrębie Zalewu Mietkowskiego. Oferta skierowana jest zarówno do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego jak i turystów.

Zgodnie z raportem finansów Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszynie na bieżące utrzymanie obiektu i wydatki związane z podniesieniem atrakcyjności turystycznej ośrodka w roku 2021 wydatkowano kwotę 487 649 zł. Ponadto w ramach poprawy funkcjonalności Ośrodka Powiat Wrocławski nabył działkę, której koszt wynosi 1 230 000 zł.

W ramach edukacji w obszarze ochrony przyrody przy ścisłym współudziale powiatu wrocławskiego oraz Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych odbył się cykl warsztatów mających na celu poszerzenie wiedzy ekologicznej m.in. poprzez krzewienie wiedzy o walorach przyrodniczych obszaru powiatu oraz zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony przyrody u uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu powiatu wrocławskiego.

4.1.5 Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Realizacja projektów o charakterze edukacyjnym adresowanych do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, a w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej uczęszczającej do szkół podstawowych i gimnazjalnych Powiatu Wrocławskiego, ma na celu propagowanie zachowań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju.

W 2020 r. tut. Wydział Ochrony Środowiska w/m współpracował ze Stowarzyszeniem „Aquila” z siedzibą we Wrocławiu, które złożyło ofertę w trybie pozakonkursowym, zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. 2022 poz. 1327 ze zm).

Dofinansowanie uzyskał projekt pn.: „Przygarnij zapylacza – warsztaty edukacyjno-przyrodnicze on-line i domki dla zapylaczy dla mieszkańców”. Realizacja zadania odbyła się w formie on-line, co pozwoliło na dotarcie do większej ilości odbiorców i było bezpieczne w związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z potencjalnym niebezpieczeństwem zakażenia koronawirusem.

Celem zadania było zaangażowanie mieszkańców, zarówno dzieci jak i dorosłych, do wspólnej, rodzinnej nauki i zabawy. Podczas warsztatów odbiorcy zostali poinformowani czym są zapylacze i jaką pełnią funkcję w przyrodzie. Oprócz tego poruszono kwestię, dlaczego zapylacze są zagrożone oraz jak możemy im pomagać. Osoby, biorące udział w projekcie usłyszały o innych zapylaczach, poza pszczołą miodną, które można spotkać w Polsce. Wykorzystując wiedzę nabytą podczas warsztatów uczestnicy mogli sami wykonać domki dla owadów, a także dowiedzieli się na jakie elementy konstrukcji należy zwrócić uwagę, aby spełniły swoją funkcję. Ponadto słuchacze nauczyli się wykorzystywać materiały z recyklingu, aby stworzyć takie domki i poidelko dla owadów.

W ramach zadania na stronie internetowej oraz fb Powiatu Wrocławskiego zamieszczony został filmik warsztatowy zawierający instrukcję budowy domku dla dzikich zapylaczy oraz informacje o roli i znaczeniu pszczoł oraz zapylaczy. Dodatkowo wyprodukowano 120 domków dla zapylaczy, które wraz z zestawami roślin miododajnych i ulotkami o zapylaczach zostały przekazane do Wydziału Promocji w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu. Zestawy zostały rozdane mieszkańcom powiatu wrocławskiego w ramach konkursów organizowanych wspólnie przez Wydział Promocji oraz Stowarzyszenie Aquila. Po pomalowaniu swoich domków (zgodnie z własną inwencją i kreatywnością) ich twórcy mogli je powiesić w ogrodach lub na balkonach, a nasiona roślin wysiać w okolicy tworząc bazę pokarmową dla owadów.

W roku 2021 dofinansowanie w ramach współpracy z organizacją pozarządową uzyskał ponownie projekt realizowany przez Stowarzyszenie „Aquila” z siedzibą we Wrocławiu pn.: „Chrońmy owady zapylające i budujmy im domki! – warsztaty edukacyjne dla dzieci”. Tematyka projektu była kontynuacją zadania realizowanego w roku poprzednim. Projekt Stowarzyszenia „Aquila” skierowany był dla dzieci z klas 1-3 szkół podstawowych znajdujących się na obszarze powiatu wrocławskiego. W ramach zadania przeprowadzono w plenerze 11 zajęć edukacyjnych dla uczniów. Stworzono 240 małych domków dla zapylaczy, które zostały rozdane każdemu uczestnikowi zadania. Oprócz tego zbudowano 3 duże domki, które z kolei ustawiono na terenach zielonych szkół biorących udział w projekcie.

W ramach zadania powstał także skrypt służący do prowadzenia zajęć realizowanych w projekcie oraz przydatny w przyszłości innym nauczycielom prowadzącym lekcje o podobnej tematyce. Dodatkowo wydrukowano ulotki, które powstały w ramach zadania publicznego przeprowadzonego w roku 2020 pn.: „Przygarnij zapylacza – warsztaty edukacyjno-przyrodnicze on-line i domki dla zapylaczy dla mieszkańców”.

Wysokość środków finansowych przekazanych przez Powiat Wrocławski na zadania z zakresu edukacji ekologicznej w ramach realizacji Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w latach 2020-2021 wyniosła 20 000 zł tj. po 10 000 zł w każdym roku.

4.1.6 Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym

Prawo ochrony środowiska zobowiązuje organy odpowiedzialne za kształtowanie polityki przestrzennej do stosowania wymogów ochrony środowiska zobowiązując między innymi do uwzględnienia potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom. W okresie dwóch lat które objęto raportem tj. 2020-2021 Starosta uzgadniał projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gmin z obszaru powiatu wrocławskiego.

Ilość przeanalizowanych dokumentów:

- 2020 r. – 71
- 2021 r. – 41

4.2 Obszar interwencji II – Poprawa jakości środowiska

4.2.1 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Z dniem 1 lipca 2018 r. zaczęły obowiązywać ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, wynikające z uchwalonych 30 listopada 2017 r. uchwał antysmogowych dla terenu Dolnego Śląska. Obszaru powiatu wrocławskiego dotyczy Uchwała nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 8 grudnia 2017 r. poz. 5155). Uchwała ta jest aktem prawa miejscowego, podejmowanym przez sejmik województwa w celu poprawy jakości powietrza poprzez wprowadzenie ograniczeń lub zakazów w zakresie stosowanego do ogrzewania paliwa oraz użytkowanych instalacji do ogrzewania oraz przygotowywania posiłków i ciepłej wody użytkowej. Ograniczenia i zakazy określone w uchwale dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW w województwie, w których następuje spalanie paliw stałych, czyli użytkowników w szczególności:

- pieców,
- kominków,
- kotłów, w tym kotłów wchodzących w skład systemów zawierających kotły na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Sejmik Województwa Dolnośląskiego dnia 16 lipca 2020 r. przyjął uchwałę Nr XXI/505/20 w sprawie przyjęcia programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych.

W programie przyjęto podział województwa na strefy, w tym m.in. strefę dolnośląską do której należy powiat wrocławski, z uwagi na przekroczenia obowiązujących poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomów docelowych benzo(a)pirenu,

arsenu w pyle i ozonu oraz poziomowi dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} określonego dla fazy II.

Konieczność uchwalenia nowego programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim wynika z art. 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1211, z późn. zm.) oraz wyników klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2018 rok, wykonanej przez GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie dolnośląskim, Raport wojewódzki za rok 2018. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefach województwa dolnośląskiego oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2012 r. poz. 845). Poprawa jakości powietrza jest niezbędna dla poprawy jakości życia i zdrowia mieszkańców Dolnego Śląska. Program zawiera również plan działań krótkoterminowych. Spośród źródeł emisji zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego, największe oddziaływanie na stan jakości powietrza, w zakresie pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu ma ogrzewanie indywidualne oparte o paliwa stałe, wykorzystywane przez osoby fizyczne w celu dostarczenia ciepła do pomieszczeń mieszkalnych oraz ciepłej wody. Ponadto do wysokich stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu przyczyniają się szczególnie niekorzystne warunki meteorologiczne – występowanie niskich temperatur, brak wiatru oraz inwersja termiczna. Tak więc zakres działań krótkookresowych, które byłyby skuteczne i przyniosłyby wymierny efekt ekologiczny jest bardzo ograniczony. Do takich działań należy przede wszystkim działanie informacyjne w tym ostrzeżenia o ryzyku przekroczenia poziomu pyłu PM_{2,5} oraz PM₁₀, zakazy palenia odpadami zielonymi, zakaz spalania paliw stałych ujętych w uchwale antysmogowej, oraz w zależności od stopnia zagrożenia zakaz bądź ograniczenie korzystania z aktywności na powietrzu oraz poruszanie się komunikacją miejską.

Ponadto gminy powiatu wrocławskiego wchodzące w skład Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Czernica, Długołęka, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Siechnice, Miasto i Gmina Sobotka i Żórawina), posiadają opracowany „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego”. Plan gospodarki niskoemisyjnej jest strategicznym dokumentem, który wyznacza kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla gmin, należących do Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Kierunki te dotyczą działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie, gospodarka odpadami, gospodarka wodno-ściekowa oraz informacja i edukacja. Strategia długoterminowa w zakresie gospodarki niskoemisyjnej zakłada osiągnięcie znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych w perspektywie do roku 2050 i ma być realizowana we wszystkich wyznaczonych sektorach działania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

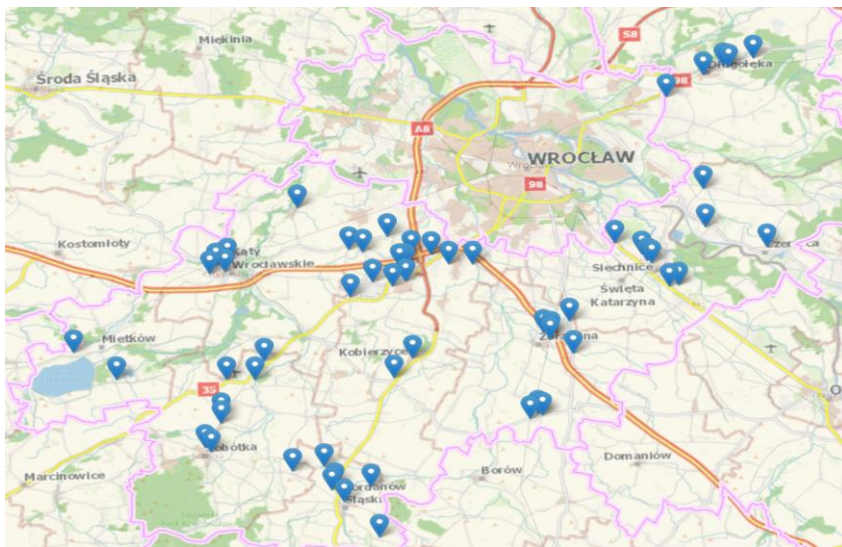
W ramach działań niskoemisyjnych również Powiat Wrocławski w latach 2020-2021 wspierał mieszkańców powiatu wrocławskiego poprzez dotacje na wymianę pieca opalanego paliwem stałym na kotły ekologiczne w tym.: pompy ciepła, kotły na gaz. Łącznie w latach 2020-2021 na w/w cel przeznaczono kwotę: 547 646,50 zł.

Zakup drona oraz inne działania związane z pomiarami zyskały wspólną nazwę „Lotniczy Monitoring Atmosfery w Powiecie Wrocławskim”. Na zakup drona (koszt 55 904 zł) Powiat Wrocławski uzyskał dotację z WFOŚiGW (50%).

Pomiary jakości powietrza prowadzone są cyklicznie. W 2021r. pomiary były wykonywane:

- w zimowo – wiosennym sezonie grzewczym tj., jak wyżej wspomniano w okresie: luty – marzec 2021r. ,
- w sezonie letnim w miesiącach: czerwiec – lipiec 2021 (w punktach zawierających lokalizacje w okolicach zakładów przemysłowych na terenie powiatu),
- w sezonie jesienno – zimowym w miesiącach październik – grudzień 2021.

Rysunek nr 6. Lokalizacja punktów, w których przeprowadzany był pomiar jakości powietrza za pomocą drona

100

4.2.2 Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych oraz ograniczenia niskiej emisji wśród indywidualnych odbiorców

Gminy powiatu wrocławskiego prowadząc budowę lub modernizację budynków publicznych wykorzystują środki finansowe do zastosowania odnawialnych źródeł energii.

W Gminie Siechnice w 2021 roku wykonano kompleksową instalację fotowoltaiczną na dachu budynków Ochotniczej Straży Pożarnej w Siechnicach oraz w Sulimowie. Dzięki instalacji znacząco ograniczone zostało dotychczasowe zużycie energii w wymienionym budynku. Projekt zrealizowano w ramach programu pn.: „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych” dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Ponadto w 2021 r. kontynuowano budowę szkoły podstawowej w Siechnicach jako demonstracyjnego budynku pasywnego (etap I i II). Zadanie jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

W Gminie Kąty Wrocławskie zrealizowano inwestycję instalacji fotowoltaicznej 50 kW na terenie oczyszczalni ścieków. W ramach zadania na dachu magazynu osadu odwodnionego powstała instalacja fotowoltaiczna składająca się z 111 paneli o mocy 50 kW. Instalacja została włączona do pracy w październiku 2021 roku.

W gminie Długołęka w 2021 roku w ramach realizowania celu pt.: „Poprawa charakterystyki energetycznej budynków należących do zasobu Gminy Długołęka” określonego w programie ograniczania niskiej emisji zamontowano panele fotowoltaiczne w następujących lokalizacjach:

- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Brzezie Łące o mocy 6,46 kW – całkowity koszt zadania 34 686,00 zł,
- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku Remizy OSP w Długołęce o mocy 6,3 kW – całkowity koszt zadania 32 125,14 zł,
- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Godzieszowej o mocy 6,3 kW – całkowity koszt zadania 32 813,94 zł,
- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Oleśnicach o mocy 6,3 kW – całkowity koszt zadania 32 125,14 zł,
- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Stępieniu o mocy 6,3 kW – całkowity koszt zadania 32 813,94 zł,
- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku remizy OSP w Pasikurowicach o mocy 6,3 kW – całkowity koszt zadania 32 813,94 zł,
- Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych na budynku remizy OSP w Szczodrym o mocy 6,3 kW – całkowity koszt zadania 34 686,00 zł,

W ramach realizacji powyższego celu przystąpiono również do remontu świetlicy wiejskiej w Brzeziej Łące, gdzie wymieniono źródło ciepła na pompę ciepła. Całkowity koszt zadania wyniósł 56 283,99 zł.

Wsparcie mieszkańców poprzez dofinansowania i dotacje na zmianę systemu ogrzewania oraz montaż paneli fotowoltaicznych

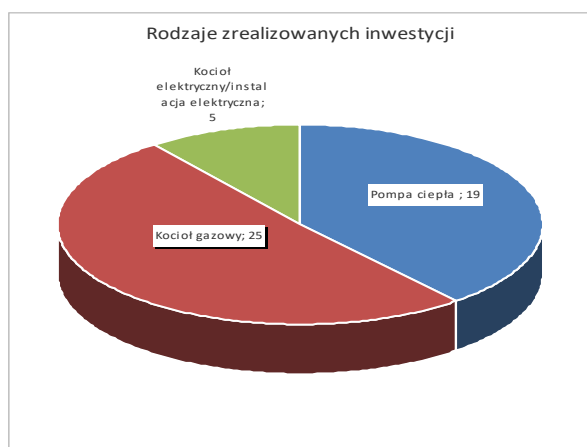
W dniu 4 czerwca 2020 r. została podjęta przez Radę Powiatu Wrocławskiego uchwała nr XV/148/20 w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska.

Dotacje przeznaczone były na zakup i montaż nowego źródła ciepła.

- kotłów gazowych,
- kotłów na lekki olej opałowy,
- pieców zasilanych prądem elektrycznym,
- instalacji elektrycznych do ogrzewania,
- pomp ciepła,
- instalacji fotowoltanicznych.

W budżecie Powiatu Wrocławskiego na rok 2020 przewidziano na ten cel kwotę 165 000 zł. Na jedną dotację kwota nie mogła przekroczyć 3000 zł. Nabór wniosków ogłoszeniem Zarządu Powiatu Wrocławskiego rozpoczął się z dniem 24.07.2020 r. i został zakończony 7.09.2020 r. Wszystkich wniosków wpłynęło 66. Najwięcej dotacji przyznano mieszkańcom gminy Czernica – 13 i Długołęka – 12, nieco mniej z gmin Siechnice - 9, Kąty Wrocławskie- 8, Kobierzyce – 6, Sobótka – 6, Żórawina -2, Jordanów Śląski -1. Najwięcej wniosków składano na zakup kotłów gazowych (25 szt.) i pomp ciepła (19 szt.), co razem stanowiło 90 % wykonanych inwestycji. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się instalacje i kotły elektryczne (5 szt.). W ramach dotacji nie wykonano inwestycji polegających na zakupie kotła opalanego olejem opałowym i instalacji fotowoltaicznej.

Rysunek nr 7. Rodzaje zrealizowanych inwestycji z zakresu ochrony środowiska w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne

Koszt wykonanych inwestycji wyniósł 930 743,72 zł, z czego ze środków Powiatu Wrocławskiego dotowano 145 767,50 zł, co stanowiło 15,7 % wydanych kwot. Z dotacji skorzystali mieszkańcy, którzy dokonali zakupu nowego źródła ciepła. Wśród nich 16 inwestycji dotyczyło nowych budynków. Wymianę starego pieca dokonało 33 wnioskodawców. Usunięto przestarzałe i nieefektywne piece: na węgiel – 29 szt., na gaz – 3 szt., na pelet – 1 szt.

W 2021 roku Zarząd Powiatu Wrocławskiego podjął decyzję o kontynuacji udzielania dotacji mieszkańcom na wymianę źródła ciepła i przeznaczył na to kwotę 460 000 zł. Dodatkowo dnia 22 kwietnia 2021 r. Rada Powiatu Wrocławskiego podjęła uchwałę nr XIX/209/21 zmieniającą zasady udzielania dotacji. W pierwszej edycji mógł skorzystać każdy z mieszkańców powiatu wrocławskiego, również w przypadku zakupu źródła ciepła do nowego budynku mieszkalnego. Natomiast zgodnie ze zmianą wprowadzoną uchwałą z dnia 22.04.2021 r. dotacje były udzielane wyłącznie na wymianę źródła ciepła w budynku oddanym do użytkowania. Stąd w 2021 r. wnioski na zakup źródeł ciepła w nowych budynkach można było składać tylko w pierwszym naborze.

W 2021 roku odbyły się trzy tury naboru wniosków: w styczniu, w czerwcu oraz we wrześniu. Wszystkich wniosków wpłynęło 190. Ostatecznie, po weryfikacji wniosków, dotację przyznano 160 beneficjentom. Najwięcej dotacji przyznano mieszkańcom gminy Długołęki – 41 i Czernicy – 24, nieco mniej z gmin Kąty Wrocławskie - 19, Sobótka -17, Siechnice - 15, Żórawina -9, Kobierzyce – 6, Mietków -3, Jordanów Śl. -1.

Wśród zgłoszonych wniosków około 15 % stanowiły nowe inwestycje, 65 % dotyczyło wymiany starych pieców, a 20% to instalacje fotowoltaiczne wspomagające istniejące lub nowe systemy grzewcze. Najwięcej wniosków składano na zakup kotłów gazowych (**66 szt.**) i pomp ciepła (**39 szt.**), co razem stanowiło prawie 80 % wykonanych inwestycji. Zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem cieszyły się instalacje i kotły elektryczne (**3 szt.**). Dodatkowo dofinansowano 20 instalacji fotowoltaicznych. W ramach dotacji nie wykonano inwestycji polegających na zakupie kotła opalanego olejem opałowym.

Koszt wykonanych inwestycji wyniósł 2 799 485 zł, z czego ze środków Powiatu Wrocławskiego dotowano 401 879 zł, co stanowiło 14 % wydanych kwot. Średni koszt jednej instalacji wyniósł, dla: kotła gazowego – 12 363 zł, pompy ciepła – 31 155 zł, instalacji elektrycznej – 8 918 zł, instalacji fotowoltaicznej – 27 689 zł. Z dotacji skorzystali mieszkańcy, którzy dokonali wymiany starych pieców poprzez zakup nowego źródła ciepła. Usunięto przestarzałe i nieefektywne piece: na węgiel – 75 szt., na gaz – 9 szt., na pelet – 1 szt..

W celu ograniczenia niskiej emisji również niektóre z gmin powiatu wrocławskiego cyklicznie wspierają mieszkańców, dofinansowując wymianę kotła na paliwo stałe na bardziej ekologiczne, w tym np. na pompę ciepła. Poniżej zestawiono działania prowadzone przez gminy powiatu wrocławskiego w celu wparcia mieszkańców.

Gmina Kobierzyce

Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Kobierzyce, został przyjęty uchwałą Rady Gminy Kobierzyce nr XXVI/496/17 z dnia 26 maja 2017r. Program PONE ma na celu realizację zadania z zakresu ochrony środowiska obejmujących trwałą zmianę systemu ogrzewania w budynkach mieszkalnych, opartego na paliwie stałym, poprzez zainstalowanie bardziej ekologicznego źródła ogrzewania takiego jak ogrzewanie:

gazowe, olejowe, elektryczne, ogrzewanie wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. pompy ciepła), jak również ogrzewanie wykorzystujące paliwa stałe w tym węgiel lub biomasę, spalanych w kotłach spełniających normy klasy 5 wg PN-EN 303- 5:2012, z automatycznym podajnikiem paliwa bez możliwości instalacji rusztu zamiennego. W roku 2021 wykorzystano w pełni zaplanowaną pierwotnie kwotę na realizację Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Kobierzyce tj. 1 000 000 zł. Program cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem w związku z czym chcąc zapewnić środki finansowe dla wszystkich zainteresowanych osób zwiększono budżet programu o 200 000 zł co pozwoliło na podpisanie 132 umów z mieszkańcami (122 zostało zrealizowanych, 10 osób zrezygnowało). Spośród mieszkańców korzystających z dotacji 30% przeszła na ogrzewanie na ekogroszek w kotłach spełniających normy klasy 5 wg PN-EN 303-5:2012, 8% mieszkańców przeszło na ogrzewanie gazowe, 35% na ogrzewanie na biomasę spełniających normy klasy 5 wg PNE303-5:2012, 14% na ogrzewanie przy użyciu pompy ciepła, 13% na ogrzewane elektryczne.

Gmina Kąty Wrocławskie

W 2021 r. Gmina realizowała program obejmujący udzielanie dotacji do instalacji odnawialnych źródeł energii w postaci pomp ciepła i kolektorów słonecznych, przyjęty uchwałą nr XXV/329/16 Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska obejmujących instalację odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Kąty Wrocławskie”. Dofinansowaniu podlegała instalacja pomp ciepła lub kolektorów słonecznych w nieruchomościach mieszkalnych na terenie Gminy Kąty Wrocławskie. Kwota dofinansowania wynosiła 50% poniesionych kosztów w kwocie brutto, ale nie więcej niż 3000 zł brutto na jeden lokal mieszkalny lub nieruchomość o charakterze mieszkalnym.

Gmina Sobótka

W 2021 r. Gmina Sobótka stworzyła gminny program na dofinansowanie zakupu i montażu nowego źródła ciepła. Przekazano na ten cel 50 tys. zł. Podpisano 20 umów na kwotę 2500 zł na dofinansowanie zakupu i montażu nowego źródła ciepła. Z uwagi na okoliczności niezależne od Inwestora – dwie osoby rozwiązały umowy.

Gmina Długołęka

W 2021 roku gmina realizowała program polegający na trwałej likwidacji ogrzewania opartego na paliwach węglowych lub biomase na terenie Gminy Długołęka. Dotychczas zlikwidowano łącznie 65 szt. urządzeń grzewczych niespełniających wymagań emisyjnych (54 węglowe i 11 na biomasę), przyznano dofinansowanie głównie do nowych urządzeń grzewczych typu pompa ciepła, kocioł gazowy, kocioł na biomasę, wypłacono w formie dofinansowania z budżetu gminy kwotę ponad 277 tys. złotych.

4.2.3 Poprawa jakości wód

Z uwagi na rozwijające się w powiecie wrocławskim mieszkalnictwo oraz napływ nowych inwestorów wzrasta zapotrzebowanie na wodę oraz konieczność budowy i modernizacji instalacji związanych z gospodarką wodno-ściekową. Gminy Powiatu Wrocławskiego wydatkują środki na budowę sieci kanalizacyjnej na terenach nieskanalizowanych oraz wspierają indywidualne systemy oczyszczania ścieków

w miejscach gdzie budowa sieci jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona. W latach 2020-2021 między innymi przystąpiono do budowy kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu wrocławskiego – co opisano powyżej w punkcie 4.1.2 Budownictwo i gospodarka komunalna.

Ponadto oprócz budowy kanalizacji socjalno bytowej realizowane są zadania związane z uregulowaniem systemu odprowadzania wód opadowych. Kanalizacja deszczowa realizowana jest przy inwestycjach związanych z budową i modernizacją dróg oraz w ramach nowej zabudowy mieszkaniowej i inwestycyjnej.

Na poprawę jakości wód ma również wpływ prawidłowa eksploatacja systemów melioracji. Powiat wrocławski cyklicznie udziela dotacje celowe dla spółek wodnych funkcjonujących na terenie powiatu na bieżące utrzymywanie wód i urządzeń wodnych. W 2020 r. przekazano Gminnym Spółkom Wodnym 320 tys. zł na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych. Zawarto 12 umów o udzielenie dotacji dla poszczególnych spółek wodnych na wykonanie konserwacji odcinków 19 rowów melioracyjnych o łącznej długości 16,116 km. W poniższych tabelach zestawiono dotacje udzielone spółkom wodnym w latach 2020-2021 przez powiat wrocławski.

Tabela nr 25. Zestawienie dotacji celowych na bieżące utrzymanie urządzeń wodnych w 2020 r.

Lp.	Nazwa Spółki	Nazwa zadania	Kwota dotacji [zł]
1.	Gminna Spółka Wodna w Czernicy	Konserwacja rowu melioracyjnego W-K o długości ok. 4340 m, zlokalizowanego miejscowościach Dobrzykowice oraz Kamieniec Wrocławski.	37 200,00
2.	Gminna Spółka Wodna w Długołęce	Konserwacja rowu melioracyjnego R-H3 o długości ok. 738 m, zlokalizowanego w miejscowości Kiełczów	17 815,00
3.	Gminna Spółka Wodna w Długołęce	Konserwacja rowu melioracyjnego R-AS2 o długości ok. 580 m, zlokalizowanego w miejscowości Stępin.	8 490,00
4.	Gminna Spółka Wodna w Jordanowie Śląskim	Konserwacja rowu melioracyjnego Os. 6-1 o długości ok. 1655 m, zlokalizowanego w miejscowościach Tomice oraz Winna Góra.	33 000,00
5.	Gminna Spółka Wodna w Jordanowie Śląskim	Konserwacja rowu melioracyjnego Os. 6 na odcinku o długości ok. 340 m, zlokalizowanego w miejscowości Tomice.	6 800,00
6.	Gminna Spółka Wodna w Kątach Wrocławskich	Konserwacja rowów melioracyjnych: - rów R-E1 o długości ok. 444 m, zlokalizowany w miejscowości Krzeptów, - rów R-E217 o długości ok. 331 m, zlokalizowany w miejscowości Małkowice, - rów R-E3 o długości ok. 375 m, zlokalizowany w miejscowości Małkowice, - rów R-E3-1 o długości ok. 160 m, zlokalizowany w miejscowości Małkowice, - rów R-E4 o długości ok. 140 m, zlokalizowany w miejscowości Małkowice.	34 000,00
7.	Gminna Spółka Wodna w Kobierzycach	Konserwacja rowu melioracyjnego Sa10 na odcinku o długości ok. 1760 m, zlokalizowanego w miejscowościach Wierzbice oraz Szczepankowice.	34 000,00

Lp.	Nazwa Spółki	Nazwa zadania	Kwota dotacji [zł]
8.	Gminna Spółka Wodna w Sobótce	Wykaszanie, odkrzaczanie, skarpowanie, pogłębienie, plantowanie urobku na rowach melioracyjnych: - rów R-α1 o długości 557 m, zlokalizowany w miejscowości Nasławice, - rów R-19 o długości 355 m, zlokalizowany w miejscowości Wojnarowice, - część rowu R-ML-A12 o długości 224m, zlokalizowanego w Sobótce, - część rowu R-ML-A12 o długości 197m, zlokalizowanego w Sobótce, - rów R-ML-A10 o długości 790 m, zlokalizowany w Sobótce.	40 180,00
9.	Gminna Spółka Wodna w Siechnicach	Konserwacja odcinka rowu Z6-6 o długości ok. 1450 m w miejscowości Smardzów.	49 300,00
10.	Gminna Spółka Wodna w Siechnicach	Konserwacja odcinka rowu Z6-6 o długości ok. 580 m w miejscowości Smardzów.	13 850,00
11.	Gminna Spółka Wodna w Żórawinie	Konserwacja rowu SL.16 o długości ok. 1100 m w miejscowości Żerniki Wielkie.	41 900,00
12.	Gminna Spółka Wodna w Żórawinie	Konserwacja rowu SL.17 o długości ok. 300 m w miejscowości Bogunów.	11 800,00

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

Tabela nr 26. Zestawienie dotacji celowych na bieżące utrzymanie urządzeń wodnych w 2021 r.

Lp.	Nazwa Spółki	Nazwa zadania	Kwota dotacji [zł]
1.	Gminna Spółka Wodna w Długolecie	Konserwacja rowu melioracyjnego R-S na odcinku o długości 1230 m w miejscowości Oleśniczka	26 764,32
2.	Gminna Spółka Wodna w Jordanowie Śląskim	Konserwacja rowu melioracyjnego o symbolu Śl.10 na odcinku o długości 885 m w miejscowości Mleczna	25 000,00
3.	Gminna Spółka Wodna w Kątach Wrocławskich	Konserwacja rowu melioracyjnego o symbolu R-C na odcinku o długości 1550 m w miejscowości Zabrodzie	34 000,00
4.	Gminna Spółka Wodna w Kobierzycach	Konserwacja rowu melioracyjnego SL 6 na odcinku o długości 1500 m w miejscowości Tyniec Mały	30 950,00
5.	Gminna Spółka Wodna w Kobierzycach	Konserwacja rowu melioracyjnego SL 13-5 na odcinku o długości 1370 m w miejscowości Tyniec Nad Ślężą	27 800,00
6.	Gminna Spółka Wodna w Sobótce	Wykaszanie, odkrzaczanie, skarpowanie, pogłębienie, plantowanie urobku (rowy na terenie obrębu Sobótka – dz. nr 5 AM-6 i dz. nr 14 AM-7) odcinki o łącznej długości 391 m	5 865,00

Lp.	Nazwa Spółki	Nazwa zadania	Kwota dotacji [zł]
		Wykaszanie, odkrzaczanie, skarpowanie, pogłębienie, plantowanie urobku (rów na terenie działki nr 224/1 w miejscowości Garncarsko - odcinek o długości 634 m)	9 510,00
7.	Gminna Spółka Wodna w Siechnicach	Konserwacja rowów melioracyjnych R7-5 i R7-5a o łącznej długości 670 m w obrębie Blizanowice-Trestno	17 400,00
8.	Gminna Spółka Wodna w Siechnicach	Konserwacja rowu melioracyjnego R7 na odcinku o długości 775 m w miejscowości Mokry Dwór	30 200,00
9.	Gminna Spółka Wodna w Żórawinie	Konserwacja rowu melioracyjnego Żr 7 na odcinku o długości 1250 m w miejscowości Stary Śleszów	49 000,00
10.	Gminna Spółka Wodna w Czernicy	Konserwacja rowu melioracyjnego W-K na odcinku o długości 360 m w miejscowości Gajków	7 500,00
11.	Gminna Spółka Wodna w Czernicy	Konserwacja rowu melioracyjnego W-K -4 na odcinku o długości 1240 m w miejscowościach Kamieniec Wrocławski i Jeszkowice	21 000,00
12.	Gminna Spółka Wodna w Czernicy	Konserwacja rowu melioracyjnego W-J-3 na odcinku o długości 1915 m w miejscowościach Kamieniec Wrocławski i Dobrzykowice	35 000,00

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

W poniższej tabeli zestawiono dotacje przekazane spółkom wodnym przez Powiat Wrocławski oraz długości odcinków rowów, na których przeprowadzono konserwację w ramach tych dotacji.

Tabela nr 27. Dotacje celowe z budżetu powiatu przekazane spółkom wodnym w latach 2013-2021.

Rok	Kwota dotacji [zł]	Długość odcinków rowów poddanych konserwacji [km]
2013	180 000	14,42
2014	200 000	12,17
2015	200 000	13,5
2016	230 000	13,63
2017	250 000	13,076
2018	280 000	13,865
2019	343 600	16,425
2020	320 000	16,116
2021	320 000	13,770

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

4.2.4 Racjonalna gospodarka odpadami

Gmina Kobierzyce

W roku 2021 w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Kobierzyce kontynuowany był system gospodarowania odpadami komunalnymi, funkcjonujący od lipca 2013 r., będący efektem wejścia w życie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina Kobierzyce nie posiadając własnego zakładu komunalnego zajmującego się gospodarką odpadami na terenie gminy, realizowała odbiór i zagospodarowanie odpadów we współpracy z podmiotami prywatnymi.

Od 01.01.2021 r. właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na terenie których powstają odpady komunalne zostają wyłączeni z gminnego systemu odbierania odpadów. Odbiór odpadów wymaga zawarcia przez właścicieli tych nieruchomości indywidualnej umowy na odbiór odpadów komunalnych z podmiotem odbierającym odpady komunalne wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w art. 9b ustawy z dnia 13.09.1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na terenie gm. Kobierzyce w 2021 r. funkcjonowały dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie mieszkańcy mogli nieodpłatnie pozbyć się różnego rodzaju odpadów komunalnych tj.:

- **w Pełczycach na ul. Czystej**, obok oczyszczalni ścieków, gdzie można oddać m.in.: odpady ulegające biodegradacji (części roślin z ogrodów i parków, odpady kuchenne), odpady niebezpieczne jak: środki ochrony roślin oraz farby, tusze, oleje, rozpuszczalniki i opakowania po tych środkach, baterie, akumulatory i świetlówki oraz odpady wielkogabarytowe typu meble, okna, wanny, zużyty sprzęt AGD np. lodówki, pralki, telewizory i komputery, jak również opony samochodowe, odzież i tekstylia itp.
- w Tyńcu n/Ślęzą na ul. Szkolnej, gdzie można przywieść odpady budowlane (do 10 ton rocznie na jednego mieszkańca) takie jak: odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów, gruz ceglany, odpadowe materiały ceramiczne).

W 2021 r. łączna masa odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy wyniosła ok. 14 201,32 Mg (z wyłączeniem odpadów zbieranych w PSZOK). Natomiast masa odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do zagospodarowania wyniosła 3 165,75 Mg, w tym 100% odpadów tego rodzaju zostało zagospodarowane w sposób inny niż unieszkodliwianie na składowisku.

Poniżej zestawiono osiągnięte poziomy zagospodarowania odpadów przez Gminę Kobierzyce w 2021 roku:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 37,46% (limit: nie więcej niż 35%)

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z terenu gminy wyniósł 20,03% (limit: 20%).

Gmina Kąty Wrocławskie

Odpady komunalne na terenie Gminy Kąty Wrocławskie powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, jak: obiekty użyteczności publicznej (ośrodki zdrowia, szkoły) oraz infrastruktury (handel, obiekty turystyczne, usługi). Są to także odpady z terenów otwartych, takie jak: odpady z koszy ulicznych, zmiotki z dróg oraz placów.

Odpady komunalne z terenu Gminy Kąty Wrocławskie odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy

Kąty Wrocławskie w 2020 roku prowadzona była zbiórka następujących frakcji odpadów:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- makulatura,
- szkło kolorowe i białe,
- odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych,
- przeterminowane leki,
- chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe, w tym powstałych w wyniku remontu i modernizacji lokali i budynków,
- zużyte opony,
- odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone.

Na terenie Gminy Kąty Wrocławskie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów(PSZOK). PSZOK zlokalizowany jest w miejscowości Smolec, przy ul. Polnej. W PSZOK odpady są przyjmowane nieodpłatnie od mieszkańców Gminy z nieruchomości zamieszkałych. Każdy z mieszkańców musi dostarczyć odpady do punktu we własnym zakresie, okazując przy tym dokument potwierdzającego uiszczenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Kąty Wrocławskie za bieżący okres rozliczeniowy.

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie funkcjonują również dwa Tymczasowe Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów (TPSO):

- TPSO w Kątach Wrocławskich przy ul. Mireckiego 11,
- TPSO w Gniechowicach przy ul. Szkolnej.

Podział województwa na RGOK został zniesiony. Wskazane zmiany wynikają z przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 888), która zmieniła przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2021 poz. 779) m.in. w zakresie zniesienia regionów gospodarki odpadami oraz zmiany regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na instalacje komunalne.

W 2020 roku w ramach funkcjonowania systemu odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Kąty Wrocławskie zostało zebranych 13 868,242 Mg odpadów komunalnych. W ramach funkcjonowania PSZOK zostało zebranych 551,797 Mg odpadów komunalnych. Na terenie gminy w 2020 roku zostało wytworzonych łącznie 14 519,1806 Mg odpadów komunalnych. W poniższej tabeli przedstawiono sumaryczną masę poszczególnych odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Kąty Wrocławskie w 2020 r.

Zmieszane odpady komunalne (20 03 01) pochodzące z terenu Gminy Kąty Wrocławskie w 2020 roku kierowane były do instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz przedsiębiorstw utylizacji odpadów. W roku 2020 na terenie Gminy Kąty Wrocławskie zebrano łącznie 8 652,35 Mg odpadów komunalnych w postaci zmieszanej. Wszystkie odpady w postaci zmieszanej zostały poddane procesom przetwarzania R12 oraz D13. Natomiast w przypadku odpadów ulegających biodegradacji łącznie zebrano w 2020 r z terenu gminy kąt Wrocławskie 2 677,42 Mg i poddano je procesom przetwarzania R3, R12 i D8.

Na podstawie masy odpadów poddanych recyklingowi oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. 2016 poz. 2167), Gmina Kąty Wrocławskie osiągnęła w 2020 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami surowców wtórnych, w tym papier, metal, tworzywa sztuczne i szkła równy 65,52% - wymóg spełniony. W przypadku poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych Gmina Kąt Wrocławskie osiągnęła poziom równy 93,34 %. Niestety nie osiągnięto wymaganego poziomu ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Dopuszczalny poziom to 35 % natomiast w 2020 r. osiągnięto poziom 57,97 %.

Łączne koszty związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kąty Wrocławskie w 2020 roku wyniosły **8 653 759,56 zł.**

Gmina Sobótka

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Sobótka świadczy ZUK Hadlux Sp. z o.o. w ramach umowy in house nr 162/2017 z dnia 31.07.2017 r. Na terenie gminy Sobótka we stanu na dzień 31.12.2020 r. wg. złożonych deklaracji odpady były odbierane od 11 192 mieszkańców.

Zgodnie ze złożonymi deklaracjami wszyscy mieszkańcy zadeklarowali gromadzenie odpadów w sposób selektywny. Od lat z terenu gminy odbierana jest coraz większa ilość odpadów zbieranych w sposób selektywny. W 2020 r. od mieszkańców odebrano 1771,6 Mg odpadów zebranych w sposób selektywny. Był to wzrost o 16% w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Największy wzrost dotyczył frakcji papieru i wyniósł 23% oraz odpadów biodegradowalnych. Spośród frakcji selektywnie zebranych największy udział miała frakcja bio i wyniosła 52% natomiast najniższy szkło białe 3%. W 2020 r. na terenie gminy przeprowadzono również zbiórkę odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu RTV/AGD w formie tzw. "wystawki" Z tej możliwości skorzystało wielu mieszkańców i łącznie zebrano 179,18 Mg odpadów wielkogabarytowych. W 2020 roku z terenu gminy Sobótka z nieruchomości zamieszkałych zebrano łącznie 2 987,1 Mg niesegregowanych (zmieszanych) opadów komunalnych. Ilość odebranych odpadów zmieszanych wyniosła ok 267 kg/mieszkańca/rok. Łączny koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych za rok 2020 wyniósł **3 763 306,10 zł**.

Związek Międzygminny Ślęza-Oława

Związek międzygminny realizuje zadania z zakresu gospodarki odpadami (odbiór i zagospodarowania odpadów komunalnych m.in. z następujących gmin powiatu wrocławskiego: Czernica, Siechnice, Żórawina. Systemem gospodarowania odpadami ujęte są zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe w postaci dwuetapowej tj. selektywna zbiórka odpadów w podziale na 5 frakcji (papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, odpady ulegające biodegradacji, zmieszane resztkowe) oraz zbiórka odpadów w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) wraz z uzupełniającymi go Mobilnymi Punktami selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. MPSZOK organizowany jest z częstotliwością 1, 2 razy w miesiącu w każdej z gmin Związku zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Odpady zagospodarowywane były w Zakładzie Gospodarowania Odpadami Gać Sp. z o.o. (zamówienie in-house) – instalacji komunalnej do przetwarzania odpadów komunalnych, której Związek jest jednym z udziałowców.

Trzecim filarem selektywnej zbiórki są tzw. zbiórki objazdowe (zbiórki przykrawężnikowe), które w 2021 r. zostały przeprowadzone dwukrotnie na terenie gmin Borów, Ciepłowody, Czernica, Miasto Oława, Przeworno i Siechnice. Podczas zbiórek odbierane były następujące, wysegregowane frakcje odpadów:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (AGD, RTV, itp.);
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony (rozmiar nie większy niż od samochodów osobowych);
- odpady budowlane i rozbiórkowe.

Jako alternatywę zbiórki objazdowej, na terenie gminy Żórawina, wprowadzono pilotażowy projekt – taksówkę odpadową (odbiór odpadów na telefon), który ma wpłynąć na ograniczenie zbędnych kosztów ponoszonych przez Związek (podrzucanie odpadów w trakcie zbiórki przez firmy lub organizowanie mPSZOK, który nie cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców), ułatwić mieszkańcom darmowe pozbycie się

odpadów i zmniejszyć ponoszone przez gminy wydatki na usuwanie dzikich wysypisk. Gmina Żórawina, która sąsiaduje z dwoma gminami członkowskimi Związku została wybrana, jako pierwsza do przeprowadzenia tego projektu. W 2022 r. planowane jest uruchomienie taksówki w gminie Siechnice, a w dalszej perspektywie w kolejnych gminach.

Czwarty filar selektywnej zbiórki stanowią pojemniki do odbioru przeterminowanych i zbędnych leków. Mieszkańcy gmin członkowskich Związku mogą oddać: tabletki, czopki, proszki, maści, kremy, żele, ampułki, syropy, krople oraz roztwory recepturowe zamknięte w szczelnych opakowaniach, środki dezynfekujące, roztwory aerozolowe i atomizery, inhalatory podręczne, szczepionki wyłącznie w oryginalnych opakowaniach, zioła, herbaty, suplementy diety, mleko w proszku, przeterminowana zawartość apteczek pierwszej pomocy, blistry po tabletkach i ampułkach, opakowania po syropach i nalewkach, opaski uciskowe, opaski podtrzymujące, nie zużyte: gaziki, bandaże, plastry, podkłady, rękawiczki, smoczki, podpaski, waciki, tampony, nie zużyte i w oryginalnych opakowaniach: strzykawki, igły, wenflony, cewniki, wzierniki, skalpele itp. Na stronie Związku dodatkowo udostępniony jest, opracowany przez portal Medsowa.pl przewodnik – ABC przechowywania i wyrzucania leków. Odpady przyjmowane są w 30 punktach, wskazanych na terenie poszczególnych gmin.

W roku 2021 pierwszy raz od 2013 r. odnotowano spadek ilości odebranych zmieszanych odpadów komunalnych na terenie wszystkich gmin oraz drugi raz od 2013 r. spadek ilości zmieszanych odpadów komunalnych na terenie Związku. Sytuacja ta ma ścisły związek z wprowadzeniem w 2021 roku na terenie całej Polski obowiązkowej segregacji odpadów, co potwierdzenie znajduje również w ilościach zebranych selektywnie odpadów – stały wzrost.

Gmina Długołęka

Na terenie Gminy Długołęka obowiązkowi selektywnego zbierania odpadów komunalnych podlegają:

- papier i makulatura
- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe
- opakowania ze szkła
- odpady ulegające biodegradacji, w tym opakowaniowe ulegające biodegradacji oraz odpady zielone
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- odpady budowlane i rozbiórkowe
- zużyte opony

Selektywne zbieranie odpadów papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu prowadzone jest dwoma systemami indywidualnym i zbiorowym, pozostałe odpady zbierane są w PSZOKU w Bielawie. Ponadto gmina organizuje zbiórkę odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu w formie tzw. „wystawki”. Zbiórka została przeprowadzona we wrześniu i w październiku i zebrano łącznie 663,16 Mg. Natomiast odpady w postaci przeterminowanych leków można oddawać do wyznaczonych aptek zlokalizowanych na terenie gminy. W 2020 roku łącznie w PSZOKU w Bielawie zebrano 1123,68 Mg odpadów co daje w przeliczeniu na jednego mieszkańca 30,46 kg odpadów (stan na 31.12.2018 r.).

Na terenie gminy najczęściej powstaje zmieszanych odpadów komunalnych tj.: 44,64%, jednakże ich udział w ogólnej masie powstających odpadów jest nieznacznie niższy niż w 2019 roku. Generowane są także znaczne ilości odpadów biodegradowalnych 24,33% a także odpadów opakowań z tworzyw sztucznych 13,09%. Najmniejszy odsetek stanowią odpady postaci przeterminowanych leków i chemikaliów – 0,1%.

Gmina Długołęka w 2020 r. przeznaczyła na odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych 11 225 200,88 zł.

Gmina Jordanów Śląski

Gmina Jordanów Śląski w 2020 r. realizowała zadanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenów nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych na podstawie umowy z podmiotem wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z Gminy Jordanów Śląski. Segregacja odpadów odbywała się w postaci systemu workowego w workach odpowiednich kolorach z podziałem na frakcje: szkło bezbarwne, szkło kolorowe, papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady biodegradowalne. W Jordanowie Śląskim funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki odpadów Komunalnych (PSZOK), w którym mieszkańcy mogą bezpłatnie oddać selektywnie zebrane odpady takie jak: papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowanie wielomateriałowe, opakowania z drewna i metali, szkło, tekstylia, odpady ulegające biodegradacji, zużyte opony, gruz ceglany, baterii i akumulatory, odpady wielkogabarytowe, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne oraz inne odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwach domowych (np. opakowania po rozpuszczalnikach, kwasach, olejach, farbách). W 2020 r. w kwietniu oraz w październiku - dwukrotnie została przeprowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu RTV/AGD, gdzie odpady zostały odebrane od mieszkańców sprzed posesji. Zmieszane odpady komunalne o kodzie 20 03 01 z terenu Gminy Jordanów Śląski w roku 2020 r. zostały zebrane w ilości 766,40 Mg i przekazane do Instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych ul. Bielawska 6, 58-250 Pieszyce i poddane procesowi R12. Odpady o kodzie 20 02 01 (odpady ulegające biodegradacji) zostały przekazane do Instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów Kompostownia w Zawiszowie (Zawiszów 5, 58-100 Świdnica) w ilości 166,96 Mg, z czego 155,24 Mg zostało odebranych od właścicieli nieruchomości sprzed posesji, a 11,72 Mg zostało zebranych na PSZOK. Cała masa odpadów ulegających biodegradacji została poddana procesowi R3.

Łącznie koszty poniesione w 2020 r. w związku z prowadzeniem gminnego systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Jordanów Śląski wyniosły 1 189 503,64 zł.

W wyniku podpisanej umowy Gmina Jordanów Śląski za świadczoną usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, zapłaciła wykonawcy w 2020 r. łącznie kwotę 1 081 993,17 zł. Pozostałe koszty te obejmowały funkcjonowanie PSZOK, zakup materiałów i wyposażenia, szkolenia, edukację oraz koszty administracyjne. Wpływy z tytułu opłat pobieranych za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok 2020 wyniosły 760 341,82 zł.

4.2.5 Ochrona powierzchni ziemi

Starosta Powiatu Wrocławskiego w ramach ustawowych obowiązków wynikających z art. 110 a ustawy Prawo ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.) prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzi wykaz zawierający informacje o tych terenach, który jest dostępny na stronie internetowej pod adresem: <https://powiatwroclawski.bip.net.pl/?c=337>. Dotychczas zidentyfikowano w/w tereny na obszarze gminy Długołęka.

4.2.6 Ochrona przed hałasem

Na klimat akustyczny ma wpływ m.in. transport komunikacyjny, stąd istotne znaczenie ma stan nawierzchni drogowej. Ze względu na rozwój powiatu wrocławskiego oraz przede wszystkim napływ nowych mieszkańców rośnie natężenie ruchu samochodowego co powoduje znaczne uciążliwości akustyczne. Dlatego zarówno Powiat Wrocławski jak i gminy powiatu wrocławskiego realizują zadania związane z poprawą infrastruktury drogowej. W 2020 r. Powiat Wrocławski przeznaczył na ten cel 15 001 430 zł złotych. Natomiast w 2021 r. wydatkowano kwotę 21 197 305 zł. Dodatkowo w ramach programu „Bezpieczna droga” gminy miały możliwość składania wniosków o dofinansowanie z budżetu powiatu zadań w zakresie budowy ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych. Łącznie w latach 2020-2021 na ten cel Powiat wrocławski przeznaczył kwotę 1 664 448 zł.

Zarządca drogi tj. Zarząd Powiatu Wrocławskiego zinwentaryzował na podstawie pomiarów natężenia ruchu zinwentaryzował odcinki dróg powiatowych spełniających definicje dróg głównych ujęta w ustawie prawo ochrony środowiska. Na tej podstawie powstał obowiązek sporządzenia mapy hałasu. Ze względu na wykazane przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w części opisowej mapy akustycznej zaproponowano działania naprawcze, mające na celu obniżenie poziomu hałasu w miejscach w których występuje przekroczenie.

Starosta Powiatu Wrocławskiego w ramach swoich kompetencji wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska wydaje decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. W latach 2020-2021 wydano 5 decyzji.

4.2.7 Ochrona przed promieniowaniem

W ramach obowiązków wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska Starosta prowadzi rejestr instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, których zgłoszenie jest wymagane. Na terenie powiatu wrocławskiego są to instalacje radiokomunikacyjne oraz stacje elektromagnetyczne i napowietrzne linie elektromagnetyczne. W 2020 r. przyjęto 51 zgłoszeń instalacji wytwarzających pole elektromagnetyczne, natomiast w 2021 liczba ta wzrosła do 76.

4.3 Obszar interwencji III – Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

4.3.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

Rada Powiatu Wrocławskiego w dniu 22 kwietnia 2021r. podjęła Uchwałę Nr XIX/208/21 w sprawie zasad udzielenia dotacji na inwestycje z zakresu ochrony środowiska dotyczące obiektów małej retencji (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2021 r. poz. 2122), zmienioną Uchwałą Nr XXII/253/21 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2021 r. poz. 6257).

Dotacja miała na celu doprowadzenie do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej inwestycją, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających, odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.) lub będą odprowadzane tylko w części.

Dotacje z zakresu małej retencji obejmowała zakup i montaż, budowę instalacji takich jak:

- zbiornik retencyjny infiltracyjny,
- skrzynki rozsączające,
- studnia chłonna,
- zbiornik retencyjny nadziemny, podziemny, otwarty lub zamknięty, szczelny,
- przewody odprowadzające wody opadowe zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego, podziemnego, otwartego lub zamkniętego, szczelnego lub infiltracyjnego,
- elementy (stałe) do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody; pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych lub roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, wraz z koniecznym osprzętem.

W 2021 ogłoszono 1 nabór wniosków o udzielenie dotacji celowych roku na inwestycje z ww. zakresu. Po zweryfikowaniu 11 wniosków, podpisano 10 umów, z których ostatecznie rozliczono 8 na łączną kwotę 12 000 zł.

4.3.2 Racjonalne gospodarowania zasobami geologicznymi

Starosta Powiatu Wrocławskiego na podstawie ustawowych obowiązków wynikających z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 09.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze wydaje koncesje na wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża. Na terenie powiatu wrocławskiego w okresie sprawozdawczym 2020-2021 surowce naturalne eksploatowano na podstawie ważnych koncesji wydanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Starostę Powiatu Wrocławskiego zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela nr 28. Zestawienie ważnych koncesji na wydobycie kruszywa naturalnego wydanych przez Marszałka Województwa dolnośląskiego oraz Starostę Powiatu Wrocławskiego na terenie gmin powiatu wrocławskiego

Lp	Złoże	Gmina	Kopalina	Data ważności koncesji	Przedsiębiorca
1.	Domanice	Mietków	KN	31.12.2040	EUROVIA KRUSZYWA S.A., ul.Szwedzka 5, Bielany Wrocławskie, 55-040 Kobierzyce
2.	Jordanów 1	Jordanów Śl.	serpentyinit	09.02.2056	Zakład Produkcyjno Wdrożeniowy Materiałów Budowlanych "BUMAT" Lipiński Romuald, Mandrela Andrzej Spółka Jawna, ul. Powstańców Śląskich 5/118, 53-332 Wrocław
3.	Kamionna I	Kąty Wrocławskie	KN	31.12.2035	Transpiach kopalnia Kruszywa Wiesława, Stefan Piotrowscy Spółka Jawna, ul. Piaskowa 2, Zachowice, 55-080 Kąty Wr.
4.	Kąty wrocławskie I	Kąty wrocławskie	ił	28.11.2039	RÖBEN Polska Sp. z o.o i Wspólnicy sp.k., ul. Rakoszycka 2, 55-300 Środa Śląska,
5.	Nasławice	Sobótka	serpentyinit	31.12.2042	KOSD Wrocław Sp. z o.o. Sp. k., ul. Komuny Paryskiej 50, 55-050 Sobótka;
6.	Pagórki Wschodnie	Sobótka	skaleń + granit+amfibo lit	13.04.2043	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
7.	Pagórki Zachodnie	Sobótka	granit	31.12.2046	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
8.	Rolantowice	Kobierzyce	KN	20.04.2025	JANPOL Józefa Janecka
9.	Rolantowice I	Kobierzyce	KN	31.12.2040	Trans-Piach s.c. S. Pogoński, A.Janecki Budziszów ul. Słoneczna 25
10.	Siedlakowice I	Kąty Wrocławskie , Sobótka	KN	31.12.2029	TRANSPIACH Kopalnia Kruszywa W., S. Piotrowscy Sp.j., Zachowice, ul.Piaskowa 2, 55-080 Kąty Wrocławskie
11.	Stary Łom	Sobótka	surowiec skaleniowy	31.12.2039	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
12.	Stoszyce	Katy Wrocławskie	KN	31.12.2024	Kruszywa Agroblok Sp. z o.o. Sp.k. ul. Wrocławska 7 55-040 Bielany Wrocławskie
13.	Stoszyce II	Kąty Wrocławskie	KN	31.12.2041	Górażdże Kruszywa Sp. z o.o. ul. Cementowa 1, Chorula, 47-316 Górażdże,
14.	Stoszyce II-1	Kąty Wrocławskie	KN	31.12.2024	Marcel Gnych WK, ul. Petuniowa 2 wrocław

Lp	Złoże	Gmina	Kopalina	Data ważności koncesji	Przedsiębiorca
15.	Zachowice	Kąty Wrocławskie	ił	Wygaśnięcie koncesji 02.02.2019	KRAWC Sp. z o.o., ul.Gliniana 1, Zachowice, 55-080 Kąty Wrocławskie
16.	Strzeblów I	Sobótka, Marcinowice	granit	31.12.2027	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
17.	Strzeblów II	Sobótka, Marcinowice	granit	31.12.2027	Kopalnie i Hurtownie Granitów SKALIMEX - Grantin Sp. z o.o. . w Sieradzu – Oddział w Sobótce, ul. Chwałkowska 23, 55-050 Sobótka,
18.	Chrzastowa Wschód	Czernica	KN	31.12.2032	PIASKOP s.c.Janusz Hamerlik i Zygmunt Wilk
19.	Strzegomiany	Sobótka	KN	27.02.2023	Budomaks Sp. z o.o., ul. Wita Stwosza 16, 50-148 Wrocław
20.	Kilianów II NW	Kąty Wrocławskie	KN	18.08.2034	Stanisław Gruntkowski Pełcnica 67 55-080 Kąty Wrocławskie
21.	Kilianów III	Kąty Wrocławskie	KN	31.12.2037	Kop-Trans P. Szymczuk
22.	Szczepankowice II	Kobierzyce	KN	31.12.2030	PHU „Herkules” s. c. D. BorowskiMOstaszewski Bielany Wrocławskie, ul. Morelowa 3,
23.	Jezierzyce Wielkie I	Jordanów Śl.	KN	31.12.2038	PUH ALTUS Paweł Woźny Kalisz, ul. Grunwaldzka 4,
24.	Sośnica 1	Kąty Wrocławskie	ił	30.11.2048	Ceramika sośnica Sp. z o.o. Sośnica 24

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu (stan na 31.12.2021 r.)

W ramach obowiązków wynikających z ustawy z dnia 09.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2022 poz. 1072 ze zm.) Starosta Powiatu Wrocławskiego na bieżąco prowadzi archiwum geologiczne.

4.3.3 Efektywne wykorzystanie energii

W 2020 i 2021 roku działania zarówno Powiatu Wrocławskiego jak również poszczególnych gmin powiatu, były skupione na zadaniach mających na celu wymianę starego typu ogrzewania, będącego źródłem emisji szkodliwych substancji do atmosfery na ekologiczne urządzenia, które nie są zasilane paliwem stałym tj. m.in. pompy ciepła. Ponadto Powiat Wrocławski udzielił wsparcia mieszkańcom powiatu również w zakresie montażu paneli fotowoltaicznych, których zadaniem jest wykorzystanie energii słonecznej do produkcji energii elektrycznej. W sposób szczegółowy sposób wykonania chwały Rady Powiatu Wrocławskiego XV/148/20 w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska opisano w punkcie 4.2.2.

4.4 Obszar interwencji IV – Ochrona przyrody i krajobrazu

4.4.1 Ochrona zasobów przyrodniczych

Zgodnie z art. 83 ust. 1 i 84 w związku z art. 90 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 916) starosta w ramach obowiązków ustawowych wydaje zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnej. Wydanie takiego zezwolenia może jednak być uzależnione od przesadzania drzew lub krzewów albo zastąpienia ich innymi drzewami w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów. Starosta odracza na okres 3 lat od dnia upływu terminu wskazanego w zezwoleniu uiszczenie opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu, jeżeli zezwolenie przewiduje przesadzenie drzewa lub krzewu w inne miejsce lub zastąpienie go innym. W poniższej tabeli podano ilość drzew i krzewów które zostały nakazane do nasadzenia decyzją Starosty Powiatu Wrocławskiego w latach 2020-2021.

Tabela nr 29. Nasadzenia drzew i krzewów wynikające z decyzji wydanych przez Starostę Powiatu Wrocławskiego wydanych w latach 2020-2021

Gminy	2020		2021	
	Drzewa	Krzewy	Drzewa	Krzewy
DŁUGOŁĘKA	47	823	163	483
CZERNICA	24	0	23	0
SIECHNICE	14	0	36	0
ŻÓRAWINA	129	0	87	0
KOBIERZYCE	98	0	73	44
KĄTY WROCL.	59	0	53	84
MIETKÓW	6	0	0	0
SOBÓTKA	49	0	42	150
JORDANÓW ŚL.	22	0	32	0

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

W roku 2020 wykonywano zabiegi pielęgnacyjne zieleni w pasie dróg powiatowych, w tym cięć pielęgnacyjno-technicznych drzew i krzewów w ilości 1370 szt., na łączną kwotę 188 820,00 zł. Dodatkowo w 2020 r. wykonano nasadzenia drzew, w ilości 532 sztuk, wzdłuż pasów drogowych dróg powiatowych na łączną kwotę 264 930,00 zł oraz wydatkowano 11 000,00 zł na zwalczanie inwazyjnego chwastu barszczu Sosnowskiego, który rośnie w poboczu pasów drogowych dróg powiatowych.

W 2021 roku Powiat Wrocławski wydatkował łącznie kwotę 196 864 zł na zadanie polegające na wycince drzew oraz wykonanie zabiegów cięć pielęgnacyjno – technicznych koron drzew rosnących przy drogach powiatowych Powiatu Wrocławskiego w ilości 1422 sztuk.

W 2021 Gmina Siechnice kontynuowała zapoczątkowany w 2019 r. program priorytetowy „Edukacja ekologiczna” dofinansowany ze środków NFOŚiGW obejmujący kaskadowe szkolenia dla pracowników samorządów terytorialnych w zakresie projektowania i gospodarowania zielenią w miastach. W wyniku realizacji pierwszego etapu (2019) Gmina Siechnice zakwalifikowana została do grupy miast „Liderów” tego programu, natomiast w 2021 r. Gmina Siechnice uczestniczyła w kolejnym etapie programu polegającym na szkoleniach eksperckich w zakresie szerokiego spektrum zagadnień związanych z zagospodarowywaniem terenów zieleni i ochrony zieleni w procesach inwestycyjnych. Gmina Siechnice, jako Lider Programu, uczestniczyła w projektach tzw.: „Małej Realizacji” polegających na przeprowadzeniu procesu urządzania terenów zieleni w 3 miastach: Wałbrzych, Czeladź oraz Busko-Zdrój (etap dokumentacji projektowej i organizacji robót). Zielone miasto i gmina to idea konsekwentnie rozwijana przez Burmistrza Siechnic, stąd w 2021 roku na terenie Gminy Siechnice posadzono 92 drzewa (gatunki: jesion pensylwański, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, grusza droбноowocowa, klon polny, brzoza pożyteczna, jarząb pospolity, jarząb szwedzki, brzoza omszona, olsza czarna i wiśnia piłkowana) oraz byliny na skwerach (gatunki: tawuła japońska, śnieguliczka Chenaulta, forsycja ‘Maluch’, milin amerykański i winobluszcz trójklapkowy). Zagospodarowano również dwa obszary zieleni: teren przy parkingu na centrum przesiadkowym w Siechnicach oraz betonowe donice ustawione na ul. Sportowej w Siechnicach (droga dojazdowa do terenów rekreacyjnych Błękitna Laguna).

Ponadto Uchwałą Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. nr XLVII/418/2021 utworzono na terenie gminy Siechnice dwa użytki ekologiczne: „Jezioro Panieńskie” i „Jezioro Dziewicze”. Obszar Jeziora Panieńskiego i Dziewiczego zlokalizowanych, w obrębie Kotowice, pełni ważną funkcję przyrodniczą jako ostoja rzadkich, w skali gminy, regionu i kraju, taksonów fauny i flory oraz stanowi unikalny w skali gminy teren o zachowanym naturalnym krajobrazie zalesionej doliny rzecznej z pozostałościami starorzeczy.

Gmina Długołęka otrzymała dofinansowanie w wysokości 350 259,69 zł. na projekt pn. „Rewitalizacja parku w Szczodrem - zagospodarowanie terenów zielonych” z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Całkowita wartość zadania to 1 236 150,00 zł. W 2021 roku przystąpiono do realizacji etapu 3 tj. wykonywano pielęgnację roślin nasadzonych oraz pozostałej roślinności znajdującej się na terenie parku. Wartość usługi wyniosła 110 700,00 zł.

Dnia 13 lipca 2021 r. rozpoczęto, a 22.11.2021 roku zakończono prace polegające na zagospodarowaniu terenu rekreacyjnego w parku w miejscowości Bukowina dz. nr 125/4. Prace odbywały się w dwóch etapach:

- etap I polegał na montażu stołu betonowego, wykonaniu ścieżek o nawierzchni miałowej wraz z placykiem, wejściem przy stawie, wjazdem dla obsługi technicznej oraz ogrodzeniem; koszt prac: 64 575,00 zł,
- etap II polegający na wykonaniu rabat, nasadzeń krzewów oraz drzew; koszt prac: 64 575,00 zł.

4.4.2 Ochrona zasobów leśnych

W ramach ustawowych kompetencji Starosta Powiatu Wrocławskiego realizuje zadania związane z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności skarbu Państwa w terenie został przekazany następującym nadleśnictwom: Miękinia, Oleśnica Śląska, Oława/s w Bystrzycy Oławskiej, Oborniki Śląskie i Świdnica na podstawie zawartych porozumień. Całkowity koszt za nadzór na lasami niestanowiącymi własności Skarbu państwa w ramach zawartych porozumień wyniósł w 2020 i 2021 roku po 25 800 zł.

W poniższych tabelach szczegółowo zestawiono powierzchnię gruntów leśnych oraz pozyskanie drewna i czynności związane z hodowlą lasu zrealizowane w latach 2020-2021.

Tabela nr 30. Powierzchnia gruntów leśnych (osób fizycznych i prawnych) w latach 2020-2021

Wyszczególnienie				Powierzchnia	
				2020	2021
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem			1	683,32	683,53
w tym	zalesiona (pokryta roślinnością leśną)	ha ^{c)}	2	683,32	683,53
	niezalesiona (przejściowo pozbawiona roślinności leśnej)		3	0,00	0,00
	uznanych za lasy ochronne		4	0,00	0,00
	objęta aktualnymi uproszczonymi planami urządzania lasu		5	0,00	0,00
	objęta inwentaryzacjami stanu lasu		6	683,32	683,53
z wiersza 1 przypada na lasy	osób fizycznych		7	638,95	625,75
	wspólnot gruntowych		8	0,00	0,00
	spółdzielni		9	7,47	6,63
	pozostałych osób prawnych(kościółów związków wyznaniowych, organizacji społecznych itp.)		10	36,90	51,15
Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa ^{a)} nadzorowana przez	Jednostki Lasów Państwowych ^{b)}	ha ^{d)}	11	802	802
	parki narodowe		12	0	0
	służby powiatu (miasta)		13	0	0

^{a)} łącznie z lasami stanowiącymi własność gmin (mienie komunalne)

^{b)} w ramach zawartych porozumień

^{c)} z jednym znakiem po przecinku

^{d)} bez znaków po przecinku

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

Tabela nr 31. Pozyskiwanie drewna i czynności związane z hodowlą lasu w latach 2020-2021

Wyszczególnienie			Lasy stanowiące własność osób fizycznych i prawnych (bez skarbu Państwa)	
			2020	2021
odnowienia sztuczne (w. 2+3)	ha ^{d)}	1	0,00	0,00
zrębów ^{a)}		2	0,00	0,00

Wyszczególnienie			Lasy stanowiące własność osób fizycznych i prawnych (bez skarbu Państwa)	
			2020	2021
halizn i płazowizn		3	0,00	0,00
odnowienia naturalne		4	0,00	0
zalesienia gruntów nieleśnych ^b		5	0,00	0,00
poprawki i uzupełnienia		ha ^{e)}	6	0
pielęgnowanie lasu			7	0
w tym upraw i młodników ^c			8	0
powierzchnia objęta trzebieżami			9	4
pozyskanie drewna (grubizny) (w.11+14)		m ^{3 e)}	10	339
grubizna iglasta (w. 12+13)			11	24
z tego drewno	dłużycowe		12	4
	stosowe		13	20
grubizna liściasta (w. 15+16)			14	315
z tego drewno	dłużycowe		15	49
	stosowe		16	266

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

4.5 Obszar interwencji V – Kształtowanie postaw ekologicznych

4.5.1 Edukacja ekologiczna

Realizacja projektów o charakterze edukacyjnym adresowanych do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego ma na celu propagowanie zachowań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju oraz ochrony bioróżnorodności. Powiat Wrocławski na edukację ekologiczną przeznaczył w sumie kwotę 21 756,28 zł w roku 2020 natomiast w roku 2021 - 67 137,43 zł.

Powiat Wrocławski cyklicznie współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert na powierzenie/wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. W roku 2020 Wydział Ochrony Środowiska współpracował z organizacją pozarządową, która złożyła ofertę w trybie pozakonkursowym, zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na realizację zadań publicznych z zakresu edukacji ekologicznej przeznaczono kwotę 20 000 zł, na które wpłynęły 2 oferty.

Zarząd Powiatu Wrocławskiego uznał celowość 1 oferty złożonej w trybie pozakonkursowym w zakresie ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, w związku z czym podpisano 1 umowę o realizację zadania publicznego:

- dofinansowanie w kwocie 10 000 zł uzyskał projekt realizowany przez Stowarzyszenie Aquila z siedzibą we Wrocławiu na realizację zadania pn. „Przygarnij zapylacza – warsztaty edukacyjno-przyrodnicze on-line i domki dla zapylaczy dla mieszkańców” ;

Celem zadania było zaangażowanie mieszkańców, zarówno dzieci jak i dorosłych, do wspólnej, rodzinnej nauki i zabawy.

Podczas warsztatów uczestnicy dowiedzieli się czym są zapylacze i jaką ważną funkcję pełnią (np. że zawdzięczamy im ok. 1/3 całej żywności jaką spożywamy). Oprócz tego poruszono kwestię, dlaczego zapylacze są zagrożone i jak im pomagać. Osoby, które wzięły udział w projekcie dowiedziały się jakie inne zapylacze, poza pszczołą miodną, można spotkać w Polsce. Wykorzystując wiedzę nabytą podczas warsztatów uczestnicy mogą wykonać domki dla owadów, a także dowiedzieli się na jakie elementy konstrukcji należy zwrócić uwagę, aby domki spełniły swoją funkcję. Ponadto odbiorcy dowiedzieli się, jak można wykorzystać materiały z recyklingu w tworzeniu domków oraz w jaki prosty sposób wykonać poidło dla owadów.

W ramach zadania na stronie internetowej oraz fb Powiatu Wrocławskiego zamieszczony został filmik warsztatowy zawierający instrukcję budowy domku dla dzikich zapylaczy oraz informacje o roli i znaczeniu pszczoł oraz zapylaczy.

Dodatkowo wyprodukowano 120 domków dla zapylaczy, które wraz z zestawami roślin miododajnych i ulotkami o zapylaczach zostały przekazane do Wydziału Promocji w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu. Zestawy zostały rozdane mieszkańcom powiatu wrocławskiego w ramach konkursów organizowanych wspólnie przez Wydział Promocji oraz Stowarzyszenie Aquila.

W związku z wprowadzonego stanu zagrożenia epidemiologicznego COVID-19, szereg zaplanowanych w 2020 działań związanych z edukacją ekologiczną oraz propagowaniem działań proekologicznych, zostało odwołanych, stąd wynika tak niewielka kwota w porównaniu z rokiem 2021 oraz mniej zrealizowanych działań ekologicznych. Poniżej przedstawiono dla porównania projekty ekologiczne, które zrealizowano w 2021 wraz z poniesionymi kosztami:

- Projekt ekologiczny pn.: „Kształtowanie aktywnych postaw badawczych na obszarze prawnie chronionym parku narodowego gór stołowych” w Powiatowym Zespole Szkół nr 3 w Sobótce, kwota 3 870,00 zł,
- Projekt ekologiczny pn.: „Ekologicznie działamy o zdrowie swoje dbamy” w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Sobótce, kwota 7 100,00 zł,
- Projekt ekologiczny pn.: „Naturalnie, że naturalne” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kątach Wrocławskich, kwota 3 144,95 zł,
- Projekt ekologiczny pn.: „Projekt ekologiczny Adaptacje do zmian klimatu – zielono-niebieska infrastruktura miast” w Zespole Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego przy Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy w Wierzbicach, kwota 5 000,00 zł,
- Projekt ekologiczny pn.: „Strefa relaksu – oaza zieleni” w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Krzyżowicach, kwota 5 480,93 zł,
- Projekt ekologiczny pn.: „Chroń zapylacze” w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Krzyżowicach, kwota 2 260,05 zł.

Ponadto w ramach edukacji ekologicznej w latach 2020-2021 Powiat Wrocławski realizował różne inne działania w zakresie edukacji ekologicznej, mające na celu

wykształcenie odpowiedniego stosunku dziecka do przyrody i nawyku jej chronienia już od najmłodszych lat, do których należą m.in.

- Zadanie realizowane w postaci Konkursu ekologicznego pn. „Przyroda wokół nas” związanego z edukacją ekologiczną. Program obejmował zakup nagród rzeczowych dla laureatów konkursu „Przyroda wokół nas” organizowanego pod patronatem Starosty Powiatu Wrocławskiego dla uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Wrocławskiego, wykonanie i dostarczenie materiałów edukacyjno-promocyjnych oraz usługę transportową i cateringową dla uczestników warsztatów w Myśliborzu. W 2021 r. w ramach zadania wydatkowano 8451,50 zł. W 2020 roku ww. zadanie nie odbyło się z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z COVID-19,
- Organizacja warsztatów ekologicznych dla szkół podstawowych z terenu powiatu wrocławskiego w Ślęzańskim Parku Krajobrazowym w Będkowicach. Wydatkowano 21 830 zł w tym na zakup materiałów promocyjnych na warsztaty ekologiczne w Będkowicach 15 252,00 zł.

Również gminy Powiatu Wrocławskiego prowadzą zróżnicowane działania edukacyjne z zakresu ochrony środowiska mające na celu zwiększania świadomości ekologicznej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, które w ramach zajęć edukacyjnych biorą udział w akcjach i projektach związanych z poznawaniem i ochroną środowiska.

4.5.2 Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku

Starostwo Powiatowe we Wrocławiu w ramach obowiązków wynikających z ustawy z dnia ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko udziela informacji o środowisku. W roku 2021 wpłynęło na piśmie i zostało załatwionych 119 wniosków o udostępnienie informacji o środowisku.

Ponadto za pośrednictwem bazy danych EKOPORTAL, udostępnionego przez Ministerstwo Środowiska, Starostwo Powiatowe prowadzi publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach zawierających informacje o ochronie środowiska.). W roku 2021 dokonano 594 wpisy.

Za pośrednictwem Systemu Informacji Przestrzennej Powiatu wrocławskiego wroSIP udostępnianie są dane geodezyjne oraz informacje z zakresu prawa lokalnego, ochrony przyrody, infrastruktury, edukacji, turystyki.

4.6 Obszar interwencji VI - poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

4.6.1 Ochrona przed powodzią i suszą

Rada Powiatu Wrocławskiego w dniu 22 kwietnia 2021r. podjęła Uchwałę Nr XIX/208/21 w sprawie zasad udzielenia dotacji na inwestycje z zakresu ochrony środowiska dotyczące obiektów małej retencji (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2021 r. poz. 2122), zmienioną Uchwałą Nr XXII/253/21 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2021 r. poz. 6257).

Podjęcie ww. uchwały pozwoliło na przyznanie mieszkańcom powiatu dotacji na zakup i montaż, budowę instalacji takich jak:

- zbiornik retencyjny infiltracyjny;
- skrzynki rozsączające;
- studnia chłonna;
- zbiornik retencyjny nadziemny, podziemny, otwarty lub zamknięty, szczelny;
- przewody odprowadzające wody opadowe zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego, podziemnego, otwartego lub zamkniętego, szczelnego lub infiltracyjnego;
- elementy (stałe) do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody; pozwalające na zagospodarowanie wód opadowych lub roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, wraz z koniecznym osprzętem.

W budżecie Powiatu Wrocławskiego na rok 2021 przewidziano na dotacje kwotę 40 000 zł. Na jedną dotację kwota nie mogła przekroczyć 1500 zł. Przewidziane środki były wystarczające do wypłaty dla 26 wnioskodawców w maksymalnej kwocie. W 2021 roku podczas naboru wpłynęło 11 wniosków, z których ostatecznie rozliczono 8.

Dotacja miała na celu doprowadzenie do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej inwestycją, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających, odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.) lub będą odprowadzane tylko w części.

Od 1 stycznia 2018 r. Nadzory Wodne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, m.in. współuczestniczą w zapewnieniu ochrony ludności i mienia przed powodzią i przeciwdziałaniu skutkom suszy, na poziomie zlewni oraz utrzymują i eksploatują urządzenia wodne będące własnością Skarbu Państwa oraz zapewniają należyty stan techniczny, obsługi i bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznych będących własnością Skarbu Państwa. Utrzymanie ww. urządzeń w dobrym stanie, stanowi nieodzowny element ochrony przed powodzią, a w przypadku urządzeń piętrzących i retencjonujących również przed suszą.

Na podstawie składanych corocznie Radzie Powiatu Wrocławskiego przez Nadzory Wodne sprawozdań z działań podejmowanych na terenie powiatu w tabeli nr 32 ustalono zakres prac wykonanych w latach 2020-2021 na terenie powiatu. W związku z sytuacją na Odrze w 2022 roku należy prowadzić działania mające na celu zapobieganie zanieczyszczeniom.

Tabela nr 32. Zakres prac wykonanych na terenie Nadzorów Wodnych Oleśnica, Wrocław, Strzelin, Oława, w granicach administracyjnych powiatu wrocławskiego w 2020 r.

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
1	Oława	Oława, Jelcz-Laskowice, Borów, Wiązów, Żórawina, Kobierzyce	Rzeka Odra, Lichawa, Otocznica, Oława, Ślęza, Ślęza Mała – konserwacja wałów p.powodziowych, gm. Oława, Jelcz-Laskowice, Wiązów, Borów, Kobierzyce, Siechnice – Nadzór Wodny w Oławie	Brak konserwacji wałów p.powodziowych powoduje zarastanie chwastami oraz krzakami, co prowadzi do rozluźnienia darni oraz wzmożonej erozji korpusu. Ponadto Konserwacja wałów p.powodziowych zapewni ich właściwy monitoring oraz zapobiegnie zakrzaczeniu obiektów	213 570,0
2		Oława, Jelcz-Laskowice, Borów, Wiązów, Żórawina, Kobierzyce	Ocena stanu technicznego wałów p.powodziowych rzeki Odry na terenie Nadzoru Wodnego W Głogowie gm. Żukowice, Nadzoru Wodnego w Oławie gm. Jelcz-Laskowice, Nadzoru Wodnego we Wrocławiu gm. Siechnice	Wykonanie oceny stanu technicznego o bezpieczeństwa wałów p.powodziowych, sporządzanie protokołów z 5-letniej kontroli okresowej stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego wraz z uwzględnieniem kontroli rolniczej – wału p.powodziowego, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane	145 755,0
3		Oława, Jelcz-Laskowice, Borów, Wiązów, Żórawina, Kobierzyce	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych na terenie Nadzoru Wodnego w Oławie (gm. Oława, Jelcz-Laskowice, Borów, Wiązów, Kobierzyce, Żórawina) Zlewnia rzeki Odry, Oławy, Ślęz, Widawy	Dozorem objęte były wszystkie budowle hydrotechniczne na terenie administrowanym przez NW Oława	14 490,28
1	Strzelin	Kondratowice, Strzelin, Łagiewniki, Jordanów Śląski	Rzeka Oława, Ślęza, Krzywula, Ślęza Mała – konserwacja wałów p.powodziowych na terenie Nadzoru Wodnego w Strzelinie	Wykoszenie wałów p.powodziowych, międzywała oraz usunięcie samosiewów	178,2
2		Jordanów Śląski , Kondratowice, Łagiewniki	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych zlewni rz. Ślęzy na terenie NW Strzelin oraz zbiornik Łagiewniki	Obchody wałów przeciwpowodziowych, konserwacja przepustów wałowych, obchód i kontrola budowli hydrotechnicznych	40,78
3		Strzelin,	Usunięcie drzew z obszaru	Wycięto drzewa ze skarp	15,68

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
		Ciepłowody, Łagiewniki, Ziębice, Jordanów Śl.	działania NW Strzelin	cieków w złym stanie sanitarnym, powodujące zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, powodujące zatory w korytach	
4		Jordanów śl.	Śleza - naprawa przepustu wałowego	Naprawa i regulacja kłapy zwrotnej przepustu, zagrożenie zalania pól uprawnych	5,0
1	Świdnica	Kąty Wrocławskie	Konserwacja wałów p.powodziowych rzeki Bystrzycy i Strzegomki (8,735 km)	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	21,071
2		Mietków	Konserwacja wałów p.powodziowych rzeki Bystrzycy i Strzegomki (2,66 km)	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	6,428
3		Sobótka	Konserwacja wałów p.powodziowych rzeki Czarna Woda – 14,05 km i Potoki Sulistrowicki – 10,23 km	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	60,30
1	Wrocław	Czernica Siechnice Wrocław	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych na terenie NW Wrocław – zlewnia rzeki Odry	Prowadzenie zgonie z harmonogramem dozoru i eksploatacji urządzeń wodnych oraz dokonywanie przeglądu okresowego i kontroli stanu technicznego urządzeń wodnych (m.in. wały przeciwpowodziowe	34 163,89
2		m. Wrocław Długołęka	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych na terenie NW Wrocław – zlewnia rzeki Widawy	Prowadzenie zgonie z harmonogramem dozoru i eksploatacji urządzeń wodnych oraz dokonywanie przeglądu okresowego i kontroli stanu technicznego urządzeń wodnych (m.in. wały przeciwpowodziowe, budowle wałowe, budowle piętrzące itp.)	48 805,56
3		m. Wrocław, gm. Kąty Wrocławskie	Usunięcie drzew z obszaru działania NW Wrocław – rzeka Odra, Śleza, Kasina, Potok Sołtysowicki	Rzeka Śleza – 2 szt. Topola kanadyjska, 1 szt. Topola czarna, Rzeka Odra – 3 szt. Dąb bezszypułkowy, 1 szt. Topola kanadyjska Potok Sołtysowicki - 3 szt. Wierzby kruchej Rzeka Kasina – 1 szt. Topola czarna	10 251,75
4		Siechnice Czernica	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych - rzeka Odra	Konserwacja wałów p.pow. obejmująca wykoszenie porostów z wałów wraz z 2 metrowym pasem przy stopie korpusu, uprzątnięcie korpusów obwałowań z zalegających śmieci, konarów, gałęzi itp.	2644440,00

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
				Oczyszczenie ciągów komunikacyjnych z opryskiem roślinobójczym oraz usunięcie drobnych uszkodzeń powierzchniowych i wyrównanie powierzchni	
5		m. Wrocław Długołęka	Rzeka Odra, Widawa, Kanał Odra-Widawa – konserwacja wałów p.powodziowych	Konserwacja wałów p.pow. obejmująca wykoszenie porostów z wałów wraz z 2 metrowym pasem przy stopie korpusu, uprzątnięcie korpusów obwałowań z zalegających śmieci, konarów, gałęzi itp. Oczyszczenie ciągów komunikacyjnych z opryskiem roślinobójczym oraz usunięcie drobnych uszkodzeń powierzchniowych i wyrównanie powierzchni	138 000,00
6		m. Wrocław Siechnice	Rzeka Brochówka - konserwacja cieku	Konserwacja rzeki Brochówka polegająca na wykoszeniu i wygrabieniu porostów oraz usunięciu zatorów z koryta cieku, wyhakowaniu dna cieku a także usunięcia zatorów i osadów	70 954,82
7		Siechnice m. Wrocław	Rzeka Oława konserwacja wałów p.powodziowych	Konserwacja wałów p.pow. obejmująca wykoszenie porostów z wałów wraz z 1 metrowym pasem przy stopie korpusu, uprzątnięcie korpusów obwałowań z zalegających śmieci, konarów, gałęzi itp.	213 281,44 (podziła na 2NW)
8		Siechnice m. Wrocław	Rzeka Zielona, Struga Miłoszowska – konserwacja cieku	Konserwacja rzeki Struga Miłoszowska polegająca na wykoszeniu i wygrabieniu porostów oraz roślinności z dna, usunięciu zatorów z koryta cieku wyhakowaniu dna cieku oraz uporządkowania terenu wzdłuż cieku Konserwacja rzeki Zielona polegająca na wykoszeniu i wygrabieniu porostów oraz roślinności z dna, usunięcia zatorów z koryta cieku, wyhakowaniu dna cieku, wywiezienie wykoszonych i wygrabionych porostów oraz biomasy a także na oczyszczeniu przepustów	201 794,00
9		Siechnice	Ocena stanu wałów p.powodziowych rzeki Odry na terenie NW w Głogowie, gm. Żukowice, NW W Oławie	Wykonanie okresowych 5 letnich kontroli stanu technicznego wałów p.pow. rzeki Odry na terenie NW	145 755,0 (podział kosztów na 3 NW)

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
			gm. Jelcz-Laskowice, NW Wrocław gm. Siechnice	Wrocław gm. Siechnice	
1	Oleśnica	Długołęka	Rzeka Oleśnica- konserwacja cieków na długości 0,95 km obręb Raków gm. Długołęka	Prace polegały na wykoszeniu porostów trawiastych ze skarp oraz hakowaniu lustra wody. Usunięto również 3 zatory powodujące lokalne podpiętrzenia	11 500,50

Źródło: Roczne sprawozdania z działań podejmowanych przez Nadzory Wodne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w granicach administracyjnych powiatu wrocławskiego (rok 2020)

Tabela nr 33. Zakres prac wykonanych na terenie Nadzorów Wodnych Oleśnica, Wrocław, Strzelin, Oława, w granicach administracyjnych powiatu wrocławskiego w 2021r.

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
1	Oława	Oława, Jelcz-Laskowice, Borów, Wiązów, Żórawina, Kobierzyce	Rzeka Odra, Lichawa, Otocznica, Oława, Ślęza, Ślęza Mała – konserwacja wałów p.powodziowych, gm. Oława, Jelcz-Laskowice, Wiązów, Borów, Kobierzyce, Siechnice – Nadzór Wodny w Oławie	Brak konserwacji wałów p.powodziowych powoduje zarastanie chwastami oraz krzakami, co prowadzi do rozluźnienia darni oraz wzmożonej erozji korpusu. Ponadto Konserwacja wałów p.powodziowych zapewni ich właściwy monitoring oraz zapobiegnie zakrzaczeniu obiektów	206 930,0
2		Żórawina	Ciek Ślęza – usunięcie zatorów z koryta rzeki	Realizacja zadania zapewniła swobodny przepływ wód w korycie cieków Ślęza oraz zwiększyła bezpieczeństwo powodziowe terenów przyległych	12 200,0
3		Kobierzyce Borów	Ciek Ślęza, Ciek Ślęza Mała – usunięcie powalonego drzewa i zatorów z koryt rzek gm. Kobierzyce gm. Borów	Realizacja zadania zapewniła swobodny przepływ wód w korycie cieków Ślęza oraz zwiększyła bezpieczeństwo powodziowe terenów przyległych	12 300,0
4		Borów Żórawina Kobierzyce Oława	Rzeka Ślęza., Ślęza Mała, Odra – usunięcie uszkodzeń na wałach p.powodziowych	Poprawa stanu technicznego urządzeń hydrotechnicznych na terenie administrowany przez NW Oława	72 840,0
5		Żórawina	Ciek Ślęza – usunięcie zatorów i powalonych drzew z koryta rzeki	Realizacja zadania zapewniła swobodny przepływ wód w korycie cieków Ślęza oraz zwiększyła bezpieczeństwo powodziowe terenów przyległych	8 900,0
1	Strzelin	Kondratowice, Strzelin, Łagiewniki, Jordanów	Rzeka Oława, Ślęza, Krzywula, Ślęza Mała – konserwacja wałów p.powodziowych na terenie	Wykoszenie wałów p.powodziowych, międzywał oraz usunięcie samosiewów	125 300,0

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
		Śląski	Nadzoru Wodnego w Strzelinie		
2		Jordanów Śląski, Kondratowice, Łagiewniki	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych zlewni rz. Ślęzy na terenie NW Strzelin oraz zbiornik Łagiewniki	Obchody wałów przeciwpowodziowych, konserwacja przepustów wałowych, obchód i kontrola budowy hydrotechnicznych	108 500,0
3		Strzelin, Ciepłowody, Łagiewniki, Ziębice, Jordanów Śl.	Usunięcie drzew z obszaru działania NW Strzelin	Wycięto drzewa ze skarp cieków w złym stanie sanitarnym, powodujące zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, powodujące zatory w korytach	15,68
4		Jordanów Śl.	Śleza - naprawa przepustu wałowego m. Pożarzyce	Naprawa nieuszczelności przepustu: uszczelnienie połączeń rur, wykonanie nowego przyczółka i ubezpieczenia skarp rzeki	32 740,0
5		Kondratowice Jordanów Śląski	Rzeka Śleza, Mała Śleza – usunięcie szkód w wałach przeciwpowodziowych	Usunięcie szkód w wałach przeciwpowodziowych w postaci nor wykonanych przez dzikie zwierzęta	55 010,0
6		Strzelin Kondratowice Ziębice Jordanów Śląski	Usunięcie zatorów na ciekach wodnych na terenie NW Strzelin	Usunięto zatory powodujące tamowanie przepływu wody w korytach Młynówki Żeleźnickiej, Komara, Czernej, Cieniawy, Olesznej	22 000,0
1	Świdnica	Kąty Wrocławskie	Konserwacja wałów p.powodziowych rzeki Bystrzycy i Strzegomki (8,57 km)	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	13 882,11
2		Mietków	Konserwacja wałów p.powodziowych rzeki Bystrzycy i Strzegomki (2,66 km)	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	4 316,89
3		Sobótka	Konserwacja wałów p.powodziowych rzeki Czarna Woda – 14,05 km i Potoki Sulistrowicki – 10,23 km	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	55 133,16
4		Sobótka	Wał przeciwpowodziowy lewy rz. Czarna Woda w m. Rogów Sobócki w km 21+316-21+391	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców oraz swobodnego spływu wód	52 890,0
5		Sobótka	Awaryjne usunięcie zatoru na Sulistrowickim Potoku w km 0+250 w obrębie Stary Zamek gm. Sobótka	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	6 150,00
6		Sobótka	Awaryjne usunięcie zatoru z powalonych drzew na rzece Czarna Woda w km 16+500 obręb Stary Zamek gm. Sobótka	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	3 250,0
1	Wrocław	Czernica Siechnice Wrocław	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych na terenie NW Wrocław –	Prowadzenie zgonie z harmonogramem dozoru i eksploatacji urządzeń	49 000,00

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
			zlewnia rzeki Odry	wodnych oraz dokonywanie przeglądu okresowego i kontroli stanu technicznego urządzeń wodnych (m.in. wały przeciwpowodziowe, budowle wałowe, budowle piętrzące)	
2		m. Wrocław Długołęka	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych na terenie NW Wrocław – zlewnia rzeki Widawy	Prowadzenie zgonie z harmonogramem dozoru i eksploatacji urządzeń wodnych oraz dokonywanie przeglądu okresowego i kontroli stanu technicznego urządzeń wodnych (m.in. wały przeciwpowodziowe, budowle wałowe, budowle piętrzące itp.)	70 000,00
3		Czernica	Konserwacja rz. Przerowa w km 0+800-1+800	Konserwacja rzeki Przerowa polegająca na wykoszeniu i wygrabieniu porostów oraz roślinności z dna, usunięciu zatorów z koryta cieku, wyhakowaniu dna cieku, oraz uporządkowaniu terenu wzdłuż rzeki	9 900,00
4		Czernica	Usunięcie uszkodzonego drzewa z koryta rz. Piskorna, obręb Kamieniec Wrocławski	Wycinka uszkodzonego drzewa (wierzby) z koryta rz. Piskorna, obręb Kamieniec Wrocławski	2 160,00
5		Siechnice Czernica	Rzeka Odra – konserwacja wałów p.pow.	Konserwacja wałów p.pow. obejmująca wykoszenie porostów z wałów wraz z 2 metrowym pasem przy stopie korpusu, uprzątnięcie korpusów obwałowań z zalegających śmieci, konarów, gałęzi itp. Oczyszczenie ciągów komunikacyjnych z opryskiem roślinobójczym oraz usunięcie drobnych uszkodzeń powierzchniowych i wyrównanie powierzchni	247 320,00
6		m. Wrocław Długołęka	Rzeka odra, Widawa, Kanał Odra-widawa- konserwacja wałów p.pow.	Konserwacja wałów p.pow. obejmująca wykoszenie porostów z wałów wraz z 2 metrowym pasem przy stopie korpusu, uprzątnięcie korpusów obwałowań z zalegających śmieci, konarów, gałęzi itp. Oczyszczenie ciągów komunikacyjnych z opryskiem roślinobójczym oraz usunięcie drobnych uszkodzeń powierzchniowych i	118 00,00

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
				wyrównanie powierzchni	
7		Siechnice m. Wrocław	Rzeka Brochówka Miłoszowska Struga- konserwacja ciek	Konserwacja rzeki Brochówka i rzeki Miłoszowska Struga polegająca na wykoszeniu i wygrabieniu porostów oraz usunięciu zatorów z koryta cieku, wyhakowaniu dna cieku a także usunięciu zatorów	117 458,36
8		Siechnice m. Wrocław	Rzeka Oława – konserwacja wałów p.pow.	Konserwacja wałów p.pow. obejmująca wykoszenie porostów z wałów wraz z 1 metrowym pasem przy stopie korpusu, uprzątnięcie korpusów obwałowań z zalegających śmieci, konarów, gałęzi itp. oraz usunie cie drobnych uszkodzeń powierzchniowych i wyrównanie powierzchni	206 930,00 (podział kosztów na dwa nadzory)
9		Siechnice m. Wrocław	Rzeka Zielona – konserwacja cieku	Konserwacja rzeki Zielona polegająca na wykoszeniu i wygrabieniu porostów oraz usunięciu roślinności z dnia, usunięciu zatorów z koryta ciek, wyhakowaniu dna ciek, wywozie wukoszonych i wygrabionych porostów oraz biomasy a także na oczyszczeniu przepustów	190 731,20
10		m. Wrocław Czernica Siechnice	Usunięcie powalonych drzew na terenie administrowanym przez NW Wrocław	Usunięcie powalonych drzew i gałęzi, wywóz i utylicacja konarów	7 835,00
11		m. Wrocław Siechnice	Ocena stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa budowli piętrzących na terenie Nadzoru wodnego w Środku Śląskiej, Nadzoru Wodnego we Wrocławiu	Wykonanie okresowych 5- letnich kontroli stanu technicznego wałów p.pow. rzeki Oławy, rz. Ślęza na terenie NW Wrocław	60 270,00 (podział kosztów na 2 nadzory)
12		m. Wrocław Siechnice	Usunięcie tam bobrowych na rz. Zielona i rz. Brochówka	Usunięcie z koryta rzeki Zielona i rz. Brochówka tam bobrowych (wydobycie materiału organicznego i nieorganicznego wbudowanego w koryto rzeki przez bobry). Wywiezienie wydobytego materiału organicznego i nieorganicznego na składowisko odpadów	9 749,00
13		Czernica	Rzeka Przerowa – usunięcie zatoru z koryta rzeki	Usunięcie z koryta rzeki Przerowa zatoru (wydobycie materiału organicznego i nieorganicznego wbudowanego w koryto	6 027,00

Lp.	Nadzór wodny	Gmina	Nazwa zadania	Opis zadania	Nakłady [zł]
				rzeki) Wywywiezienie wydobytego materiału na składowisk odpadów	
1	Oleśnica	Długołęka	Usunięcie z rzeki padłego dzika rz. Widawa m. Wilczyce	Usunięcie padliny dzika zalegające w korycie rzeki Widawa	2 687,81
2		Długołęka	Zabudowa wyrwy na rzece Oleśnica w km 15+120 obręb raków gm. Długołęka	Prace polegały na zabudowie wyrwy brzegowej powstałej w sąsiedniej budowlu hydrotechnicznej -jazu	11 869,50
3		Długołęka	Wycinka drzew obręb Brzezia Łąka	Prace interwencyjne polegające na usunięciu 7 drzew stwarzających zagrożenia życia i mienia mieszkańców sąsiadujących z rzeka Oleśnica	21 820,23
4		Długołęka Dobroszyce	Rzeki Topór, Dobra – prace interwencyjne w Gminach Długołęka, Dobroszyce	Prace na ciekach polegały na wykoszeniu porostów trawiastych ze skarp oraz hakowaniu lustra wody. Usunięto również zatory powodujące lokalne podpiętrzenia, ponadto na rzece Dobra usunięto powalone drzewo.	52 250,65
5		Wisznia Mała Długołęka Dobroszyce Bierutów Oleśnica	Dozór i eksploatacja urządzeń wodnych na terenie Nadzoru wodnego w Oleśnicy – zlewnia rzeki Odry i Widawy	Prowadzenie dozoru i eksploatacji urządzeń wodnych zgodnie z zakresem prac oraz harmonogramem ich wykonania	40 000,00

Źródło: Roczne sprawozdania z działań podejmowanych przez Nadzory Wodne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w granicach administracyjnych powiatu wrocławskiego (rok 2021)

Ponadto w latach 2020-2021 r. tut. Wydział Ochrony Środowiska w związku z wnioskami składanymi przez inwestorów do Starosty w celu uzyskania zgody administratora urządzenia wodnego na odprowadzenie wód opadowych do rowów melioracyjnych wydawał opinie odnośnie konieczności retencjonowania wód opadowych przed odprowadzeniem ich do odbiornika oraz ograniczenia odpływu z kanalizacji deszczowej.

W 2020 roku udzielono wsparcia merytorycznego Wydziałowi Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami w zakresie uzgadniania warunków wykonywania urządzeń wodnych lub / i wprowadzania wód opadowych bądź ścieków w obrębie rowów zlokalizowanych w granicach działek Skarbu Państwa – administrowanych przez Starostę Powiatu Wrocławskiego oraz Wydziałowi Dróg i Transportu w zakresie możliwości wpięcia innych podmiotów do kanalizacji deszczowej w drogach powiatowych – wydano 47 opinii. W 2021 roku w przedmiotowym temacie udzielono 63 opinii. Zarówno w 2020 jak i 2021 roku ok. 50% opinii dotyczy zobowiązania wnioskodawcy do ograniczania zrzutu wód opadowych do odbiornika, do wielkości spływu naturalnego i magazynowania pozostałej ilości wód opadowych na terenie własnym inwestora.

4.6.2 Ochrona przeciwpożarowa

Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego realizuje w szczególności zadania z zakresu:

- powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- obrony cywilnej;
- bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- zarządzania kryzysowego;
- świadczeń w celu zwalczania klęsk żywiołowych;
- ochrony przeciwpożarowej w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

Powiat wrocławski w ramach współpracy w celu zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia pożarowego na terenie gmin powiatu wrocławskiego cyklicznie wspiera jednostki starzy pożarnej.

W 2021 roku Powiat wrocławski przeznaczył kwotę 100 000 zł, z tytułu pomocy finansowej na rzecz Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu z przeznaczeniem na wydatki bieżące.

5. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego na lata 2020-2021

Tabela nr 34. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska

Wskaźniki	Jednostka miary	Lata		Źródło informacji o wskaźnikach
		2020	2021	
OBSZAR INTERWENCJI I - ZADANIA O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM				
Długość zmodernizowanych dróg	km	16,685	29,371	Powiat Wrocławski
Natężenie ruchu samochodowego	szt.	-	1535D Dobrzykowice –dzień 12457 noc 968 ***	Zarządcy dróg – Zarząd Powiatu Wrocławskiego
Gospodarstwa rolne ogółem	ha	-	-	DODR
Gospodarstw ekologiczne posiadające certyfikat	szt./ha	3	3	Jednostki certyfikujące
Ilość zakładów podlegających kontroli, które posiadały wdrożony system zarządzania środowiskowego ISO 14001	szt.	-	-	WIOŚ
OBSZAR INTERWENCJI II - POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA				
Inwestycje z zakresu retencji wodnej, ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przed skutkami suszy	km - przyrost długości koryt rzecznych, rowów o poprawionej przepustowości koryta	16,116	13,770	Powiat Wrocławski Spółki Wodne (dotacje)
Jakość cieków wodnych, potencjał/stan ekologiczny	ocena	Umiarkowany/ słaby/ zły		WIOS/GIOŚ
Jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości	% udziału w ogólnej ilości punktów monitoringu	-	-	WIOŚ/GIOŚ
Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	Mg/rok	83	91	Powiat Wrocławski-GUS
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	Mg/rok	506 131	612 737	Powiat Wrocławski-GUS
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	-	-	Powiat Wrocławski-GUS
Ilość instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	szt.	19	59	Powiat Wrocławski
Ilość punktów, na których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu	szt.	4	1	Powiat Wrocławski - decyzje

Ilość punktów, na których stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów natężenia pola elektromagnetycznego	szt.	-	-	WIOŚ/GIOŚ
Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji	ha	6 307	6 301	Woj. dolnośląskie - GUS
Masa zinwentaryzowanych odpadów zawierających azbest	Mg	951,69	951,69	Gmina Kąty Wrocławskie
Ilość mieszkańców objętych zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych	%	100	100	Gmina Kąty Wrocławskie
Ilość mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów	%	100	100	Gmina Kąty Wrocławskie
Czynne składowiska odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	ha	0	0	Gminy
Ilość i powierzchnia dzikich wysypisk	szt.	0	0	Gmina Kąty Wrocławskie
		12 2 725 m²	11 225 m²	Powiat Wrocławski - GUS
		32	36	Powiat Wrocławski
OBSZAR INTERWENCJI III - RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW NATURALNYCH				
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam³	17 979,5	19 381,3	Powiat Wrocławski - GUS
Eksploatacja sieci wodociągowej – wody podziemne	dam³	10 424,0	10 863,6	Powiat Wrocławski - GUS
Pobór wód powierzchniowych ogółem	dam³	-	-	
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m³	116,8	122,1	Powiat Wrocławski - GUS
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	14	14	Powiat Wrocławski GUS
Ludność korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich	%	67,2	68,7	Powiat Wrocławski - GUS
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	1490	1415	Gmina Kąty Wrocławskie
		14 039	14 379	Powiat Wrocławski -GUS
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	216	225	Gmina Kąty Wrocławskie
		1 228	1 325	Powiat Wrocławski -GUS
Liczba stacji zlewnych	szt.	1	1	Gmina Kąty Wrocławskie
		10	10	Powiat Wrocławski -GUS
Długość czynnej sieci rozdzielczej Sieć wodociągowa	km	242,1	247,1	Gmina Kąty Wrocławskie
		-	-	Powiat Wrocławski - GUS
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99	99,2	Gmina Kąty Wrocławskie
		97,5	97,6	Powiat Wrocławski -GUS
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	169,4	183,9	Gmina Kąty Wrocławskie
		1 016,8	1 098,9	Powiat Wrocławski - GUS
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	65,5	66,6	Powiat Wrocławski - GUS
Długość czynnej sieci gazowej	m	1 050 037	1 086 728	Powiat Wrocławski -GUS
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	61,3	63,6	GUS, Powiat,
Odbiorcy energii elektrycznej	Szt.	62 153	67 120	Powiat Wrocławski

Zużycie energii elektrycznej ogółem	MWh	181 151,45	198 866,41	GUS, Powiat
Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca	kWh	1 177,3	1 252,7	Powiat Wrocławski - GUS
OBSZAR INTERWENCJI IV - OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU				
Lesistość Powiatu (% ogólnej powierzchni Powiatu)	%	10,6	10,7	Powiat Wrocławski-GUS
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	11 536,82	11 571,49	Powiat Wrocławski-GUS
Grunty leśne prywatne	ha	683,32	683,53	Powiat Wrocławski-GUS
Zalesienia ogółem	ha	-	-	Lasy Państwowe Powiat Wrocławski-GUS
Obszary prawnie chronione ogółem	ha	12 196,64	12 196,64	Powiat Wrocławski-GUS
Obszary Natura 2000	ha*	6 217,03	6 217,03	GDOŚ, RDOŚ
Powierzchnia terenów objęta formami prawnej ochrony obszarowej (% ogólnej powierzchni Powiatu)	%	10,9	10,9	Powiat Wrocławski -GUS
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	ha	-	-	
OBSZAR INTERWENCJI V - KSZTAŁTOWANIA POSTAW EKOLOGICZNYCH				
Wydatki na działania związane z edukacją ekologiczną	tys. zł	21,756	67,137	Powiat Wrocławski
OBSZAR INTERWENCJI VI - POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO				
Ilość obiektów małej retencji	szt.	35	35	PGW Wody Polskie
		54	54	Gmina Siechnice
Pożary lasów	szt.	-	-	RDLP, Nadleśnictwa
Powierzchnia pożarów lasów	ha	-	-	RDLP, Nadleśnictwa

„-” – brak danych

*powierzchnia obszarów Natura 2000 położonych w całości włącznie na terenie powiatu wrocławskiego

**wg „Programu małej retencji wodnej w województwie dolnośląskim”

*** natężenie ruchu podane z mapy akustycznej sporządzonej na zlecenie Powiatu Wrocławskiego w 2021 r. (dot. punktu pomiarowego P1)

6. Realizacja zadań ujętych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu) w latach 2020-2021

Tabela nr 35. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu)

Obszar interwencji I - Zadania o charakterze systemowym

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
1.	System transportowy	Wdrożenie „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Wrocławskiego”.	Powiat Gminy Powiatu	-	-	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych * Dofinansowanie gmin do budowy ścieżek rowerowych w programie „Bezpieczna droga”
2.		Poprawa jakości i standardów transportu (w tym budowa i modernizacja dróg oraz wspomaganie rozwoju systemu rowerowych tras turystyczno-rekreacyjnych)		15 001,43	21 197,305	Powiat Wrocławski	
				1 643,415	21,033	Powiat Wrocławski*	
				1 311 646	373 225	Gmina Kobierzyce	
3.	Poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej alternatywnej dla samochodu osobowego						

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
4.	Przemysł i energetyka zawodowa	Ograniczanie negatywnego wpływu działalności przedsiębiorstw na środowisko	Powiat Gminy Powiatu	-	-	Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
5.		Usprawnienie współpracy sektora przemysłowo-usługowego z organami administracji publicznej.	Powiat Gminy Powiatu	-	-	Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
6.	Budownictwo i gospodarka komunalna	Sukcesywna modernizacja istniejących budynków publicznych	Powiat Gminy Powiatu	4 694,85	1 005	Gmina Kobierzycze	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej Przy współudziale środków zewnętrznych
7.		Budowa sieci kanalizacyjnej na terenach nieskanalizowanych	Powiat Gminy Powiatu	35 156,625	4 773,264	Gmina Kobierzycze	
				76,8*	97,3*	Gmina Kąty Wr.	
				6 388,1	8 614,8		
8.		Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie zużycia energii.	Powiat Gminy Powiatu	343,785	-	Powiat Wrocławski	*komunalizacja sieci kanalizacji sanitarnych wybudowanych ze środków własnych inwestorów w gminie Kąty Wrocławskie
				-	1 297,969	Gmina Kobierzycze	
						Gmina Kąty Wr.	
	-			60,00**	Powiat Wrocławski		
					232,064	Gmina Długołęka	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
9.	Budownictwo i gospodarka komunalna	Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych i przemyśle.	Powiat Gminy Powiatu	-	-	Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
10.		Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie niskiej emisji, gospodarki nośnikami energii, wodą, zagospodarowania wód deszczowych	Powiat Gminy Powiatu	21,756	67,137	Budżet Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
11.	Rolnictwo	Zmniejszanie procesu degradacji gleb poprzez prawidłowo przeprowadzone melioracje, wdrażanie wniosków z badania gleb	Powiat Gminy Powiatu	320,0	320,0	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				500,0	600,00	Gmina Kobierzyce	
12.	Turystyka i rekreacja	Promowanie powiatu jako atrakcyjnego miejsca dla uprawiania turystyki, w tym promocja produktów turystycznych i produktów regionalnych.	Powiat	21,756	67,137	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
13.		Tworzenie warunków niezbędnych do uprawiania turystyki rowerowej, pieszej, konnej i wodnej.	Powiat Gminy Powiatu	1 643,415	21,033	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej *Dofinansowanie gmin do budowy ścieżek rowerowych w programie „Bezpieczna droga”

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
14.		Rozbudowa system informacji przestrzennej Powiatu Wrocławskiego wroSIP - komponent Turystyka i kultura.	Powiat	693,330	624,420	Powiat Wrocławski - 25% budżet powiatu, pozostała część Gminy Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
15.	Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska	Uwzględnianie w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wymogów ekologicznych.	Powiat Gminy Powiatu	*	*	Budżet Powiatu Budżet Gmin	Koszty administracji*
16.		Aktywizacja podmiotów, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, do realizacji działań w zakresie ochrony środowiska	Powiat Gminy Powiatu	10,0	10,0	Budżet Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej

Obszar interwencji II - Poprawa jakości środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
1.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	Opracowanie programu poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej będących własnością Powiatu Wrocławskiego	Powiat Wrocławski			Powiat Wrocławski Przy współudziale środków zewnętrznych	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
2.		Opracowanie i wdrożenie koncepcji gospodarki niskoemisyjnej wraz z analizą opłacalności dla budynków użyteczności publicznej będących własnością Powiatu Wrocławskiego					
		Zmniejszenie niskiej emisji poprzez wspieranie budowy i rozbudowy systemów ciepłowniczych i gazowniczych w obszarach o dużej gęstości zaludnienia					
3.		Lotniczy monitoring powietrza atmosferycznego		55,904	*		
4.		Dotacja z zakresu ochrony środowiska na zakup/wymianę i montaż nowego źródła ciepła i/lub montaż paneli fotowoltaicznych		145,767	401,879	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
3.	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i komunalnych	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu	-	-		Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
4.		Kontrola przestrzegania przez zakłady przemysłowe norm prawnych i warunków pozwoleń wodno-prawnych.	Powiat Wrocławski Gminy Powiatu	*	*		Koszty administracji*
5.		Budowa (rozbudowa) sieci kanalizacyjnych na terenach nieskanalizowanych oraz wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie nie jest możliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej		35 156,625	4 773,264	Gmina Kobierzyce	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
6.		Działania związane z uregulowaniem systemu odprowadzania wód opadowych		-	12,00	Powiat Wrocławski	
7.		Współpraca powiatu z zarządcami urządzeń wodnych w zakresie inwentaryzacji, odbudowy i regulacji oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej oraz szczegółowej		320,0	320,0	Powiat Wrocławski	
8.		Propagowanie działań mających wpływ na poprawę jakości wód	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu,	-	-		Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
9.	Racjonalna gospodarka odpadami	Weryfikacja wniosków o pozwolenie na wytworzenie odpadów	Powiat Wrocławski	*	*		Koszty administracji*
10	Ochrona powierzchni ziemi	Obserwacja terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Powiat Wrocławski	*	*		Koszty administracji*
11	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu	*	*	Powiat Wrocławski Budżet Gmin	Koszty administracji*
12		Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych w szczególności oddziaływaniem stacji bazowych telefonii komórkowych	Powiat, Gminy, WIOŚ	*	*	Środki własne jednostek realizujących	Koszty administracji* koszty pomiarów
13	Ochrona przed hałasem	Realizacja zadań przewidzianych do poprawy infrastruktury drogowej oraz organizacji ruchu w celu obniżenia emisji hałasu komunikacyjnego (w tym modernizacja sieci drogowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą)	Powiat, Gminy Powiatu, Zarządcy Dróg	15 001,433	21 197,305	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej *Dofinansowanie gmin do budowy ścieżek rowerowych w programie „Bezpieczna droga”
14		Rozwój infrastruktury rowerowej		1 643,415	21,033	Powiat Wrocławski*	
15		Mapa hałasu dla powiatu wrocławskiego (drogi główne)		-	83,640	Powiat Wrocławski	

Obszar interwencji III - Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
1.	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	Działania edukacyjne promujące oszczędzanie wody w celu osiągnięcia trwałej świadomości wszystkich użytkowników wód o potrzebie racjonalnego i oszczędnego korzystania z zasobów wodnych	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu,	21,756	67,137	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
2.		Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na podstawie opracowanych warunków korzystania z wód zlewni.		-	-		Koszty administracji*
3.		Działania edukacyjne i uwzględnianie w postępowaniach wodno-prawnych możliwości spowalniania i retencjonowania wód opadowych.	Powiat Wrocławski	-	-	Powiat Wrocławski Gminy	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
4.	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Eksploracja surowców zgodnie z warunkami ustalonymi w koncesjach na ich wydobywanie.	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	*	*	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	Koszty administracji*

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
5.		Ograniczanie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin (w tym prowadzenie kontroli w zakładach górniczych, przestrzeganie realizacji obowiązków wynikających z koncesji).	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	*	*	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	
6.		Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych.	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	*	*	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	
7.		Prowadzenie w systemie informacji przestrzennej Powiatu Wrocławskiego Wroslp ogólnodostępnej bazy złóż eksploatowanych i nieeksploatowanych, w tym także obszarów perspektywicznych i prognostycznych występowania kopalin	Powiat Wrocławski	*	*	Powiat Wrocławski	Koszty administracji*
8.	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Zapobieganie nieracjonalnej i nielegalnej eksploatacji kopalin.	Powiat Urząd Górniczy	*	*	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	Koszty administracji*
9.		Eksploatacja surowców zgodnie z warunkami ustalonymi w koncesjach na ich wydobywanie.	Powiat Urząd Górniczy	*	*	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	Koszty administracji*

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
10		Ograniczanie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin (w tym prowadzenie kontroli w zakładach górniczych, przestrzeganie realizacji obowiązków wynikających z koncesji).	Powiat Urząd Górniczy	*	*		
11		Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych.	Powiat Urząd Górniczy	*	*		
12	Efektywne wykorzystanie energii	Sukcesywne prowadzenie termomodernizacji budynków publicznych i mieszkalnych	Powiat, Gminy Powiatu	4377,4	-	Gmina Kąty Wrocławskie	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej oraz przy udziel środków zewnętrznych
13					60,00	Budżet Powiatu	
		Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i mieszkalnych		-	1 297,969	Gmina Kobierzyce	Instalacja fotowoltaiczna zrealizowana w ramach rozbudowy ZSP w Bielanych Wrocławskich

Obszar interwencji IV - Ochrona przyrody i krajobrazu

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
1.	Ochrona zasobów przyrodniczych	Ochrona, uzupełnianie i rozbudowa terenów zielonych w miastach i na terenach wiejskich powiatu, (w tym systematyczne uzupełnianie dotychczas wycinanych drzew przydrożnych i nasadzanie drzew wzdłuż nowych szlaków komunikacyjnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu)	Powiat, Gminy Powiatu	264,930	196,864	Powiat Wrocławski,	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej *ścieżki rowerowe w programie Bezpieczna droga – dofinansowanie z budżetu Powiatu Wrocławskiego
2.		Realizacja projektów dot. wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne (np. tereny wypoczynkowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne)	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	1 643,415	21,033	Powiat Wrocławski*	
3.		Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych nt. efektywnego korzystania z zasobów, w tym z zasobów NATURA 2000	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	-	-	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
4.	Ochrona zasobów leśnych	Utrzymanie lesistości powiatu oraz poprawa zdrowotności lasów	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	25,800	25,800	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej przy współudziale środków zewnętrznych
5.		Uaktualnianie inwentaryzacji stanu lasów oraz planów urządzenia lasów	Powiat	-	-	Powiat Wrocławski	
6.		Monitoring realizacji zalesień	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	*	*	Budżet Powiatu Budżet Gmin	Koszty administracji*

Obszar interwencji V - Kształtowania postaw ekologicznych

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
1.	Edukacja ekologiczna	Kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa w kontekście ochrony środowiska oraz upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia.	Powiat, Gminy Powiatu	21,756	67,137	Budżet Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej *Koszty administracji
2.		Edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków.					
3.		Kontynuacja edukacji z zakresu ochrony środowiska w szkolnictwie wszystkich szczebli.	Powiat, Gminy Powiatu	70,5	72,4	Powiat Wrocławski	
4.		Włączanie tematyki ochrony środowiska do działań i projektów realizowanych przez różnego rodzaju grupy społeczne i podmioty gospodarcze.	Powiat, Gminy Powiatu	10,0	10,0	Powiat Wrocławski	
5.		Kontynuacja włączania tematyki ochrony środowiska do artykułów prasowych i różnego rodzaju publikacji.	Powiat, Gminy Powiatu	*	*	Powiat Wrocławski	
6.		Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych i wykreowanie mody na ekologiczny styl życia oraz kształtowanie zachowań zrównoważonej konsumpcji.	Powiat, Gminy Powiatu	21,756	67,137	Powiat Wrocławski	
7.		Pogłębienie współpracy przedstawicieli pracodawców, organizacji pozarządowych, administracji zakresie edukacji dla zrównoważonego rozwoju.	Powiat, Gminy Powiatu, Przedsiębiorcy	10,0	10,0	Powiat Wrocławski	
8.		Tworzenie zajęć terenowych prowadzonych w ramach edukacji ekologicznej w szkolnictwie.	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa, Przedsiębiorcy	21,756	67,137	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
9.		Organizowanie corocznych i cyklicznych konkursów, konferencji, warsztatów (w tym warsztaty terenowe), seminariów, przedsięwzięć promocyjnych na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.		49,4	53,4	Powiat Wrocławski	jednostki odpowiedzialnej
10	Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku	Konsultowanie społeczne strategii, planów, polityki i decyzji dotyczących ochrony środowiska;	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gminy Powiatu, Mieszkańcy	*	*	Powiat Wrocławski	Koszty administracji*
11		Aktywne konsultacje społeczne w zakresie planowanych inwestycji.	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gminy Powiatu, Mieszkańcy	*	*	Środki własne jednostek realizujących	Koszty administracji*
12	Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku	Cyfryzacja, rozbudowa i udostępnienie informacji przez instytucje publiczne powiatu	Powiat, Gminy Powiatu	*	*	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej przy współudziale gmin
13		Edukacja w zakresie możliwości pozyskania informacji o środowisku	Powiat, Gminy Powiatu	*	*	Powiat Wrocławski Gminy	Koszty administracji*
14		Upowszechnianie informacji i promocja edukacji ekologicznej prowadzona poprzez publikacje, opracowania, strony internetowe i inne .	Powiat, Gminy Powiatu	*	*	Powiat Wrocławski Gminy	Koszty administracji*

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
15		Bieżące aktualizowanie publicznie dostępnego wykazu danych dokumentów zawierających informacje o ochronie środowiska - baza EKOPORTAL	Powiat, Gminy Powiatu	*	*		Koszty administracji*

Obszar interwencji VI - Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
1.	Ochrona przed powodzią i suszą	Usuwanie szkód powodziowych.	Powiat, Gminy Powiatu	-	-	Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
2.		Podniesienie gotowości powiatowego i gminnych centrów zarządzania kryzysowego w przypadku zagrożenia	Powiat, Gminy Powiatu			Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
3.	Przeciwdziałanie poważnym awariom	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gminy Powiatu, WIOŚ, Przedsiębiorcy	-	-	Budżet Powiatu Budżet Gmina	Brak danych
4.	Ochrona przeciwpożarowa	Wdrażanie zasad i zaleceń zawartych w Powiatowym Planie Zarządzania Kryzysowego.	Powiat, Straż Pożarna	-	-	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
5.		Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku zagrożeń pożarowych.	Powiat, Gminy Powiatu, Straż Pożarna, Nadleśnictwa	*	*	Powiat Wrocławski	

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys. zł)		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2020	2021		
A	B	C	D	G	H	K	L
6.		Poszerzenie współpracy pomiędzy jednostkami w celu zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia pożarowego na terenie powiatu	Powiat, Gminy Powiatu, Straż Pożarna, Nadleśnictwa		100,00	Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej

„*” koszty administracji -zadania prowadzone w ramach zakresów obowiązków etatowych pracowników urzędów

„-” – brak danych

7. Podsumowanie

W raporcie odniesiono się do stanu środowiska oraz poszczególnych jego komponentów. Powiat Wrocławski wraz z poszczególnymi gminami sukcesywnie realizuje zadania wyznaczone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2023. Dużo zadań zostało zrealizowanych w zakresie minimalizowania poziomu hałasu komunikacyjnego. Głównie były to przebudowy, rozbudowy oraz modernizacje nawierzchni dróg powiatowych i gminnych. W celu zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i podziemnych realizuje się przede wszystkim inwestycje z zakresu budowy rozbudowy i budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu wrocławskiego.

Powiat Wrocławski na szeroką skalę angażuje się w edukację ekologiczną oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Na terenie powiatu wrocławskiego podejmowane są działania efektywnie wykorzystujące odnawialnych źródeł energii.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią realizowane jest poprzez systematyczne prowadzenie prac modernizacyjnych, konserwacyjnych urządzeń i budowli przeciwpowodziowych oraz regulacje cieków wodnych.

Wszystkie realizowane zadania przyczyniają się do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz poprawy jakości życia mieszkańców powiatu wrocławskiego. Ponadto powiat wrocławski wypełniając założone cele i priorytety ekologiczne przyczynia się do realizacji polityki ekologicznej państwa.

Niniejszy raport opracowano przede wszystkim na podstawie danych (stan na dzień 31.12.2021 r.) GUS, Raportów o stanie środowiska przygotowanych przez wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Raportów o stanie poszczególnych gmin powiatu za 2021 r.

Spis tabel

Tabela nr 1. Liczba ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego w latach 2020-2021	5
Tabela nr 2. Charakterystyka oceniania JCWP	7
Tabela nr 3. JCWP występujące na terenie powiatu wrocławskiego.....	7
Tabela nr 4. Klasyfikacja potencjału ekologicznego oraz klasa elementów fizykochemicznych w badanych jednolitych częściach wód w latach 2018-2021 na terenie powiatu wrocławskiego ...	11
Tabela nr 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C, oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5}	22
Tabela nr 6. Tereny zagrożone przekroczeniem dopuszczalnych norm hałasu w powiecie wrocławskim zgodnie z opracowaniem	26
Tabela nr 7. Wyniki okresowych pomiarów hałasu z dróg wojewódzkich, mających status drogi głównej, zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego	29
Tabela nr 8. Odcinki dróg powiatowych, na terenie powiatu wrocławskiego, objętych opracowaniem strategicznych map hałasu.....	30
Tabela nr 9. Adresy posesji na których wykonano pomiar poziomu hałasu.....	32
Tabela nr 10. Zestawienie punktów pomiarowych i wyników pomiarów poziomu hałasu wykorzystanych do kalibracji/walidacji strategicznych map hałasu	32
Tabela nr 11. Tereny zagrożone hałasem na terenie powiatu wrocławskiego.....	33
Tabela nr 12. Oszacowanie efektów planowanych inwestycji na stan zagrożenia hałasem komunikacyjnym przy drogach głównych powiatu wrocławskiego	34
Tabela nr 13. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych poboru próbek gleb na obszarze Śląskiego Parku Krajobrazowego	35
Tabela nr 14. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenie Śląskiego Parku Krajobrazowego	36
Tabela nr 15. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych na terenie Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach	37
Tabela nr 16. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenie wokół Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach	38
Tabela nr 17. Zawartość wybranych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w glebach pobranych wokół Wytwórni Mas Bitumicznych w Nasławicach	38

Tabela nr 18. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych poboru próbek gleb na terenach wodonośnych Wrocławia - ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół zlikwidowanej hałdy Huty Siechnice.....	38
Tabela nr 19. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół zlikwidowanej hałdy Huty Siechnice	39
Tabela nr 20. Zawartość wybranych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół zlikwidowanej hałdy Huty Siechnice.....	40
Tabela nr 21. Zadania inwestycyjne w zakresie modernizacji przebudowy dróg powiatowych zrealizowane w 2020 roku.....	44
Tabela nr 22. Zadania inwestycyjne w zakresie modernizacji przebudowy dróg powiatowych zrealizowane w 2021 roku.....	57
Tabela nr 23. Najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej realizowane w 2021 roku.....	80
Tabela nr 24. Zestawienie inwestycji drogowych wykonanych w 2021 roku w gminie Długołęka	82
Tabela nr 25. Zestawienie dotacji celowych na bieżące utrzymanie urządzeń wodnych w 2020 r.	105
Tabela nr 26. Zestawienie dotacji celowych na bieżące utrzymanie urządzeń wodnych w 2021 r.	106
Tabela nr 27. Dotacje celowe z budżetu powiatu przekazane spółkom wodnym w latach 2013-2021.....	107
Tabela nr 28. Zestawienie ważnych koncesji na wydobycie kruszywa naturalnego wydanych przez Marszałka Województwa dolnośląskiego oraz Starostę Powiatu Wrocławskiego na terenie gmin powiatu wrocławskiego.....	116
Tabela nr 29. Nasadzenia drzew i krzewów wynikające z decyzji wydanych przez Starostę Powiatu Wrocławskiego wydanych w latach 2020-2021.....	118
Tabela nr 30. Powierzchnia gruntów leśnych (osób fizycznych i prawnych) w latach 2020-2021	120
Tabela nr 31. Pozyskiwanie drewna i czynności związane z hodowlą lasu w latach 2020-2021	120
Tabela nr 32. Zakres prac wykonanych na terenie Nadzorów Wodnych Oleśnica, Wrocław, Strzelin, Oława, w granicach administracyjnych powiatu wrocławskiego w 2020 r.	125
Tabela nr 33. Zakres prac wykonanych na terenie Nadzorów Wodnych Oleśnica, Wrocław, Strzelin, Oława, w granicach administracyjnych powiatu wrocławskiego w 2021r.	128
Tabela nr 34. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska.....	134

Tabela nr 35. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu).....	137
---	-----

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Lokalizacja piezometrów na terenach wodonośnych w pobliżu składowiska EC Czechnica i hałdy Huty Siechnice	14
Rysunek nr 2. Lokalizacja piezometrów na terenach wodonośnych	16
Rysunek nr 3. Lokalizacja czujek jakości powietrza atmosferycznego Airly na terenie powiatu wrocławskiego	24
Rysunek nr 4. Lokalizacja czujek jakości powietrza atmosferycznego Syngeos na terenie powiatu wrocławskiego	25
Rysunek nr 5. Poziomy pól elektromagnetycznych na terenie powiatu wrocławskiego i symulacja poziomów pól elektromagnetycznych na dzień 23.12.2021 r.....	41
Rysunek nr 6. Lokalizacja punktów, w których przeprowadzany był pomiar jakości powietrza za pomocą drona.....	100
Rysunek nr 7. Rodzaje zrealizowanych inwestycji z zakresu ochrony środowiska w 2020 roku	102